

HPV-vaccinens fald

Et issue for Kræftens Bekæmpelse

Specialeafhandling - Cand.merc (kom)

Frederik Pihl Andersen

Studienummer: 45604

Vejleder: Bettina Berg

Dato for aflevering: 15. januar 2019

Antal anslag inkl. mellemrum: 169483, antal normalsider inkl. tabeller og figurer: 74

Abstract

Problem

Among national and international health authorities the HPV-vaccine is recognized as being the first ever vaccination preventing cancer. In the first years following the HPV-vaccines introduction to the Danish Children's Vaccination, the percentage of girls opting to receive the vaccine was steadily rising. In 2012, support for the HPV-vaccine reached its peak. From 2012 and onwards however, the support of the HPV-vaccine in Denmark decreased from 80% in 2012 to only 43% in 2017. This decrease only occurred in Denmark and happened irrespective of the continual support and recommendation from national and international health authorities and NGO's. What seemed to cause this decrease was a negative media coverage of the HPV-vaccine claiming that it caused serious side effects. In Denmark, the Danish Cancer Society was the biggest NGO supporting the HPV-vaccine. The decrease in the support of the HPV-vaccine had negative ramifications for the Danish Cancer Society's strategic ambition to *prevent the onset of cancer* expressed in the organization's mission statement. Thusly, the decrease represents an *issue* for the Danish NGO.

Objective

In this thesis, I examine the decreasing support of the HPV-vaccine as an *issue* for Danish Cancer Society. In doing so, I prompt the three following research questions: 1) what effect did the framing of the HPV-vaccine have in terms of the creation and development of the HPV-issue? 2) What are the implications of the framing effects in terms of the Danish Cancer Society's ability to manage the HPV-issue strategically? 3) Which implications does the Danish Cancer Society's values and stakeholder approach have in terms of managing the HPV-issue strategically?

Theoretical framework

Strategic issue management acts as the overarching theoretical framework with a specific focus on issue analysis i.e. agenda setting and framing theory. A discussion of various stakeholder approaches and how these influence the organization's ability to detect emerging issues is also included in the theoretical framework.

Methods

This thesis uses both quantitative and qualitative media content analysis to examine the framing of the HPV-vaccine and the effect this had on the HPV-issue. In addition, a semi-structured interview with the Danish Cancer Society's head of communication is also included.

Results

The quantitative Media Content Analysis produces results clearly indicates a close negative correlation between the relative salience of the "side-effect-frame" and the decrease of the support of the HPV-vaccine. The results from the

qualitative media content demonstrates that while the coverage of the “side-effect-frame” became increasingly positive the support of the HPV-vaccine continued to decrease.

Conclusion

The human mind’s negativity bias made the “side-effect-frame” particularly powerful. This caused a nationwide rise in doubts regarding the safety of the HPV-vaccine, which resulted in the serious decrease of the support of the vaccine. The Danish Cancer Society was facing difficult circumstances in terms of managing the HPV-issue as the “side-effect-frame” became increasingly salient. The Danish Cancer Society’s narrow approach to stakeholder identification prevented the organization from detecting the HPV-issue before the “side-effect-frame” took hold of the media coverage.

Indholdsfortegnelse

Kapitel 1 – Indledning og problemfelt	3
Indledning.....	3
Problemfelt.....	5
Problemformulering	8
Kapitel 2 – Afgrænsning og empirisk grundlag.....	10
Afgrænsning	10
Empirisk grundlag	12
Kapitel 3 – Teoretisk rammeforståelse.....	14
Strategisk Issue Management	14
Issue Analysis.....	18
Agenda setting-teori	19
Framing.....	21
Negativity bias	22
Sammenhængen mellem SIM og stakeholder management.....	23
Stakeholderbegrebet	24
Stakeholdere i en NGO-kontekst	25
Stakeholder management	27
Stakeholderidentifikation	29
SIM og stakeholder management	30
Stakeholderidentifikation med udgangspunkt i SIM	31
Issue arenas	32
Kapitel 4 - Videnskabsteori	34
Issuets ontologiske status	34
Epistemologisk udgangspunkt	37

Karl Poppers hypotetisk-deduktive metode.....	37
Kapitel 5 - Metodevalg	40
Media Content Analysis.....	40
Forskningsdesign - Neunendorfs Flowchart for kvantitativ Media Content Analyse.....	41
Balancerende Media Content Analysis	46
Kvalitativ Media Content Analysis.....	48
Kritik af den kvalitative Media Content Analysis	50
Interviewmetode	51
Kritik af interviewet som metode	52
Kapitel 6 - Resultater	54
Media Content Analysis.....	54
Reference-Media Content Analysis, 2009-2011	54
Primære kvantitative Media Content Analysis	54
Balancerende kvantitativ Media Content Analysis.....	57
Kvalitativ Media Content Analysis	61
Interview med Katrine Asp-Poulsen.....	64
Kapitel 7 – Analyse og diskussion	65
Hvilken effekt har framingen af HPV-vaccinen haft i forhold til issuets opståen og udvikling?	65
Hvilke implikationer har framingens effekt for Kræftens Bekæmpelses håndtering af HPV-issuet? .	72
Hvilke implikationer har Kræftens bekæmpelses værdier og tilgang til stakeholderidentifikation i forhold til håndteringen af HPV-issuet?	74
Kapitel 8 – Konklusion	78
Kapitel 9 – Perspektivering	80
Litteraturliste	83

Kapitel 1 – Indledning og problemfelt

Indledning

HPV-vaccinen

I 2008 blev Nobelprisen i medicin tildelt den tyske virolog Harald zur Hausen ("The Nobel Prize in Physiology or Medicine 2008", 2008). Han modtog prisen i anerkendelse af hans opdagelse af, at den seksuelt overførte Human Pappiloma Virus (HPV) forårsager den yderst farlige kræftform livmoderhalskræft, der hvert år rammer 375 danske kvinder hvoraf ca. 100 mister livet. Foruden selve sygdommen, er forstadier til livmoderhalskræft årsag til ca. 6000 keglesnitsoperationer¹. Harald zur Hausens opdagelse og forskning muliggjorde udviklingen og den efterfølgende markedsgodkendelse af HPV-vaccinen, som er medicinhistoriens første, og fortsat eneste, vaccine, der beskytter mod kræft. Eftersom HPV-virussen er en seksuelt overført virus, skal HPV-vaccinationen, ideelt set, modtages før den seksuelle debut hvorfor vaccinen primært er målrettet piger i 12-års alderen. I 2009 blev HPV-vaccinen en del af det offentlige børnevaccinationsprogram, hvilket betød at unge kvinder mellem 12 og 17 år kunne modtage vaccinen gratis som en del af den offentlige sygesikring. At HPV-vaccinen er en del af børnevaccinationsprogrammet betyder også, at det i vid udstrækning, er op til forældrene at tage imod tilbuddet om den gratis HPV-vaccine, og at alle informationsinitiativer derfor er rettet mod dem.

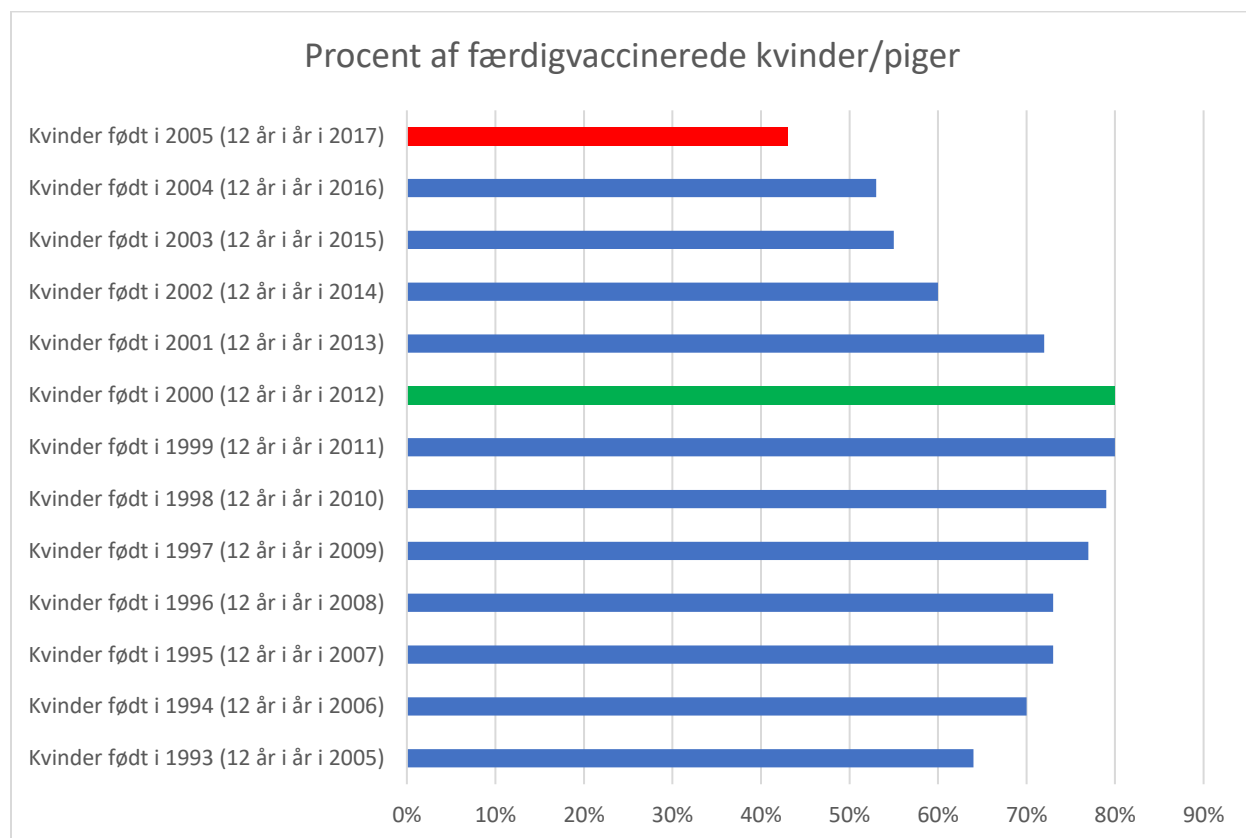
Der er noget galt i Danmark

I årene efter HPV-vaccinens indlemmelse i børnevaccinationsprogrammet i 2009, steg tilslutningen til vaccinen, målt på antal færdigvaccinerede piger i en årgang, år for år. Det samme var tilfældet i eksempelvis Norge og Finland, hvor HPV-vaccinen også var, og fortsat er, en del af et tilsvarende gratis børnevaccinationsprogram². I 2012 vendte udviklingen i Danmark imidlertid.

¹ <https://www.ssi.dk/hpv>

² <https://politiken.dk/forbrugogliv/sundhedogmotion/art5876598/Resten-af-Norden-er-langt-fra-s%C3%A5-skeptisk-over-HPV-vaccine-som-Danmark>

I 2012 nåede tilslutningen i Danmark et foreløbigt højdepunkt på 80%. Som illustreret i tabel 1, faldt tilslutningen til HPV-vaccinen i de efterfølgende år fra 2012-2017 med 37 procentpoint fra 80% til 43%. I samme periode var tilslutningen til HPV-vaccinen i Norge og Finland, hhv. stigende op imod 80% og stagneret på ca. 70%. Faldet i tilslutningen forekom altså udelukkende i Danmark.

Tabel 1 – Andel vaccineret med Human Papillomavirus-vaccine (HPV) færdigvaccineret, fødselsår: 1993-2005, køn: Kvinder

(www.ssi.dk³)

³<https://www.ssi.dk/Smitteberedskab/Sygdomsovervaagning/VaccinationSurveillance.aspx?vaccination=6&cohort=1993|2005&sex=0&landsdel=>

Problemfelt

HPV-issuet

Faldet i tilslutningen var ikke et resultat af, at sundhedsmyndighederne ikke længere anbefalede HPV-vaccinen. Siden HPV-vaccinen kom på markedet, og blev en del af det danske børnevaccinationsprogram, har fremtrædende danske og internationale sundhedsmyndigheder som Sundhedsstyrelsen, Kræftens Bekæmpelse, Lægeforeningen, Det Europæiske Lægemiddelagentur (EMA) og World Health Organization (WHO) entydigt og enstemmigt anbefalet HPV-vaccinen. Dette var også tilfældet i perioden 2012-2017 hvor tilslutningen faldt i Danmark ("European Medicines Agency - Human medicines - Human papillomavirus vaccines - Cervarix, Gardasil, Gardasil 9, Silgard", 2018; "WHO | Human papillomavirus (HPV)", 2018; Kræftens Bekæmpelse, 2018).

I foråret 2013 begyndte flere danske medier at bringe historier om unge danske kvinder, der fortalte at de led af invaliderende bivirkninger ved HPV-vaccinen (Tabel 8, Bilag 1). I samme periode, steg antallet af indberetninger om bivirkninger i Danmark⁴. Sådanne historier og efterfølgende tilslutningsfald forekom hverken i eksempelvis Norge eller Finland.

Både forældre, sundhedsmyndigheder og mediehuse syntes at drage samme konklusion om, at den stigende tvivl om HPV-vaccinens sikkerhed, som målt på antal vaccinerede piger i en årgang, var et resultat mediedækningen (Hougaard Jakobsen, 2016 ("TV 2 om HPV-dokumentar", 2018). Sundhedsmyndigheder og forskere betegnede stigningen i indberettede bivirkninger som en "social epidemi", der var forårsaget af debatten⁵. Der er, som sådan, bred enighed om at medierne var medansvarlige for, at tvivlen om HPV-vaccinen opstod. Det er imidlertid min vurdering, at denne konklusion er draget på et relativt begrænset empirisk fundament. Denne konklusion bidrager således ikke med en tilstrækkelig forståelse af, hvordan danske massemedier, uden lægefaglig autoritet, kan forårsage så stor en tvivl på en vaccine, hvis effekt og sikkerhed er veldokumenteret og støttet af

⁴ <https://www.fyens.dk/indland/Vacciner-Piger-med-HPV-bivirkninger-er-som-forsvundet/artikel/3227757>

⁵ <https://www.maanedsskriftet.dk/mpl/2017/260/11953/?gratis=ja>

myndigheder og organisationer, der netop har, lægefaglig autoritet. Dette spørgsmål udgør min hovedinteresse i denne case.

I 2016 foretog KB en kvantitativ analyse, hvis resultater kan læses i rapporten: *"Holdning til HPV-vaccination - En kvantitativ undersøgelse blandt forældre med døtre på 10-13 år"* (Hougaard Jakobsen, 2016). Analysen indeholder svar fra 1053 respondenter, og havde til formål at få et bedre indblik i forældrenes holdning til HPV-vaccinen, i en periode hvor tilslutningen til HPV-vaccinen var faldende (tabel 1). Udgangspunktet i analysen var, at der var opstået tvivl blandt forældrene omkring HPV-vaccinens sikkerhed i forhold til bivirkninger. Derfor blev respondenterne inddelt i tre kategorier, ikke-tvivlere, tvivlere og modstandere. Respondenterne blev kategoriseret baseret på deres svar på spørgsmålet: *"Skal din datter have HPV-vaccinen?"*. Respondenter der svarede: *"helt sikker"* eller *"nogenlunde sikker"*, blev kategoriseret som *ikke-tvivlere*. Denne kategori udgjorde 46% af respondenterne. Respondenter der svarede: *"hverken eller"*, *"det ved jeg ikke"*, *"lidt usikker"* eller *"meget usikker"*, blev kategoriseret som *tvivlere*. Denne kategori udgjorde 38% af respondenterne. Respondenterne der svarede: *"Nej"*, blev kategoriseret som *modstandere*. Denne kategori udgjorde 16% af respondenterne (Hougaard Jakobsen, 2016). Én af rapportens hovedkonklusioner var, at det var debatten i medierne, der havde forårsaget tvivlen om HPV-vaccinens sikkerhed og at denne tvivl resulterede i faldet i tilslutningen som målt på antal færdigvaccinerede piger i en årgang.

Kræftens Bekæmpelse og HPV-issuet

Kræftens Bekæmpelse (KB) er Danmarks største patientforening og én af de førende danske NGO'er på sundhedsområdet. KB har "*et liv uden kræft*" som overordnet vision. Denne vision skal realiseres ved at arbejde for at 1) færre får kræft, 2) flere overlever kræft, 3) kræftpatienter får et bedre liv⁶. Disse tre arbejdsområder er udtrykt i paragraf 2 i foreningens vedtægter også kaldet formålsvedtægterne:

§ 2 Formål

Stk. 1 - Kræftens Bekæmpelses formål er at bekæmpe kræft

Stk. 2 – Kræftens Bekæmpelse skal virke for:

At forebygge kræftsygdommes opståen

At øge helbredelsesmulighederne

Og at begrænse de fysiske, psykiske og sociale følgevirkninger af kræftsygdomme

Kræftens Bekæmpelses arbejde for at opfylde deres vision og formål skal understøttes af følgende tre erklærede værdier:

*"I Kræftens Bekæmpelse følger vi tre værdier. Vi er **troværdige, respektfulde og involverende**"⁷*

Eftersom disse værdier er understøttende elementer af arbejdet for at opnå foreningens formål, har de tydelige implikationer for Kræftens Bekæmpelses organisatoriske identitet (Merkelsen, 2010). Værdierne sætter nogle klare rammer, og begrænsninger for, hvordan organisationen kan agere når der, som i dette tilfælde, er opstået et *issue*.

⁶ <https://www.cancer.dk/omos/vision-og-formaal/>

⁷ <https://www.cancer.dk/om-os/vision-og-formaal/vaerdier/>

Værdi 1 – Troværdighed

KB udtrykker, at troværdighed er organisationens største aktiv, som skal fastholdes og værnes om. Dette opnås ved at *"arbejde ud fra et videns- og evidensbaseret udgangspunkt med ambitionen om, at Kræftens Bekæmpelse altid skal være et fagligt fyrtårn på kræft- og sundhedsområdet"*⁸.

Værdi 2 – Respekt

Denne værdi indbefatter blandt andet, at KB skal møde alle ligeværdigt, at andres holdninger og ekspertise skal respekteres og at der skal lyttes til konstruktiv kritik for at blive klogere.

Værdi 3 – Involvering

Denne tredje værdi skal være en central del af, hvad KB gør og siger. *Involvering* bliver understreget som en prioritet og investering, der skal bidrage til at KB er *"åbne for andres ideer og tilgængelig for dem, der gerne vil i dialog med os* (KB red.). *Vi lytter aktivt og bruger de gode input, vi får"*.

Problemformulering

Et af Kræftens Bekæmpelses vigtigste og selverklærede formål (§2 stk. 2) er, at forebygge kræftsygdommes opståen. Kræftens Bekæmpelse betragter det som et videnskabeligt, veletableret og evidensbaseret faktum, at HPV-vaccinen forebygger kræftsygdoms opståen og at HPV-vaccinen ikke forårsager alvorlige bivirkninger i en grad, der giver anledning til at ændre anbefalingen af den. Når tilslutningen til HPV-vaccinen falder, udgør det altså et problem for Kræftens Bekæmpelse, da faldet er i direkte modsætning til dette erklærede, strategiske forebyggelsesmål. Den opståede tvivl om HPV-vaccinens sikkerhed repræsenterer det, der på tværs af litteraturen indenfor virksomhedskommunikation, bliver betragtet som et *issue* for Kræftens Bekæmpelse. Et *issue* er den kommunikationsteoretiske betegnelse for at der opstår, eller findes, uenighed om fakta mellem en organisation og dens stakeholders, og at denne uenighed kan resultere i negative konsekvenser for

⁸ <https://www.cancer.dk/om-os/vision-og-formaal/vaerdier/>

organisationens bestræbelser på at opnå et eller flere strategiske mål (Heath, 1997). Ud fra ovenstående er jeg nået frem til følgende problemformulering:

Jeg vil undersøge årsagen til faldet i tilslutningen til HPV-vaccinen som et issue for Kræftens Bekæmpelse. Med strategisk issue management som overordnet teoretisk forståelsesramme og ved anvendelse af Media Content Analysis, vil jeg diskutere, hvad Kræftens Bekæmpelse kunne have gjort og kan gøre fremadrettet for at håndtere HPV-issuet og andre issues.

Ovenstående udmønter sig i tre underspørgsmål, der søges besvaret i denne specialeafhandling:

1. Hvilken effekt har framingen af HPV-vaccinen haft i forhold til *issues* opståen og udvikling?
2. Hvilke implikationer har framings effekt for Kræftens Bekæmpelses handlemuligheder i forhold til strategisk *issue* management af HPV-issuet?
3. Hvilke implikationer har Kræftens bekæmpelses værdier og tilgang til stakeholderidentifikation i forhold til håndteringen af issuet?

Kapitel 2 – Afgrænsning og empirisk grundlag

Afgrænsning

Strategisk issue management

Strategisk issue management (SIM), betragtes som en multifunktionel organisatorisk praksis (Merkelsen, 2010) (Cornelissen, 2008) (Heath & Palenchar, 2008). Denne specialeafhandling afgrænser sig til de delelementer af SIM, der bedst kan bidrage til besvarelsen af problemformuleringen, navnlig *issue analysis*. Denne prioritering, vil blive uddybet og begrundet i kapitel 3 (teoretisk rammeforståelse).

Sociale medier

Avisartikler fra de ni største landsdækkende dagblade udgør det grundlæggende empiriske fundament i denne specialeafhandling. Avisartikler og aviser som sådan, bliver betegnet som ”traditionelle medier”, der bliver udfordret og disruptet af nyere digitale medier som f.eks. sociale medier, forskellige nyhed sites og blogs. Der er ingen tvivl om, at mediebilledet i dag, bliver påvirket af de digitale og i særdeleshed de sociale medier.

Det store fald i tilslutningen til HPV-vaccinen, var et resultat af en stigende tvivl om vaccinenes sikkerhed (Hougaard Jakobsen, 2016). Denne tvivl blev i høj grad legemliggjort af debatten. HPV-debatten foregik imidlertid ikke kun i de store avisers spalter. Debatten rasede også på de sociale medier, og på diverse blogs. Der er ingen tvivl om, at dette har haft implikationer for hele debattens forløb og at diverse digitale mediers rolle har spillet en enorm rolle i forhold til problemets opståen. Denne specialeafhandling vil imidlertid afgrænse problemfeltet fra de digitale mediers indflydelse på *issuet*. Et kombineret fokus af både de sociale og traditionelle medier i perioden 2012-2017 ville uden tvivl resultere i interessant data, men mængden af data ville imidlertid have været for omfangsrig, til at kunne behandles i denne specialeafhandling.

TV2-dokumentaren "De Vaccinerede Piger"

I marts 2015 havde TV2-dokumentaren "De Vaccinerede Piger" premiere. Dokumentaren fulgte en række unge kvinder, der alle berettede om invaliderende symptomer som de mente skyldtes bivirkninger fra HPV-vaccinen. Denne dokumentar bliver af mange betragtet som det egentlige startskud til debatten om HPV-vaccinen i Danmark. Det er også min personlige oplevelse, at denne dokumentar er det første mange tænker på, når man nævner HPV-debatten. Dette er også Kræftens Bekæmpelses kommunikationschefs indtryk (Bilag 2) ("TV2 om HPV-dokumentar: Vi var medansvarlige for vaccine-stop – Ekstra Bladet", 2018). Af disse årsager, skal denne dokumentar nævnes, som et helt centralt element i HPV-debatten og *issues* opståen. Denne specialeafhandling vil imidlertid afgrænse sig fra at lade "De Vaccinerede Piger" være en del af det egentlige empiriske grundlag. Denne prioritering er foretaget, på baggrund af en vurdering af at inkludering af denne dokumentar, havde været for omfangsrig og omfattende til at kunne finde plads i denne afhandling og det havde krævet en selvstændig analyse. Ydermere, mener jeg, at det er mere relevant at følge bivirkningsfarens forekomst og udvikling over tid, og sammenholde denne udvikling med faldet i tilslutningen til HPV-vaccinen. Derfor har denne specialeafhandlings analyse, først og fremmest, et kvantitativt fokus på de ni største dagblades artikel-output i forhold til HPV-vaccinen og HPV-vaccinedebatten i perioden 2012-2017. Der bliver altså ikke fokuseret på enkeltstående artikler, klummer, debatindlæg, ledere, kronikker, og altså heller ikke TV2-dokumentaren.

Bemærkning om tilhørsforhold

Det er relevant at gøre opmærksom på, at jeg siden 2015 har arbejdet for Kræftens Bekæmpelse. Jeg arbejder i afdelingen for patient- og pårørendestøtte, der som afdeling, ikke har HPV-vaccinen som arbejdsområde. Jeg har derfor aldrig beskæftiget mig professionelt med problemfeltet, og det er først og fremmest som privatperson og kommunikationsstuderende, at jeg finder denne case interessant. Jeg kan godt forstå, at mange har været i tvivl om HPV-vaccinens sikkerhed, men samtidig vil jeg gerne slå fast, at jeg betegner mig selv som "ikke-tvivler" (Hougaard Jakobsen, 2016). Det er imidlertid min ambition, at min holdning til HPV-vaccine, som værende sikker og anbefalelsesværdig, ikke har nogen indflydelse på denne specialeafhandling. Det er min ambition at forholde mig nøgternt til

problematikken der opstår, når en virksomheds logik bliver udfordret af dens stakeholdere, som tilfældet er i nærværende case. Jeg vil også gerne understrege, at jeg, forud for denne specieleafhandling og dets interview, ikke har haft en tæt hverken privat- eller arbejdsmæssig relation til kommunikationschef Katrine Asp-Poulsen, der er informant i denne specieleafhandlings interview.

Empirisk grundlag

Denne specieleafhandling har følgende empiriske grundlag, som danner fundamentet for analysen og diskussionen med henblik på at besvare problemformuleringens spørgsmål.

[Artikler rekvireret via infomedia.dk](http://infomedia.dk)

Data i form af artikler/indhold fra Danmarks ni største danske dagblade (målt på læsertal og oplag): Information, B.T., Børsen, Jyllands-Posten, Politiken, Ekstrabladet, Kristeligt Dagblad og Weekendavisen. I løbet af denne specieleafhandling vil ordet "artikel" blive brugt som paraplybetegnelse for al redaktionelt indhold i de ni valgte dagblade. "Artikel" dækker altså over alle genrer og indbefatter både nyhedsartikler, features, baggrundsartikler, læserbreve, ledere, klummer, kronikker, interviews, debatindlæg m.v. Dataen er rekvireret via Infomedia.dk, som er et dansk medieovervågningsselskab som CBS-studerende har adgang til. Det er relevant at gøre opmærksom på, at artikler fra avisen Metroexpress, ikke er en del af artikel-samplen som er det empiriske grundlag for denne specieleafhandlings media content analysis. Det skyldes at Infomedias database ikke råder over artikler fra Metroexpress. Denne afhandlings media content analysis undersøger artikler fra tidsperioden 2012-2017, og det havde været både interessant og relevant at have inkluderet Metroexpress, der var én af Danmarks mest læste aviser i perioden. Metroexpress, lukkede i februar 2018 ("Nye læsertal fra Index Danmark offentliggjort", 2017) ("Dramatisk fyringsrunde: Metroexpress lukker - 93 stillinger skæres væk - Avisen.dk", 2018).

[Statens Seruminstitut](http://statensseruminstitut.dk)

For at følge udviklingen af tilslutningen til HPV-vaccinen, bruger denne specieleafhandling data fra følgende opgørelse fra Statens Seruminstitut: *Andel vaccineret med Human Papillomavirus-vaccine*

(HPV) færdigvaccineret, fødselsår: 1993-2005, køn: Kvinder. Tallene fra denne opgørelse, er udelukkende udtrykt som tabel i nærværende specialeafhandling. Tallene kan ses i deres fulde sammenhæng på www.ssi.dk⁹.

Kræftens Bekæmpelses værdier

Kræftens Bekæmpelses selverklærede værdier finder anvendelse som empirisk grundlag for en diskussion af, netop disse værdiers implikationer for Kræftens Bekæmpelses håndtering af issue. Værdierne er udtrykt i denne afhandlings afsnit om problemfeltet (kapitel 1). De kan findes i deres fulde sammenhæng på foreningens hjemmeside www.cancer.dk¹⁰.

Interview med Kræftens Bekæmpelses kommunikationschef

For at få indblik i de overvejelser og strategiske beslutninger, Kræftens Bekæmpelse foretog i forbindelse med håndteringen af "HPV-vaccine"-issue, er der blevet foretaget et semistruktureret kvalitativt interview med foreningens kommunikationschef Katrine Asp-Poulsen. Interviewet er foretaget den 3/12 2018. Interviewet som videnskabelig metode vil blive uddybet i afsnittet om metode.

Rapport: "Holdning til HPV-vaccination - En kvantitativ undersøgelse blandt forældre med døtre på 10-13 år"

Denne rapport vil, som sekundær empiri, danne grundlag for et bedre indblik i hvilke tanker forældre til piger i og omkring vaccinationsalderen gjorde sig i relation til HPV-vaccinen og dens påståede bivirkninger. Formålet med undersøgelsen, var at kortlægge forældrenes holdning til HPV-vaccinen og hvad der havde påvirket deres holdning. Undersøgelsen har 1053 respondenter og er fra 2016.

⁹<https://www.ssi.dk/Smitteberedskab/Sygdomsovervaagning/VaccinationSurveillance.aspx?vaccination=6&cohort=1993|2005&sex=0&landsdel=>

¹⁰ <https://www.cancer.dk/om-os/vision-og-formaal/vaerdier/>

Kapitel 3 – Teoretisk rammeforståelse

Som nævnt i kapitel 1, udgør den opståede tvivl til HPV-vaccinen, og det konsekvente fald i tilslutningen til vaccinen, et issue for Kræftens Bekæmpelse. Situationen repræsenterer en uenighed om fakta mellem en organisation og dens stakeholders, og at denne uenighed har negative konsekvenser for organisationens bestræbelser på at opnå et eller flere strategiske mål (Heath, 1997). Denne vurdering, er udgangspunktet for valget af denne specialeafhandlings teoretiske rammeforståelse. Givet at problemfeltet udgør et issue for Kræftens Bekæmpelse, er det nærliggende at søge efter, samt diskutere, løsningen på problemet, med udgangspunkt i den litteratur der indeholder teorier, begreber og koncepter, der netop beskæftiger sig med håndtering af issues. Derfor udgør issue management, eller strategisk issue management (SIM), den overordnede teoretiske rammeforståelse for denne specialeafhandling.

Strategisk Issue Management

Betegnelsen *Issue Management*, eller *strategic issue management* (SIM), blev udtænkt og fremsat i 1976 af den amerikanske PR-praktikker W. Howard Chase i 1976, som igennem sin karriere blandt andet virkede som PR-chef for den daværende præsident Eisenhower i 1940'erne og 1950'erne (Frandsen & Johansen, 2010). Issue management blev institutionaliseret, både som akademisk felt og organisatorisk praksis, i USA fra slutningen af 1970'erne. Robert L. Heath, som er en af de mest prominente teoretikere i disciplinen, argumenterer for at grunden til, at SIM tager rod i netop denne periode, skal ses i kontekst af det amerikanske erhvervslivs "*søgen efter orden*" i en samfundsmæssig og politisk brydningstid (Heath og Palenchar, 2008, s. 45).

At issue management vinder indpas her, er altså ikke arbitrært, men skal ses som et resultat af, at virksomheder og organisationer her begynder at drive forretning med et større fokus det, der ligger hinsides de traditionelle økonomiske udfordringer eksemplificeret ved aktiekurser, overskud og

omsætning (Frandsen og Johansen, 2010). 1960'ernes USA var præget af politisk og social aktivisme som manifesterede sig i blandt andet borgerrettighedsbevægelsen og modstanden mod Vietnamkrigen. Her var det ikke kun det politiske system men også erhvervslivet, der blev genstand for voldsom kritik og aktivisme. Set i et teoriehistorisk perspektiv, er SIM én af flere praktiske og teoretiske reaktioner på denne nye forretningsmæssige virkelighed, hvor det, i anerkendelse af en mere kompleks og krævende omverden, bliver nødvendigt at have et større organisatorisk fokus på eksterne og samfundsrelaterede udfordringer end det var tilfældet tidligere (Frandsen & Johansen, 2010). En anden reaktion på denne brydningstid var en ny måde at betragte og forholde sig til stakeholdere på. Dette vil jeg komme nærmere ind på i afsnittet om stakeholderbegrebet.

En stor del af fundamentet for den overordnede tilgangsvinkel til SIM kommer fra det Sethi (1977) kaldte *legitimitetskløften*. En legitimitetskløft kan opstå, når der er signifikant forskel mellem en organisations måde at drive forretning på og på den måde en eller flere stakeholdere ville foretrække, eller forventer, at organisationen drev sin forretning. En sådan situation kan udvikle sig til et punkt, hvor organisationen ikke kan realisere sin mission, vision og strategi. Dette kan imidlertid afværges, hvis organisationen bedriver SIM, der har til formål at mindske eller fjerne legitimitetskløften ved proaktivt at påvirke issue i en retning, der er fordelagtig for organisationen. På denne måde er SIM nært beslægtet med Public Relations, der også har legitimitetsskabelse og legitimitetsplejning som overordnet fokus (Merkelsen, 2010). SIM er også nært beslægtet, og tæt forbundet, med stakeholder management, som blandt andet bliver udtrykt af Sethi (1977). SIM's forbindelse til stakeholder management og stakeholderbegrebet som sådan, vil jeg komme nærmere ind på i afsnittet *sammenhængen mellem SIM og stakeholder management*.

SIM bliver imidlertid ikke udelukkende betragtet som en disciplin, der har teoretisk hjemsted under Public Relations brede vinger. Der synes at være bred konsensus om, at SIM overordnet set må betragtes som en multifunktionel organisatorisk praksis (Heath & Palenchar, 2008), der anvender perspektiver fra både strategisk ledelse, public relations, public affairs. Praksissen har som overordnet formål proaktivt at påvirke issues i en retning, der er fordelagtig for organisationens strategiske mål (Sethi, 1977) (Vos & Luoma-aho, 2010). Som sådan kan SIM altså betragtes som en selvstændig disciplin.

I denne specialeafhandling er det imidlertid PR-teoretikerne Heath og Palenchars 2008 forståelse af issue management, der finder anvendelse. Af denne grund, skal det påpeges at denne specialeafhandling, teoretisk set, ser SIM i et PR-perspektiv.

I det følgende afsnit vil jeg nøjere beskrive hvad et issue er. Derudover vil jeg redegøre for, og diskutere, to af de hyppigst anvendte definitioner på issues og hvilke teoretiske og praktiske implikationer disse to definitioner har. Slutteligt vil jeg argumentere for denne specialeafhandlings valg af definition af et *issue*.

Hvad er et *issue*?

Ordet *issue* kan i overordnet, overfladisk og praktisk forstand oversættes til et *omdiskuteret problem* (Frandsen og Johansen, og Merckelsen 2010). Crabble og Vibbert (1985) peger imidlertid på vigtigheden af, at skelne mellem problemer og issues. Et issue er ikke, som et problem, noget, der kan løses og derefter glemmes. Et issue skal forstås som noget, der efter dets opståen, vil befinde sig i forskellige stadier eller faser, og afhængigt af fase kræves forskellige handlinger fra organisationen (Vos og Louma-aho, 2010) (Crabble og Vibbert, 1985).

I Issue managementlitteraturen findes der en lang række forskellige definitioner, der hver især indkredser et eller flere centrale aspekter af issues' overordnede genstandsfelt (Frandsen og Johansen, 2010). To af de mest udbredte definitioner kommer fra henholdsvis Howard Chase (1984) og Heath (1997) (Frandsen og Johansen, 2010).

Chase (1984) definerer et issue som:

"an unsettled matter which is ready for decision" (s. 38)

Heath (1997) definerer et issue som:

"a contestable point, a difference of opinion regarding fact, value or policy, the resolution of which has consequences for the organization's strategic plan" (s. 84)

Ifølge Frandsen og Johansen (2010) er den væsentligste forskel på de to definitioner, at Chase har et større fokus på at vurdere hvornår et issue er "beslutningsmodent", hvorimod Heath tildeler uenighedsaspektet i issue, den største interesse. Sidstnævnte definition tilsluttes af blandt andre Crabble og Vibbert (1986), der tilsvarende betragter et issue som et problem eller en sag, hvor der hersker uenighed om kendsgerninger, værdier og/eller politikker (Crabble og Vibbert, 1985). Fælles for disse definitioner, og litteraturens øvrige teoretikere, er imidlertid en opfattelse af issues som en social og retorisk konstruktion (Frandsen og Johansen, 2010). Dette vil blive uddybet i afsnittet om issues ontologi i kapitlet om videnskabsteori.

I problemfeltet argumenterer jeg for, at tvivlen omkring HPV-vaccinen, som udtrykt ved den dalende tilslutning til vaccinen i perioden 2012-2017, repræsenterer et issue for KB i den forstand, at det kan beskrives som en *"difference of opinion regarding fact, value or policy, the resolution of which has consequences for the organization's strategic plan"*. Problematikken omkring HPV-vaccinen for KB er altså i overensstemmelse Heath's (1997) definition på et issue, hvorfor denne definition finder anvendelse i denne specialeafhandling.

I anerkendelse af, at et issue er en paraplybetegnelse, der skal kunne indfange en lang række forskellige situationer, har mange af de fremtrædende teoretikere på området opstillet forskellige procesmodeller, der, på samme måde som de forskellige issue-definitioner, indfanger forskellige aspekter af genstandsfeltet (Cornelissen, 2008) (Frandsen og Johansen, 2010). Procesmodellerne findes i forskellige variationer, men deler mange fællestræk. Overordnet set, er der konsensus om, at et issue er noget der kan gennemgå forskellige faser og at strategisk issue management (SIM) er en proces der indeholder forskellige trin. Procesmodellerne indleder altid med forskellige former for skanning af omverdenen, derefter går de videre og analyserer de, igennem skanningen identificerede issues, for til sidst at basere en kommunikationsstrategi på denne analyse. Denne kommunikationsstrategi skal efterfølgende evalueres. Procesmodellerne kan altså forstås som en præskriptiv tilgang til strategi og ledelse (Frandsen og Johansen, 2010).

Den del af processen af SIM som denne specialeafhandling vil fokusere særligt på, er den, som af flere teoretikere bliver refereret til som *issue analysis* (Heath og Palenchar, 2009) (Cornelissen, 2008) (Jones & Chase, 1979). Issue analysis formål er at få en forståelse for issuets natur og dets opståen og er en grundlæggende forudsætning for at kunne håndtere, eller "manage", et identificeret issue.

Heath og Palenchar (2009) fremhæver et fokus på massemedier og disses *framing* af issue, som en central del af både identifikationen og den efterfølgende analyse af issue. Som beskrevet i problemfeltet, konkluderede KB's rapport: "*Holdning til HPV-vaccination - En kvantitativ undersøgelse blandt forældre med døtre på 10-13 år*" (Hougaard Jakobsen, 2016), at mediernes dækning havde spillet en afgørende rolle i forhold til tvivlens opståen. Af denne grund, finder denne specialeafhandling det særligt relevant at undersøge hvordan framingen af HPV-vaccinen i danske massemedierne spillede en rolle i issuets opståen.

Issue Analysis

Cornelissen (2008) argumenterer for, at et issue, der er, eller har været *aktivt*, skal analyseres med henblik på at opnå forståelse af issue, hvilket er en afgørende forudsætning for at håndtere eller "manage" det. Med *aktivt* mener Cornelissen (2008), at der har været en signifikant holdningsændring hos en eller flere stakeholdere, der potentielt kan påvirke organisationens evne til at opnå sine mål (Cornelissen, 2008). Heath og Palenchar (2009) identificerer et issue med baggrund i deres førnævnte definition samt ved at vurdere, om der forekommer en legitimitetskløft (Sethi, 1977), der i positiv eller negativ forstand vil påvirke organisationens mulighed for at opfylde sine strategiske mål. I begge tilfælde, fremhæves *issue analysis* som en altafgørende forudsætning for issue management som proces. Jones og Chase (1979), der også understreger vigtigheden af issue analysis i deres procesmodel, argumenterer for, at et issue sjældent hidrører fra en enkelt kilde, men at der, i de fleste tilfælde, vil være tale om flere kilder og at disse kilder, forstærker eller overtager hinanden i forløb, der både er dynamiske og komplekse. Ydermere, argumenterer Jones og Chase (1979) for, at en analyse af et givent issue bør sammenholdes med tidligere erfaringer med samme eller lignende issues. Med udgangspunkt

i Heath og Palenchar (2009), Cornelissen (2008) og Jones og Chase (1979), vil jeg argumentere for at det er relevant at beskæftige sig med issue analysis, hvad enten et issue har status som *aktivt* eller *latent*, da erfaringerne man opsamler, kan og bør sammenholdes med potentielle fremtidige issues der har behov for management (Cornelissen, 2008). Som Heath og Palenchar (2009) påpeger, er en central del af issue analysis et fokus på framing i massemedierne. *Framing* er et begreb, der optræder hyppigt, både i hverdags sproget og i kommunikationslitteraturen generelt, hvorfor det er relevant at benævne hvilken forståelse af begrebet, der finder anvendelse i denne specialeafhandling. Jeg anvender begrebet som det forstås af blandt andre Hallahan (1999) og Vos og Louma-aho (2010) og placerer begrebet i kontekst med agenda setting-teori som forstået af McCombs og Shaw (1972, 2003). Disse begreber vil der blive redegjort for og diskuteret i de følgende afsnit.

Agenda setting-teori

Agenda setting-teori er baseret på et velunderbygget aksiom om, at "fremtrædenhed" (salience) af bestemte *objekter* i massemedierne, har en direkte indflydelse på i hvor høj grad disse *objekter* optræder og bliver tildelt opmærksomhed i den brede offentlighed. Hvad et *objekt* er, vil blive uddybet i næste afsnit. Den brede offentlighed skal forstås som hvad Habermas (1971) betegnede "*den offentlige sfære*", hvor borgeres individuelle meninger samles og afprøves i en offentlig debat, i hvilken den offentlige mening bliver forhandlet og transformeret (Merkelsen, 2010). Den offentlige mening agerer herefter som hvad Merkelsen (2010) kalder et "*samfundsmæssigt legitimerende princip*" (s. 18). Det er altså gennem den offentlige sfæres debat og meningsdannelse at vi, både som samfund og individuelle borgere, afgør hvad der er vigtigt at forholde sig til. Agenda setting-teori interesserer sig for massemediernes rolle som "dagsordenssætter" i denne offentlige debat. At massemedier spiller en afgørende rolle for hvad der er genstand for opmærksomhed i den offentlige debat, er som teori blevet verificeret, eller behæftet (Popper, 1992) i talrige studier. I disse empiriske studier demonstreres der en klar sammenhæng mellem de *objekter* massemedier har på dagsordenen og det, den brede offentlighed og den offentlige debat er optaget af (McCombs og Shaw, 1972, 2003). Dette kan blandt andet ses som en konsekvens af, at verden er kompleks og at vi som mennesker, har brug for forskellige *cues* for at kunne fokusere på og forholde os til de ting, vi i den offentlige debat opfatter som vigtige (Cairo, 2016).

Flere teoretikere argumenterer for, at størstedelen af den viden, som eksterne stakeholdere har om en organisation, og de issues denne er forbundet til eller har interesse i, kommer fra massemedierne (Chen and Meindl, 1991; Deephouse, 2000; Dutton and Dukerich, 1991; Fombrun and Shanley, 1990 som citeret i: Carroll & McCombs, 2003). Framing har således tydelige implikationer for SIM. Derfor er det relevant at lade massemedierne, og hvordan disse fremstiller organisationen og de issues denne har interesse i, være genstand for interesse og analyse.

Der er to analytiske niveauer i agenda setting-teori, der hver især interesserer sig for salience på to forskellige plan. Det første niveau beskæftiger sig med *objekt salience* og det andet med *salience af objektattributter*.

Agenda Setting niveau 1 – Objekt salience

Det første analytiske niveau interesserer sig for *objekt salience*. *Objektet* skal forstås som "*tingen vi har en mening om*" (Carroll & McCombs, 2003, s. 37). Den offentlige debats fokus bliver, som nævnt, præget af massemediernes fokus. Det betyder, at når et *objekt* har en høj grad af salience i massemedierne, vil den også have en høj grad af salience i den offentlige debat. Den amerikanske samfundsteoretiker Bernard Cohen udtrykte det således:

*"The press may not be successful much of the time in telling people what to think, but it is stunningly successful in telling its reader what to think **about**"*

(Cohen, 1963 som citeret i: McCombs & Shaw, 1972, s. 177)

Ovenstående citat indkapsler agenda setting-teori som det forstås på et overordnet niveau. Agenda Setting er som sådan en metafor for, at massemedierne, både i billedlig og bogstavelig forstand, sætter dagsordenen for, hvad offentligheden diskuterer.

Agenda Setting niveau 2 – Salience af objektattributter

Et *objekt* er komplekst i sig selv, og det vil ofte være vanskeligt at reducere det ned til et enkelt objektattribut. Et eksempel på et objekt kunne være en bil. En bil kan forstås og betragtes på et væld af forskellige måder og abstraktionsniveauer. Den kan eksempelvis forstås som et transportmiddel, en æstetisk brugsgenstand, en ulykke forårsagende dræbermaskine eller en forureningskilde. Bilen har som objekt et utal af forskellige objektattributter, som, i en agenda setting-forståelsesramme, kan være mere eller mindre saliente når selve objektet er salient i massemedierne (Carroll og McCombs, 2003). At nogle objektattributter bliver gjort mere saliente end andre, bliver teoretisk set betegnet som *framing*. En *frame* er en metafor for, at nogle objektattributter bliver ”indrammet”. Denne indramning udgør rammen, inden for hvilken debat og meningsskabelse opstår i offentlige debat. Hvordan noget bliver framet, kan i sagens natur have stor indflydelse på hvordan et objekt bliver opfattet, og af denne grund have en negativ eller positiv indvirkning på en organisation eller virksomhed, der har interesse i objektet (Miller, 1997).

Framing

Framing er den teoretiske betegnelse for, at nogle objektattributter bliver gjort mere saliente end andre, og at dette bliver gjort af *nogen* (Hallahan, 1999). Framing er som fænomen tæt forbundet med den psykologiske proces, der foregår når vi som mennesker skal forholde os til verden og ”*virkeligheden i al dens glørværdige kompleksitet*” (Cairo, 2016, s. 69) (Hallahan, 1999). Én af de grundlæggende aksiomatiske antagelser i framing teorien er, at individer baserer deres handlinger og holdninger på ”*the pictures in our heads*” frem for den objektive virkelighed (Blumer (1971), Lippmann (1922) som citeret i: Hallahan, 1999) (McCombs, Shaw, & Weaver, 1997). Framing, som det forstås i forlængelse af agenda setting, spiller altså en afgørende rolle som en kognitiv filtreringsmekanisme. Igennem framing bliver virkelighedens kompleksitet kogt ned til noget mere håndgribeligt, som sætter mennesket i stand til at handle, dømme og forstå (Hallahan, 1999) (Cairo, 2016). Med afsæt i Cohens citat, kan man altså sige, at hvor agenda setting-teoris første niveau handler om at massemedier præger *hvad* vi tænker på, præger niveau 2 *hvordan* vi tænker på det.

Negativity bias

Det menneskelige sind forsøger konstant at reducere verdens kompleksitet, i en proces hvor sindet filtrerer det væk, som vi, bevidst eller ubevidst, vurderer som værende irrelevant i enhver given situation (Cairo, 2016). Evolutionen har imidlertid ikke udviklet denne evne for, at vi som mennesker skulle kunne opdage og opleve "*virkeligheden i al dens glørværdige kompleksitet*" (Cairo, 2016, s. 69). Evnen skal derimod betragtes som noget, vi har brugt, og fortsat bruger, til at træffe afgørelser på et intuitivt niveau, på trods af at vi sjældent er i besiddelse af et overblik over al information, eller hele sammenhænge, i en objektiv forstand. Denne intuitive proces bliver også refereret til som mønstergenkendelse (Cairo, 2016).

Mønstergenkendelsesevnen kan imidlertid spille mennesket et puds, og give os en oplevelse af mønstre, der ikke er virkelige i en, eksempelvis statistisk eller matematisk forstand. Et eksempel på dette kan være oplevelsen af held og uheld. Hvis et spil roulette tabes 20 gange i træk, vil de fleste mennesker opleve, at deres sind forsøger at opklare situationen ved at foretage en bevidst eller ubevidst effekt- og årsagsanalyse, der udmunder i noget, der kan beskrives som en indre *storytelling* (Cairo, 2016) eller "*the pictures in our heads*" (Blumer (1971), Lippmann (1922) som citeret i: Hallahan, 1999) (McCombs, Shaw, & Weaver, 1997). "Når jeg taber dette spil roulette 20 gange i træk (effekt), må det være fordi jeg er uheldig (årsag)". Når vi har identificeret et sådant mønster, forsøger vi at retfærdiggøre og verificere det, ved at have et særligt fokus på det, der netop bekræfter det mønster vi oplever.

Det er enormt vanskeligt for mennesket at se bort fra et mønster det har identificeret, og i særdeleshed, hvis det oplevede mønster synes at udgøre en potentiel fare. I en framing-kontekst er det relevant at se mønstergenkendelsesevnen i et evolutionsperspektiv, fordi dette kan bidrage med en forklaring om, hvorfor vi som mennesker, har en klar tilbøjelighed til at tildele negative objektattributter mere opmærksomhed end positive objektattributter samt hvorfor et oplevet mønster, er vanskeligt at se bort fra. Mennesket er, med andre ord, evolutionært programmeret til at være særligt opmærksomme på farer og negative informationer, og de farer, vi identificerer, i form af negative informationer, er sværere for os at se bort fra. Den menneskelige bevidsthed vil i højere grad være opmærksom på

informationer, der bekræfter et identificeret mønster eller fare (Cairo, 2016) (Hallahan, 1999) (Pinker, 2018). Dette kaldes også for *the negativity bias* (Chen & Lurie, 2013). Menneskets negativity bias, spiller ydermere en væsentlige rolle for vores medieforbrug i det hele taget. Det er ikke arbitrært, at nyhedsbilledet først og fremmest er præget af "dårlige" historier (Pinker, 2018). "Dårlige" historier interesserer folk mest, netop på grund af negativity bias, og af den grund er der en større efterspørgsel på dårlige historier end positive. Pinker (2018) argumenterer for, at denne tendens betyder, at mange mennesker tror at verden, på en lang række parametre, udvikler sig i en negativ retning, hvilket imidlertid ikke stemmer overens med den empiriske virkelighed.

En metode, der kan anvendes for at udlede empiri om hvilke(n) frame(s) der bliver sat på dagsordenen, og som derfor udvikler eller påvirker et issue, er en medieindholdsanalyse (Media Content Analysis/MCA). Jeg vil beskrive metoden, og dens anvendelse i denne specialeafhandlings afsnit om metodevalg og metodekritik. I dette afsnit vil jeg også diskutere hvordan en frame kan konceptualiseres på en måde, der gør det muligt at kvantificere den og analysere dens salience over tid (Entmann, 1991).

Sammenhængen mellem SIM og stakeholder management

Strategisk issue management er, som nævnt, en multifunktionel organisatorisk praksis, der har teoretiske og praktiske rødder i public relations. Således er strategisk issue management en disciplin med et omfangsrigt genstandsfelt, der indbefatter en lang række forskellige processer, begreber og teorier. Én af de ting strategisk management handler om, er organisationens evne til at opfange og forstå svage signaler, og vurdere hvorvidt de skal betragtes som tidlige advarsler om et issue, der er ved at opstå (Heath, 1997). Strategisk Issue Management kan altså beskrives og defineres som en proaktiv organisatorisk bestræbelse på at identificere, og efterfølgende desarmere, problemer før de udvikler sig yderligere i en negativ retning til skade for organisationen. På tværs af SIM-litteraturen, bliver disciplinen ofte beskrevet via analogier, som har en proaktiv skadeforebyggelse til fælles, f.eks. beskriver Schoonman (1991) SIM som en "antenne" (1991: som citeret i Vos og Louma-aho, 2010, s. 4) og Vos og Louma-aho (2010) bruger ordet "desarmere"; altså at forhindre en bombe i at sprænge.

En anden analogi som kan anvendes, er at SIM først og fremmest skal betragtes som røgalarm, der opfanger og advarer om røgen fra en lille flamme før den får fat i gardinet og brænder huset ned til grunden.

Et issue er, som tidligere beskrevet: *"a contestable point, a difference of opinion regarding fact, value or policy, the resolution of which has consequences for the organization's strategic plan"* (Heath, 1997, s. 84). Et issue er altså noget der udvikles i en negativ retning, i takt med at flere og flere har en "difference of opinion" med organisationen (Heath, 1997). Det er netop her, at stakeholderbegrebet og den tilhørende stakeholder management disciplin finder vej ind i SIM. Stakeholderbegrebet er en måde at anskue omverden på, der sætter organisationen i stand til proaktivt at identificere et issues opståen før de udvikler sig yderligere. Netop som en brandalarm, der advarer mod røgen før flammerne tager fat. Der findes mange definitioner på hvad en stakeholder er, og hver af disse definitioner har implikationer for virksomhedens måde at identificere stakeholdere. Stakeholdere er altså ikke noget, der skal identificeret arbitrært. Dette vil jeg komme nærmere ind på, i de kommende afsnit. Først jeg vil imidlertid redegøre for begrebet.

Stakeholderbegrebet

Forretnings- og organisationslandskabet er i konstant forandring. I et overordnet og historisk perspektiv, kan man udpege kapitalmarkedernes globalisering og fremkomsten af nye og revolutionerende informationsteknologier som to af de ting, der har accelereret forandringen og som fortsat bidrager til den konstant øgede kompleksitetsgrad (Vos og Louma-aho, 2010) (Merkelsen, 2010). Når forretnings- og organisationslandskabet ændrer sig, og nye og/eller anderledes problematikker opstår, er der sandsynlighed og risiko for, at ældre kommunikations- og ledelses teorier, modeller og paradigmer, ikke, i tilstrækkelig grad, kan bidrage til den forståelse, der er forudsætning for at handle hensigtsmæssigt. Derfor er der behov for både nye begrebsdannelser og paradigmer samt en sideløbende diskussion og vurdering af de eksisterende. Som beskrevet i afsnittet om issue management, indvarslede 1960'ernes samfundsudvikling i USA et behov for nye paradigmer og begrebsdannelser, som kunne bruges til at manøvrere i det evigt omskiftelige forretningslandskab. Issue management, var som beskrevet, ét af de begreber der opstod i denne periode.

Et andet begreb og teoretisk og praktisk disciplin, der opstod i dette kølvand, var *stakeholder* og den dertilhørende disciplin *stakeholder management* (Merkelsen, 2010).

Der findes ikke en entydig teoretisk konsensus om, hvad der præcist definerer en stakeholder. Definitionen af begrebet er imidlertid en vigtig diskussion i sig selv, da måden hvorpå en organisation definerer stakeholderbegrebet har implikationer for, hvordan den identificerer sine stakeholdere og hvordan den, igennem denne identifikation, håndterer eller "manager" sine stakeholdere. Dette vil jeg komme nærmere ind på, i de kommende afsnit.

Stakeholdere i en NGO-kontekst

Som benævnt findes der ikke en entydig faglig konsensus om begrebet, og samtidigt har begrebet vundet indpas i hverdags sproget, hvor der er en tilsvarende mangel på konsensus om definitionen (Bryson, 2004). Derfor er det en grundlæggende forudsætning for stakeholdermanagement, at diskutere og afgøre hvilken stakeholder-definition der finder anvendelse, da definitionen i sig selv, har implikationer for, hvilke stakeholdere der identificeres og i hvilken grad de definerede stakeholdere gør krav på organisationens opmærksomhed.

Freeman og langt de fleste teoretikere på området, beskæftiger sig med stakeholderteori i en bred forretningsmæssig kontekst. Bryson (2004) påpeger, at der er en mangel på stakeholderlitteratur på NGO-området. Det er dog muligt at identificere følgende fire typiske definitioner på en stakeholder i en NGO-kontekst:

- *"All parties who will be affected by or will affect [the organization's] strategy"* (Nutt & Backoff, 1993 s. 439)
- *"Any person group or organization that can place a claim on the organization's attention, resources, or output or is affected by that output"* (John M. Bryson, 1995 s. 27)
- *"People or small groups with the power to respond to, negotiate with, and change the strategic future of the organization"*(Eden, 1998 s. 117)
- *"Those individual or groups who depend on the organization to fulfill their own goals and on whom, in turn, the organization depends"*(Johnson, Scholes, & Whittington, 2009, s. 132)

Bryson (2004) betoner, at de ovenstående fire stakeholder definitioner, især adskiller sig fra hinanden i forhold til i hvor høj grad magt eller indflydelse bliver betragtet som afgørende for, om en person eller gruppe skal betragtes som stakeholder eller ej. Forskellen er mest påfaldende i sammenligningen mellem Eden og Ackermanns (1998) definition og de tre øvrige (Bryson, 2004). Eden og Ackermann (1998) argumenterer for, at stakeholdere er personer eller grupper, som har magt og indflydelse i en grad, der sætter dem i stand til direkte at kunne påvirke organisationens fremtid. Hvis en gruppe eller person ikke har denne magt og indflydelse, er der altså ikke tale om en stakeholder. Scholes og Johnson og Whittington (2009), Bryson (1995) og Nutt og Backoff (1993), argumenterer imidlertid for, at definitionen på stakeholdere med fordel bør udvides til at inkludere en bredere række personer eller grupper uagtet deres magt og indflydelse. Bryson (2004) understreger, at inklusionen af eventuelle "magtløse" grupper eller personer i højere grad er kompatibelt med måden hvorpå man i vesten, anskuer demokrati og social retfærdighed i et samfund hvor der også gives en stemme til dem, der formelt set ingen magt har. Det er altså ikke en eksplicit etisk overvejelse men et kompatibilitetshensyn, der ligger til grund for den mere inkluderende definition på, og tilgang til, stakeholder management (Bryson, 2004).

Eden og Ackermanns (1998) definition, kan betegnes som en *smal tilgangsvinkel* til stakeholdere (Mitchell, Agle, & Wood, 1997). *Smalle tilgangsvinkler* har, i den brede stakeholderlitteratur, et praktisk udgangspunkt og tager hensyn til organisationens begrænsede resurser, begrænsede mængder tid og opmærksomhed og muligvis også begrænsede tålmodighed (Mitchell et al. 1997). Som direkte kontrast er Scholes og Johnson (2009), Bryson (1995) og Nutt og Backoffs (1993) tilgang til stakeholdere baseret på den, ifølge dem, "*empiriske virkelighed*", i hvilken organisationer og virksomheder kan påvirke eller blive påvirket af, næsten alle personer eller grupper (Mitchell et al. 1997, s. 6). Denne tilgangsvinkel til stakeholdere bliver derfor betegnet som en *bred tilgangsvinkel* (Mitchell et al. 1997). Den *brede tilgangsvinkel* bestræber sig på at foretage en udtømmende analyse og identifikation af alle stakeholdere og stakeholdertyper. Hermed forsynes organisationens beslutningstagere med et overblik over personer eller grupper, der kunne påvirke, eller blive påvirket af, organisationens gøren og laden (Mitchell et al. 1997). Hvor den *smalle tilgangsvinkel* kan kritiseres for at være en unuanceret simplificering af den empiriske virkelighed, bliver den *brede tilgangsvinkel* kritiseret for at være for

kompleks og derfor uhensigtsmæssig i en praktisk forstand (Mitchell et al. 1997). På trods af disse forskelligheder i definitionen på stakeholdere, er der dog bred enighed i stakeholderlitteraturen om nødvendigheden af at have stakeholderes støtte, da denne er vital for at skabe og bibeholde *vindende koalition*er og sikre en leve- og bæredygtig organisation (Bryson, 2004). Hvis ikke nøglestakeholdere bliver tilfredsstillet i en tilstrækkelig grad, vil organisationen ikke kunne overleve (Bowie, 1988; som citeret i Bryson, 2004).

Stakeholder management

Teorihistorisk set, er stakeholderbegrebet, et udtryk for et eksternt-orienteret perspektiv i hvilket organisationen forstås som én enhed i en række af relationer blandt individer eller grupper, der har en interesse i de aktiviteter, der udgør organisationen. R. Edward Freeman, som regnes for at være grundlæggeren af stakeholderbegrebet og de første teorier på området, definerede i 1984 stakeholdere som: *"any group or individual who is affected by the achievement of the organization's objectives"* (Freeman, 2010, s. 46). Denne definition identificerer stakeholdere, ved at foretage en vurdering af hvorvidt grupper eller individer bliver påvirket af organisationens mål og aktiviteter. Dette perspektiv, og dets underliggende teori, bygger på en antagelse om, værdiskabelse opstår i interaktionen mellem disse relations grupper forstået som f.eks. organisations medlemmer, medarbejdere, investorer, ledere, leverandører og lokalsamfund. Merkelsen (2010) udtrykker det således: *"Det at forstå en virksomhed (eller organisation, red.) er at forstå, hvordan disse relationer fungerer"* (s. 67). Det er altså i organisationens interesse at forme og lede og håndtere disse relationer, og denne bestræbelse kaldes stakeholder management.

Leverandører, medarbejdere, investorer, kunder, lokalsamfund og ledere har altid spillet en vigtig rolle for virksomheder og organisationer. Merkelsen (2010) pointerer således, at det givetvis altid har været tilfældet, at velfungerende virksomheder og organisationer har beskæftiget sig med at opbygge og håndtere eksterne relationer og derigennem skabe værdi. Tidligere har der imidlertid været et større organisatorisk fokus på at skabe værdi for virksomhedens eller organisationens shareholders, altså dem der tilfører kapital som eksempelvis aktionærer, långivere eller medlemmer, end på at skabe værdi for virksomhedens øvrige stakeholders som eksempelvis medarbejdere, leverandører og kunder.

Det forandrede og demokratiserede forretningslandskab har imidlertid betydet, at et ensidigt fokus på shareholders ikke længere er hensigtsmæssigt eller bæredygtigt i en økonomisk forstand. Det moderne samfund og dets erhvervsliv er kendetegnet ved en høj grad af kompleksitet og usikkerhed. Hvis virksomheden eller organisationen udelukkende fokuserer på shareholders på bekostning af dens øvrige stakeholders, kan det blive en ulempe på flere parametre. En virksomhed, der udelukkende fokuserer på at skabe profit for shareholders på bekostning af stakeholdergrupper som medarbejdere og leverandører, risikerer at gøre sig til et oplagt mål for social aktivisme og/eller politisk aktivisme (Merkelsen, 2010). Her ses en meget klar parallel mellem issue management og stakeholder management, da de to discipliner begge opstår i umiddelbar forlængelse af den samfundsændring, der fandt sted i 1960'ernes USA. I forhold til aktivisme, eller utilfredshed i almindelighed, har nyere sociale medier og deres digitale fællesskaber, i dag givet shareholders en langt større handlekraft og flere handlemuligheder. Samtidig har de givet adgang til information i en hidtil uset grad og af netop denne grund er stakeholder management måske vigtigere end nogensinde (Bryson, 2004).

I sin bog *"Why decisions fail"* foretager Nutt (2002) en omhyggelig analyse af 400 strategiske beslutninger. I analysen konkluderede Nutt, at omkring halvdelen af disse beslutninger slog fejl, i den forstand at de enten:

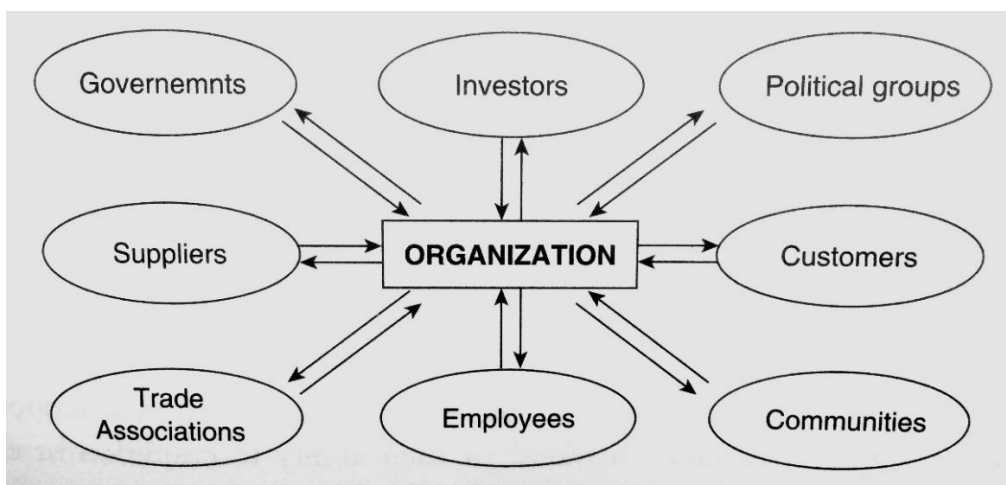
- Ikke blev implementeret
- Kun blev implementeret delvist
- Leverede dårlige resultater

Ifølge Nutts analyse (2002) var hovedårsagen til disse fejlslagne strategiske beslutninger, at de pågældende relevante beslutningstagere, ikke i tilstrækkelig grad var opmærksomme på *nøglestakeholders* interesser og den information eller viden disse stakeholdere besad. Lignende studier, har produceret lignende resultater, hvilket yderligere understreger nødvendigheden af, at den moderne organisation er opmærksom på dens stakeholdere (Bryson & Bromiley, 1993; Bryson, Bromiley, & Jung, 1990; Burby, 2003; Margerum, 2002). Den teoretiske og/eller praktiske ambition om at være opmærksom på *"nøglestakeholdere"*, er imidlertid betinget af, hvilke kriterier og

udgangspunkter organisationen identificerer sine stakeholdere med udgangspunkt i. Det er særligt på dette punkt, at nye og ældre tilgange til stakeholder management adskiller sig fra hinanden.

Stakeholderidentifikation

Stakeholder management er en kompleks disciplin, der kræver både intuition og en stærk analytisk sans. Når man beskæftiger sig med kompleks problemløsning, som tilfældet er med stakeholder management, kan man med fordel anvende en konceptuel indgangsvinkel, som gør det muligt at tydeliggøre, eller visualisere, den situation man prøver at få overblik over (Walker, Bourne, & Shelley, 2008), her bliver stakeholdermapping anset som værende et godt værktøj. Det er imidlertid vigtigt at holde for øje, at et hvilket som helst stakeholdermap, er prædikeret på en bagvedliggende, enten explicit eller implicit, tilgang til stakeholdere, og derfor har tilgangen til stakeholderbegrebet altså store implikationer for en eventuel stakeholdermapping. Vos og Louma-aho (2010) argumenterer for, at ældre tilgange til stakeholder management, generelt set, identificerer organisationens stakeholdere i forhold til disses relation til og/eller interesse i, eller påvirkning af eller påvirkning på organisationens aktiviteter eller mål. Som sådan, er det organisationen selv, udgangs- og omdrejningspunktet for identifikationen af dens stakeholdere. Et eksempel på, hvordan en sådan stakeholdertilgang manifesterer sig i en stakeholdermapping kan ses her:

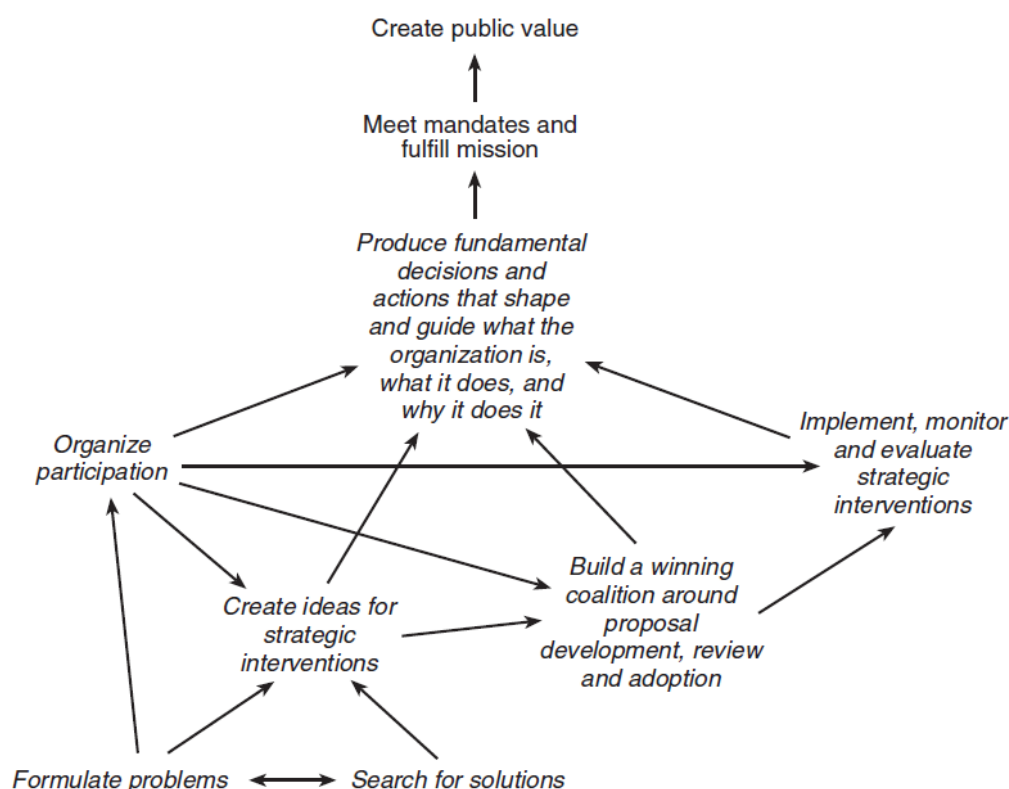
Figur 1 – Organisationscentreret stakeholder map

(Cornelissen, 2008, s. 39)

Vos og Louma-aho (2010) argumenterer for, at den organisationscentrerede tilgang, som ovenstående figur 1 er et udtryk for, ikke er dynamisk nok til at finde anvendelse i det moderne landskab. De foreslår i stedet en kombination af issue management og stakeholder management.

SIM og stakeholder management

Stakeholder management bliver ofte nævnt i issue management litteraturen (Bryson, 2004) (Vos og Louma-aho, 2010) (Merkelsen, 2010) (Frandsen og Johansen, 2010) (Cornelissen, 2008). I stakeholderlitteraturen på NGO-området, er en af stakeholder managements hovedformål, at "formulere problemer" og "søge efter løsninger" (figur 2). Her kan man drage en klar parallel til SIM's fokus på framing og agenda setting, i den forstand, at der er fokus på det retoriske aspekt, i hvilket formuleringen, i sig selv, kan være med til at forme virkeligheden. Formuleringen af "problemet", anses som værende helt grundlæggende for NGO'ens videre bestræbelse på at skabe værdi og legitimitet (Bryson, 2004). Bryson (2004) argumenterer for, at stakeholdermanagementlitteraturen på NGO-området, har en underliggende og implicit teori om, at NGO'ers endemål er at skabe "public value" forstået som at være samfundsnyttig. "Formuleringen af problemet" er udgangspunktet for, om det er muligt at samle og bygge en "vindende koalition" forstået som stakeholdere, der støtter op om formuleringen af problemet samt den foreslåede løsning (figur 2). Hvis en NGO ikke formulerer et problem, som får opbakning blandt sine stakeholdere, vil det resultere i, at organisationen ikke skaber public value hvilket, som konsekvens, kan medføre et stort tab af legitimitet. For at undgå denne situation, skal NGO'en være opmærksom på, hvordan den formulerer de problemer, den forsøger at løse i bestræbelsen på at skabe public value. Denne proces er illustreret i Figur 2 på næste side af Bryson.

Figur 2 - the implicit theory that underlies most public sector-orientated strategic management literature

(Bryson, 2004)

Parallellen mellem SIM og stakeholder management er tydelig i sit retoriske udgangspunkt hvor virkeligheden kan påvirkes retorisk. I NGO-stakeholder management, som den forstås af blandt andre Bryson (2004), har organisationen mulighed for at "søge efter" temaer, bekymringer eller mål som bliver delt blandt nøglestakeholdere. Denne tilgangsvinkels præmis er, at organisationen kan frame issues på en måde, der samler en "vindende koalition".

Stakeholderidentifikation med udgangspunkt i SIM

Ældre stakeholderteorier kan kritiseres for, at deres forståelse af omverdenen, i for høj grad bliver betragtet som statisk (Merkelsen, 2010) (Vos og Louma-aho, 2010). Vos og Louma-aho (2010) argumenterer for, at strategisk issue management-disciplinen kan bidrage med en mere

hensigtsmæssig og dynamisk tilgang til omverdenen. SIM's fokus på, og forforståelse af, omverdenens tilbøjelighed til forandring og udvikling, bør være udgangspunktet for den moderne organisations stakeholder management, hvor Vos og Louma-aho (2010) foreslår en kombination af stakeholderteori og SIM. Denne kombination skal tjene formålet at give det bedst mulige overblik over den kontekst organisationen opererer i. Vos og Louma-aho (2010) forstår SIM som det præsenteres af blandt andre Heath (1997). Første led i sammenkoblingen af disse to beslægtede, men dog forskellige, discipliner, er en diskussion af "stakes vs. issues". I stakeholderlitteraturen forstås "stake", generelt set, som et individ eller en gruppes investering i, interesse i, eller påvirkning af organisationen. En "stake" kan ikke separeres fra sin "holder". Et issue kan imidlertid godt separeres fra den eller dem, der har interesse i issue. Ved at betragte omverdenen således, bliver det issue, der udgør centrum for en analyse af omverdenen og hvilke stakeholdere, der er vigtige at være opmærksomme på (Vos & Luoma-aho, 2010). Denne stakeholdertilgang har implikationen, at organisationen kan identificere dens stakeholdere på baggrund af, i hvilket omfang grupper eller individer har interesse i, kan påvirke eller blive påvirket af de samme issues som er af interesse for organisationen selv. Denne tilgang placerer altså organisationen som én af mange stakeholdere, der er interesseret i samme issue.

Issue arenas

"Issue arena" er et koncept der bliver bragt på banen af Vos og Louma-aho (2010). Konceptet er, at issues bliver diskuteret og debatteret i forskellige arenaer, som forskellige aktører kan træde ind på, og bidrage med deres holdning til et givent issue. En issue arena kan opstå og eksistere i en lang række forskellige former, både fysiske og digitale, eksempelvis i avisens spalter, til et borgermøde, eller på en Facebook-side (Vos og Louma-aho, 2010). Issue arenas er ikke et nyt koncept, men er en analogi til det antikke Grækenland, hvor der, bogstavelig talt, blev diskuteret issues på arenaer. Det er imidlertid et koncept, der er relevant at genbesøge, netop fordi debatten, og muligheden for at komme til orde og blive hørt, er blevet demokratiseret i kraft af digitale og sociale mediers fremkomst (Merkelsen, 2010). I forhold til Vos og Louma-aho's (2010) foreslåede fusion mellem stakeholder managements- og issue management, som en måde at identificere sine stakeholdere, kan issue arenaen betragtes som værende en legemliggørelse af stakeholderidentifikationen. Dem, der optræder på, eller er tilskuere i

en, for organisationens interessant, issue arena, bør betragtes som organisationens stakeholdere (Vos og Louma-aho, 2010).

Vos og Louma-aho (2010) argumenterer for, at en organisation *skal* optræde og gøre sig gældende, på en issue arena hvor issuet relaterer sig til organisationen. Hvis en organisation undlader at deltage i samtalen, der foregår i issue arenas, risikerer den at skade sin legitimitet, også kaldet *licens to operate* (Merkelsen, 2010).

Sammenholdt med den underliggende teori for NGO'ers stakeholder management (Bryson, 2004), betyder dette at NGO'en skal træde ind på arenaen, og lade den være scenen hvor den forsøger at formulere problemer og løsninger. Hermed kan der skabes en vindende coalition og sikres den opbakning, der er nødvendig for at skabe samfundsnytte.

Kapitel 4 - Videnskabsteori

I de følgende afsnit vil jeg beskrive, de videnskabsteoretiske præmisser og forudsætninger denne afhandlings teori og metode hviler på. Disse afsnit belyser, hvordan jeg forstår verden og problemfeltet samt hvordan jeg genererer ny viden på baggrund af nærmere undersøgelse af problemfeltet.

Issues ontologiske status

I det følgende vil jeg præsentere denne specialeafhandlings syn på *issues* ontologi. Ontologi referer til det værende, forstået som det, der eksisterer og hvordan det eksisterer (Brier, 2006). Det er relevant at diskutere issues ontologiske status samt hvordan denne specialeafhandling forstår denne, da det muliggør kritik af selve forståelsen af issues som noget, der eksisterer i verden, under hvilke forudsætninger det eksisterer og hvordan det manifesterer sig empirisk.

Sproget, det sociale og konstruktionen af virkeligheden

Crabbe og Vibbert (1986) argumenterer for, at et issue er en retorisk konstruktion, og at issues derfor deler ontologisk slægtskab med retorikken. Retorikken befinder sig under den socialkonstruktivistiske ontologi (Brier, 2006) (Merkelsen, 2010). Socialkonstruktivisme er idéen om, at virkeligheden eksisterer i kraft, og under forudsætning, af sproget (Brier, 2006). I socialkonstruktivismen bliver *retorikken* opfattet som det sprog, der skaber virkeligheden, og at virkeligheden først og fremmest eksisterer fordi den bliver italesat af sproget. I et socialkonstruktivistisk perspektiv kan sproget som manifesteret i retorikken, og ændringer i retorikken, derfor ændre eller manipulere virkeligheden. I den socialkonstruktivistiske ontologi er virkeligheden som sådan ikke noget, der er givet på forhånd, men noget der bliver skabt retorisk og derfor spiller sproget en altafgørende rolle i forhold til hvordan vi opfatter verden. I retorikken, bliver sproget altså ikke opfattet som en *ydre ornamentering* af verden, som kan være objektiv, snarere tvært imod (Merkelsen, 2010).

Det forudsættes at der ikke findes et uskyldigt eller neutralt sprog, der er i stand til at beskrive den fysiske verden som den er, fordi sprog per definition er præget af den person, der bruger det og tilsvarende bliver forstået eller afkodet af den eller dem, der lytter eller ser (Merkelsen, 2010) (Brier, 2006). Diskussionen om retorikkens ontologiske status drejer sig om spørgsmålet om retorikken er en teknik, der bruges til at gengive virkeligheden som den er, på en måde der er fordelagtig for afsenderen, eller om retorikken i sig selv, konstituerer det vi opfatter som virkeligheden gennem udvælgelse af bestemte ytringer. Retorikken kritiseres blandt andet for at have manipulation som udgangspunkt, og at det som disciplin har til formål at skjule eller pynte på sandheden (Merkelsen, 2010).

Socialkonstruktivismens ontologi kan kritiseres for sin insisteren på, at noget først kan betragtes som virkeligt, i det øjeblik det bliver virkeliggjort igennem sprogets italesættelse (Brier, 2006) (Searle, 1995). Den socialkonstruktivistiske filosof John Searle (1995), kritiserer denne logik i hans opstilling af, og skelnen imellem, to grundlæggende typer af virkelighed, som han benævner som *facts*: 1) *Brute facts* og 2) *Social facts*. Brute facts repræsenterer en fysisk virkelighed, der eksisterer uafhængigt af menneskets sociale tilstedeværelse og sprog. Social facts er omvendt en virkelighed, der netop er betinget af menneskelig konstruktion og italesættelse. En guldklump kan illustrere forskellen og samspillet mellem de to typer virkeligheder, eller *facts*. En guldklump er en brute fact i den forstand, at det er et fysisk objekt, der findes uafhængigt af mennesket og sproget. At guldklumpen har en enorm værdi, er imidlertid en social fact, der er virkelig fordi den er blevet socialt konstrueret igennem sprog. Searle (1995) betragter social facts som et "overlay" på en fysisk virkelighed.

Det, vi som mennesker er opmærksomme på, er imidlertid ikke arbitrært. Som anført af blandt andre Cairo (2016) og Hallahan (1999), har mennesker en klart identificerbar tilbøjelighed til at være mere opmærksomme på farer end muligheder og vi er mere følsomme overfor tab end for gevinst. Denne tilbøjelighed er en overlevelseseffekt, der er biologisk og evolutionært betinget. I dette evolutionære perspektiv, anses farer og tab som værende virkelige fænomener, der eksisterer uafhængigt af sproget. En hulemand, uden sprog, ved instinktivt at løver og slanger er farlige, og at han skal passe på ikke at miste sin mad, og at disse farer er virkelige desuagtet at de ikke er blevet italesat igennem sproget.

Udover disse farer, som er brute facts, har mennesket udviklet sig til at identificere og være opmærksom på farer, der opstår via social facts (Searle, 1995). Farer er som fænomen en brute fact og findes altså også i en verden uden sprog, hvorfor mennesket intuitivt orienterer sig efter farer. Social facts kan også være en måde at identificere farer, som ikke er tydelige som brute facts. Her bliver faren imidlertid virkeliggjort gennem italesættelse. I denne specialeafhandling, er HPV-vaccinen gået fra at blive betragtet som ufarlig og gavnlig til at være farlig og skadelig. Med udgangspunkt i Searle's (1995) logik om social og brute facts, kan der her være tale om, at den fysiske virkelighed (brute facts) har fået et nyt "overlay" igennem sproget (social facts). Searle's logik har den implikation, at issues, fundamentalt set, er noget, der opstår når social facts ændrer sig eller bliver udfordret. Searle's brug af ordet "overlay", markerer et klart slægtskab med framing. Framing kan også betragtes som et overlay, eller en ramme, igennem hvilken virkeligheden bliver opfattet og skabt. I forhold til frames rolle i massemedier, er frames retorisk konstrueret og italesætter derigennem en social fact (Searle, 1995). Searle's logik har den implikation, at social facts, som blandt andet frames, kan ændres ved brug af retorik, der er hensigtsmæssig for afsenderen, hvilket er et bærende ontologiske udgangspunkt for strategisk issue management. Grundlæggende, er det opfattelsen af, at man kan ændre folks mening og opfattelse af objekter.

Som beskrevet i teori afsnittet omhandlende framing, kan framing defineres på forskellig vis. Entmann (1991) argumenterer for, at framing i tekst, manifesteres ved tilstedeværelsen af *key words in context* (KWIC). Dette er en ontologisk grundantagelse om framings eksistens, der gør det muligt og validt at foretage en kvantitativ analyse af udviklingen i tilstedeværelsen af frames i en større artikelsample.

Den beskrevne opfattelse af issues ontologi knytter sig ydermere til stakeholderbegrebet, i den forstand at stakeholderbegrebet er en måde at identificere de grupper eller individer, der med fordel kan påvirkes retorisk, med henblik på at ændre deres opfattelse af *social facts* som udtrykt i et issue (Searle, 1995). Med tanke på den teoretiske diskussion af retorikkens ontologiske status, i hvilken retorik i visse tilfælde kan blive betragtet som manipulation, kan stakeholder management være et værktøj til at konceptualisere forskellige modtagere, og bidrage til et bedre udgangspunkt for en vurdering af hvordan en afsender kan balancere sit budskab for at undgå at blive opfattet

manipulerende og utroværdig, da en sådan opfattelse, i issue management, er uhensigtsmæssig og kontraproduktiv.

I det ovenstående har jeg redegjort for, samt diskuteret, *issues* og *framings* ontologiske status; altså hvordan denne specialeafhandling opfatter issues som noget, der eksisterer i verden samt hvordan det eksisterer og hvordan det manifesterer sig. I det kommende afsnit vil jeg redegøre for denne specialeafhandlings epistemologiske udgangspunkt.

Epistemologisk udgangspunkt

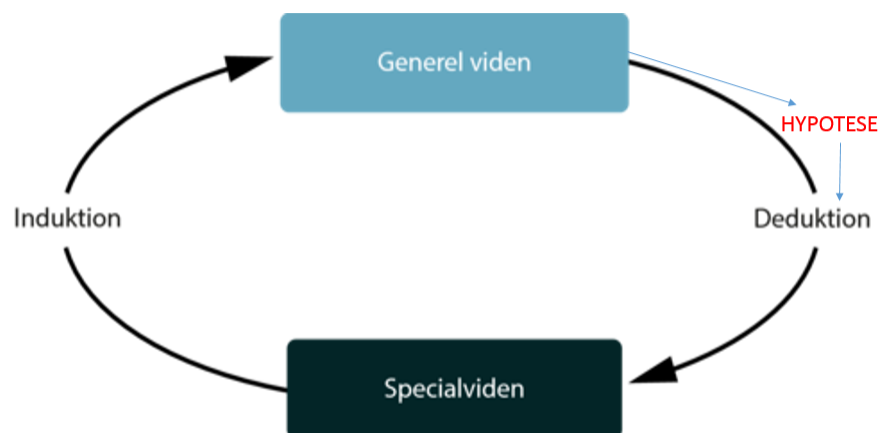
Epistemologi er teorien om den menneskelige erkendelses forudsætninger, dens metode og dens gyldighed (Brier, 2006). Det er en central del af et videnskabeligt stykke arbejde, at forfatterens opfattelse af hvad der kan betragtes som videnskabelig viden, bliver udtrykt klart og tydeligt. Dette er vigtigt, da det muliggør kritik og diskussion af, eksempelvis denne specialeafhandlings, resultater og konklusioner. Epistemologi kan altså betragtes som en nødvendig, systematisk refleksion om videnskabens natur.

Denne specialeafhandling undersøger lovmæssigheder, processer og relationer mellem menneskelige grupperinger i form af organisationer og samfundet. Disse forhold demonstrerer at den videnskabelige tradition, der gør sig gældende i nærværende tilfælde, er den samfundsvidenskabelige. Den hypotetisk-deduktive metode, blev oprindeligt udviklet til brug i naturvidenskaben, men kan også finde anvendelse i andre videnskabstraditioner med anderledes ontologiske opfattelser, end dem der gør sig gældende blandt de positivistiske naturvidenskaber (Bier, 2006).

Karl Poppers hypotetisk-deduktive metode

Den hypotetisk-deduktive metode er en måde at teste teoriers grad af validitet eller "behæftelse" (Popper, 1992). Med udgangspunkt i en teori, eller hvad der kan betegnes som generel viden, udtænkes nogle logiske konsekvenser af den pågældende teori. Disse konsekvenser skal kunne afprøves eksperimentelt, og derfor skal der kunne opstilles en testbar hypotese. En hypotese er testbar, hvis den kan falsificeres. Hypotesen skal altså kunne bevises som værende usand.

Ifølge Karl Popper, som grundlagde den hypotetisk-deduktive metode, er det umuligt for videnskaben at nå frem til viden som kan betragtes som endegyldigt sand. Dette argument er baseret på et aksiom om, at verden er under konstant forandring på alle parametre og at viden derfor nødvendigvis kun kan betragtes som foreløbig. Denne grundopfattelse udtrykte den græske filosof ved det berømte citat: "Man kan ikke stige ned i den samme flod to gange" (Brier, 2006, s. 176). Karl Popper betragter derfor teorier, som noget der kan være mere eller mindre "befæstet", altså mere eller mindre sikker. En befæstet teori, kan opstille en testbar hypotese og skal være mulig falsificere eller tilbagevise. Hvis hypotesen ikke bliver falsificeret, kan teorien betragtes som befæstet (Popper, 1992).

Figur 3 - deduktion og induktion og disses relation til generel og specialiseret viden

(Brier, 2006) ("Deduktion og induktion", 2017)

I forhold til denne specialeafhandling, anvender jeg generel og verificeret viden i form af teorier og perspektiver fra strategisk issue management, og mere specifikt issue analysis og et fokus på agenda setting og framing teori. Med baggrund i ovennævnte, opstiller jeg en testbar hypotese, som jeg afprøver på empirien for at opnå specialiseret viden om "HPV-vaccine"-issuet. Målet med at opnå specialiseret viden om HPV-vaccine-issuet er, at det kan bidrage til en generel viden om hvordan agenda

setting og framing påvirker issues, der deler slægtskab med HPV-issuet. Denne specialeafhandling har både et nomotetisk udgangspunkt og forskningsmål.

Nomotetisk videnskab er lovsøgende videnskab. Denne form for videnskab tager blandt andet udgangspunkt i enkeltfænomener og forsøger igennem observation af disse, at udlede en sammenhængsgivende forklaring og/eller lovmæssigheder, som skal bruges til at forudsige fremtidige begivenheder (Brier, 2002). Sådanne teoretiske lovmæssigheder bør løbende vurderes på, i hvilken grad de synes at være i stand til at producere anvendelige forudsigelser eller retrospektive analyser (Brier, 2006). At en teori opleves anvendelig, gør den imidlertid ikke til en eviggyldig naturlov og dette forbehold er vigtigt at have in mente. En sådan sandhedsambition kan ofte medføre det som kaldes induktionsproblemet. Induktionsproblemet opstår, når én eller flere ensartede observationer af et objekt eller fænomen, bliver mødt af modsvarende observationer. På trods af, at man har observeret 1000 sorte gorillaer, er det ikke et bevis på, at gorilla nummer 1001 også er sort. Hvis gorillaen er hvid, må en eventuel teori om, at gorillaer er sorte, forkastes på baggrund af, at den ikke er i overensstemmelse med de observerede data. Dette forbehold, er i tråd med Poppers syn på foreløbig viden, hvor viden kun er noget, der eksisterer i mangel af bedre viden. De teorier der anvendes i denne specialeafhandling, skal således ikke tilskrives en universel sandhedsambition, da de, i så fald, ville være ubrugelige i det øjeblik, lignende observationer viste sig ikke at holde stik (Brier, 2006).

Kapitel 5 - Metodevalg

I dette kapitel vil jeg redegøre for hvilke metoder jeg har valgt at anvende for at generere den empiri, der danner grundlag for analysen og diskussionen, der ultimativt resulterer i besvarelsen af problemformuleringen.

Media Content Analysis

Siden begyndelsen af 1900-tallet har samfundsvidenskabelig forskning været interesseret i massemediernes indhold og disses indflydelse på meningsskabelse i samfundet. Denne tidlige interesse er bedst eksemplificeret ved sociologen Max Weber, der betragtede mediernes indhold som en måde at tage den "kulturelle temperatur" på samfundet (Hansen, Cottle, Negrine, & Newbold, 1998 s. 92) (Macnamara, 2005). Media content analysis (MCA) er en systematisk metode, der anvendes for nøjere at studere massemediers indhold og blev introduceret af Harold Lasswell i 1927, som et led i hans forskning af propaganda (Macnamara, 2005) (Lasswell, Lerner, & Pool, 1952). Overordnet set, sigter MCA efter at beskrive hvad der bliver sagt om et givent emne, ved at analysere *tekst* i massemediernes (Macnamara, 2005). Ordet *tekst* kan referere til alt indhold hvad enten det er video, tekst, lyd eller andet. MCA blev en tiltagende populær forskningsmetode i løbet af 20'erne og 30'erne, hvor filmindustriens opblomstring foranledigede forskning i film og disses indflydelse på folkestemningen (Macnamara, 2005). I 50'erne begyndte MCA at vinde indpas som forskningsmetode i samfunds- og kommunikationsvidenskaberne. En af de hyppigst anvendte beskrivelser og definition af MCA i disse discipliner kommer fra Berelson (1952), der beskrev MCA som en systematisk, objektiv og kvantitativ forskningsmetode, der kan anvendes med det formål at beskrive kommunikationsindhold i massemediernes (Macnamara, 2005). Denne kvantitative måde at anskue MCA bliver imidlertid kritiseret af blandt andre socialkonstruktivisterne Berger og Luckmann (1966), som mente at denne

type forskning aldrig kan producere objektive resultater fordi *tekster*, per definition, kan fortolkes på forskellige måder afhængig af læseren.

Meget af den tidlige anvendelse af MCA havde et tydeligt kvantitativt udgangspunkt, hvilket stadig er tilfældet blandt de mest prominente teoretikere og praktikere på området (Macnamara, 2005). Kimberly Neunendorf er én af de mest anerkendte teoretikere og praktikere i MCA-litteraturen. Neunendorfs definition på MCA lyder:

“Content analysis is a summarizing, quantitative analysis of messages that relies on the scientific method” (Neunendorf, 2002, s. 10)

Neunendorf (2002) fastholder, at MCA først og fremmest skal betragtes som en kvantitativ metode, der bør efterleve forskningskriterierne som foreskrives i den naturvidenskabelige metode i form af krav til objektivitet og inter-subjektivitet, forudgående forskningsdesign, videnskabelig pålidelighed, validitet, generaliserbarhed, replikabilitet og evne til teste hypoteser (Neunendorf, 2002) (Macnamara, 2005). Denne specialeafhandlings MCA vil læne sig op at Neunendorfs (2002) definition på og tilgang til kvantitativ MCA.

Forskningsdesign - Neunendorfs Flowchart for kvantitativ Media Content Analyse

Neunendorf (2002) opstiller en flowchart for den kvantitative MCA. Flowcharten er udformet med udgangspunkt i, hvad Neunendorf identificerer som den typiske, og bedste, proces i forbindelse med kvantitativ MCA (Macnamara, 2005) (Neunendorf, 2002). Neunendorfs flowchart er et værktøj, der kan bruges til at imødekomme de forskningskriterier som kvantitativ MCA, ifølge Neunendorf, påkræver. Flowcharten bliver betegnet som en *“black box”*, som er en metafor for, at det skal være muligt for læseren at se, hvilke valg forskeren har truffet for at nå frem til sine resultater (Macnamara, 2005). Flowcharten udgør et forskningsdesign, der hvis repliceret, ville producere det samme resultat, uagtet hvem der foretog analysen.

"What content will be examined and why? Are there certain theories or perspectives that indicate that this particular message content is important to study"

(Neunendorf, 2002)¹¹

Denne specialeafhandlings MCA vil bestå af udvalgte danske massemediers dækning af HPV-vaccinen, for at undersøge og diskutere hvorvidt framingen af HPV-vaccinen var medvirkende til den faldende tilslutning i Danmark. Med udgangspunkt i den valgte teori om agenda setting og framing, opstilles en hypotese om:

Hypotese 1 (H1): *Saliencen af bivirkningsramen vil korrelere med faldet i tilslutningen til HPV-vaccinen.*

Denne metode er i overensstemmelse med den hypotetisk-deduktive metode (Popper, 1992).

Som anført i afsnittet om framing, kan framing beskrives ved, og defineres som: fremhævelsen af særlige objektattributter på bekostning af andre (Hallahan, 1999). Entman (1991) argumenterer for, at en frame manifesteres ved tilstedeværelsen, eller fraværet af, særlige nøgleord. Disse to definitioner på frames er komplementære, og åbner op for, at frames kan kvantificeres, ved at søge efter særlige ord eller vendinger i en bestemt kontekst; også kaldet *key words in context* (KWIC) (Macnamara, 2005), når disse, i konsistent omfang over tid, optræder i *tekst* i massemedierne (Miller, 1997). Med udgangspunkt i agenda setting teori, vil MCA'en undersøge agenda settings niveau 1, som er salience af *objektet*, altså *"tingen vi har en mening om"* ved at søge efter "key ordet" eller KW'et: "HPV-vaccine" og lignende variationer af det. Lignende variationer af ordet, er fastlagt ved gennemlæsning af artikelsamplen (361 artikler), og er blandt andet ord som: HPV-vaccination, vaccine mod HPV og lignende.

¹¹ https://academic.csuohio.edu/neuendorf_ka/content/flowchart.html

MCA'ens undersøgelse af agenda settings niveau 2 og den negative framing af HPV-vaccinen, som en usikker vaccine med bivirkninger, bliver gjort ved at foretage en søgning efter nøgleordene eller KW'erne: "bivirkning", "bivirkninger", "bivirkningsrisiko", "bivirkningsprofil". Denne framing af HPV-vaccinen, vil blive omtalt som "bivirkningsramen". "Bivirknings" lignende varianter, er ligeledes identificeret i en gennemlæsning af samplen.

Valget af netop disse KW'er, er foretaget på baggrund af gennemlæsning af samplen, hvor det er disse variationer af "bivirkninger", der optræder. Disse KW'er bliver i analysen sammenkørt med konteksten eller IC'et: HPV-vaccination og dette ords varianter, så analysen kan kvantificere bivirkningsramen som manifesteret ved de valgte KWIC (Entman, 1991). Analysen af salienzen af *objektet* kan begrænses til en søgning efter HPV-vaccinen, som således kun bliver en søgning efter key words. For at analysere salienzen af bivirkningsramingen, forstået som tilstedeværelsen af KWIC'er, udgør HPV-vaccine IC'et, idet det er konteksten.

Konceptuelle valg

"What variables will be used in the study, and how do you define them conceptually"

(Neunendorf, 2002)¹²

I analysen vil jeg søge efter følgende KWIC'er: HPV-vaccine og HPV-vaccine+bivirkninger. KWIC'en konceptualiseres som en negativ frame, der ifølge framing teorien kan, og vil, påvirke befolkningens holdning til HPV-vaccinen jf. hypotesen i punkt 1 i denne flowchart.

¹² https://academic.csuohio.edu/neunendorf_ka/content/flowchart.html

"What unit of data collection will you use ... An "a priori" coding scheme describing all measures must be created"

(Neunendorf, 2002)¹³

Eftersom jeg vil undersøge framing af HPV-vaccinen i danske massemedier, har jeg valgt at tage udgangspunkt i de otte største danske dagblade (målt på læsertal og oplag): Information, B.T., Børsen, Jyllands-Posten, Politiken, Ekstra Bladet, Kristeligt Dagblad og Weekendavisen. Disse dagblade varierer både i politisk standpunkt og tilgængelighed, hvilket udgør en god og repræsentativ sample (Franzosi, 2008). MCA'en anvender den danske mediedatabase Infomedia.dk som datakilde.

Computer "Coding"

"With computer text content analysis, you still need a codebook of sorts – a full explanation of your dictionaries and method of applying them."

(Neunendorf, 2002)¹⁴

I denne kvantitative MCA, forsøger jeg at kvantificere bivirkningsramen manifesteret ved salienzen af KWIC'er. Analysen er således udstyret med en "ordbog". Ordbogen indeholder følgende *key words*: "bivirkning", "bivirkninger", "bivirkningsrisiko", "bivirkningsprofil". Disse keywords er udvalgt som indhold i "ordbogen", da det var disse varianter af ordet "bivirkning", der optrådte i en forudgående gennemlæsning af en subset-sample bestående af 50 artikler fra 2015, hvor debatten om

¹³ https://academic.csuohio.edu/neunendorf_ka/content/flowchart.html

¹⁴ https://academic.csuohio.edu/neunendorf_ka/content/flowchart.html

HPV-vaccinens påståede bivirkninger, var på sit højeste. Her skal det bemærkes, at der tages forbehold for, at der kan være andre varianter af ordet "bivirkning", som ikke er inkluderet i denne MCA's "ordbog".

De forskellige variationer af "bivirkninger" skal ses som *key word* og HPV-vaccine/HPV-vaccinen er *konteksten*. Her skal det understreges, at hele samplen, dvs. alt indhold, er blevet gennemlæst, for at sikre at *key word*'et "bivirkning" optræder i *konteksten* "HPV-vaccine". Uden denne sikring, ville analysens resultater være usikre, eftersom "bivirkning" kunne have været anvendt i en anden kontekst end HPV-vaccinen og dermed ikke være et *key word in context* og dermed ikke en framing af HPV-vaccinen.

Gennemlæsningen af samplingen, gav anledning til yderligere betragtninger som vil jeg komme nærmere ind på, i afsnittet om kvalitativ MCA.

Sampling

"This could be by time period, by issue, by page, by channel, etc."

(Neunendorf, 2002)¹⁵

Samplen består, som nævnt af, artikler i de otte største, landsdækkende dagblade (dvs. alt redaktionelt indhold) i perioden 1. januar 2012 - 31. december 2017 indeholdende de benævnte KWCI'er. Der er også foretaget en reference sampling med samme variabler i perioden 1. januar 2009 - 31. december 2011.

¹⁵ https://academic.csuohio.edu/neunendorf_ka/content/flowchart.html

"Apply dictionaries to the sample"

(Neunendorf, 2002)¹⁶

Samplen bliver udtaget med udgangspunkt i "ordbogen", eller "søgeord".

Afrapportering og tabelgenerering

Dette punkt bliver foldet ud i kapitel 6.

Balancerende Media Content Analysis

Macnamara (2005) argumenterer for, at en kvantitativ MCA, der foretages for at undersøge tilstedeværelsen af en bestemt *negative message*¹⁷, bør underbygges og valideres ved, at foretage en søgning efter den pågældende *negative messages'* korresponderende *positive message* (s. 9). Denne søgning efter det korresponderende negative, eller positive, *messages/budskaber*, skal sikre at der er balance i analysen. Den balancerende kvantitative MCA skal ses som en forlængelse af Neunendorfs flowchart (2002), da den følger samme forskningsdesign, og har til formål at bidrage til efterprøvningen af hypotesen H1.

Macnamara (2005) eksemplificerer balancesøgning ved at tage udgangspunkt i en MCA, der har til formål at undersøge tilstedeværelsen af budskabet: "Drenge i skolealderen er aggressive og voldelige" og argumenterer for nødvendigheden af en korresponderende søgning efter: "Drenge i skolealderen er ikke aggressive og voldelige/drenge i skolealderen er passive og ikke voldelige" (Macnamara, 2005, s. 9). En eventuel forsømmelse af, at skabe balance, ved at analysere det modsvarende budskab kan

¹⁶ https://academic.csuohio.edu/neunendorf_ka/content/flowchart.html

¹⁷ Macnamara (2005) bruger *messages* som paraplybetegnelse for budskaber i tekst. *Messages* kan derfor forstås som *framing* jf. denne specialeafhandlings definition.

risikere at betyde, at MCA'en producerer resultater der ikke er brugbare. Hvis MCA'en tilsyneladende påviser en stor salience af negative objektattributter tilknyttet "drengene i skolealderen", men forsømmer at analysere salience af positive objektattributter, vil en eventuel konklusion om, at medier "framer drenge negativt" ikke være valid, da der ikke bliver taget højde for det omfang drenge bliver fremstillet positivt.

Jeg er enig i, at en balancerende MCA er nødvendig for at kunne validere de resultater den primære MCA producerer. Jeg argumenterer imidlertid for, at en frames korresponderende modsætning ikke nødvendigvis er selvindlysende, men derimod noget, der kræver en diskussion i sig selv. Her vil jeg kritisere Macnamara's (2005) logik, for så vidt angår identifikationen af korresponderende modsætninger i den balancerende MCA. Hvis denne logik blev anvendt i denne specialeafhandlings balancerende MCA, ville den korresponderende positive modsætning til den negative bivirkningsframe være: "HPV-vaccinen har ikke bivirkninger". Jeg argumenterer for, at dette ikke kan betragtes som en validerende korresponderende modsætning. Den korresponderende modsætning af en negativ frame bør være en positiv frame, og ikke en "ikke-negativ" frame. En negativ frame konstitueres ved salience af negative objektattributter, og omvendt bliver en positiv frame konstitueret ved salience af positive objektattributter. Således er den korresponderende modsætning af "regnvej" ikke "ikke regnvej", men derimod "solskin" eller "tørvej". Det er tvivlsomt, at forældre eller kvinder tilvælger HPV-vaccinen på baggrund af, at den "ikke har bivirkninger". Det er mere sandsynligt, og endda påvist (Hougaard Jakobsen, 2016), at de vælger at få vaccinen fordi den forhindrer HPV og derigennem livmoderhalskræft. Den korresponderende modsætning skal derfor findes i en kontekst (IC) i hvilken bivirkningsrammen ikke er til stede. Derfor er den korresponderende modsætning manifesteret ved KWIC: "HPV-vaccine" + "livmoderhalskræft" og ikke: "bivirkning", "bivirkninger", "bivirkningsrisiko", "bivirkningsprofil". I den anvendte database, Infomedia.dk, har man mulighed for at foretage en såkaldt avanceret søgning. Den avancerede søgning giver mulighed for at specificere den automatiserede søgning til kun at finde artikler, der indeholder særlige søgeord og samtidigt ikke indeholder andre søgeord. Det vil sige, at jeg i den "balancerende" MCA kan søge efter artikler der indeholder KW'et: "HPV-vaccine" og "livmoderhalskræft", og som samtidigt ikke indeholder ordene: "bivirkning", "bivirkninger", "bivirkningsrisiko", "bivirkningsprofil". Derfor indeholder den balancerende MCA både

en søgning efter bestemte kontekster, altså *in context* (IC), og samtidig også "ikke-kontekster", som vil blive benævnt *not in context* (NIC).

For at balancere den primære MCA yderligere, foretog jeg en søgning efter salience af KW'et livmoderhalskræft med en (NIC) bestående af: bivirkning - vaccination - prik – stik. Dette blev gjort for at balancere agenda settings niveau 1 i forhold til salience af livmoderhalskræft som objektet "*vi skal have en mening om*" (Carroll & McCombs, 2003, s. 37). Den korresponderende positive modsætning af bivirkningsramen skal således betragtes som: "Livmoderhalskræft er farlig, men HPV-vaccinen forhindrer den" hertil bliver tillagt en NIC, hvor der specifikt søges efter artikler hvor følgende ord ikke optræder: "bivirkning, "bivirkninger", "bivirkningsrisiko", "bivirkningsprofil". Som tilfældet er i den primære kvantitative MCA, blev artikelsamplen gennemlæst for at validere, at livmoderhalskræftramen var til stede i forhold til ovenstående kriterier om kontekst og "ikke-kontekst".

Kvalitativ Media Content Analysis

I denne specialeafhandlings kvantitative MCA, analyseres udviklingen af bivirkningsramens salience i perioden 2012-2017. Kvantificeringen af salience af bivirkningsramen over tid, bliver foretaget ved at konceptualisere den negative frame som noget, der konstitueres ved tilstedeværelsen af forhåndsidentificerede *key words in context* (KWIC) (Entmann, 1991) (Macnamara, 2005). Af denne årsag er det vigtigt at sikre, at de key words (KW), der bliver søgt efter, rent faktisk optræder i netop den kontekst (IC), i hvilken de skal optræde førend det konstituerer en framing af *objektet* HPV-vaccinen (Carroll & McCombs, 2003) (Entmann, 1991). At søgeordene, eller *key words* (KW), HPV-vaccine og bivirkninger optræder i samme artikel i en søgning, er ikke nødvendigvis ensbetydende med, at de to ting har noget med hinanden at gøre. "Bivirkning" (KW) kunne i princippet være brugt i en anden kontekst end "HPV-vaccine" (IC). Det er derfor ikke muligt at totalautomatisere den kvantitative MCA. Derfor har jeg gennemlæst den del af samplen hvor nøgleordet "bivirkninger", og dets lignende varianter (KW), bliver nævnt i kontekst med "HPV-vaccinen", og dets varianter (IC).

Denne del af samplen bestod af 306 artikler. Dette blev gjort for at sikre højest mulig validitet af den kvantitative MCA. Gennemlæsningen gav imidlertid anledning til at kaste et mere kvalitativt blik på samplen, hvilket gav mulighed for at få et bedre indblik i hvordan den enkelte artikel behandler bivirkningsramen, samt hvordan disse artiklers behandling af emnet, fordelte sig i forhold til hinanden over tid. Indledningsvist gennemlæste jeg et udpluk af samplen (ca. 50 artikler), vilkårligt fordelt på de undersøgte årstal. Dette blev gjort for at have et grundlag for at sætte rammen for den kvalitative MCA (Macnamara, 2005). På baggrund af gennemlæsningen af udplukket fra samplen, identificerede jeg 3 forskellige behandlinger af bivirkningsramen: den positive, den negative og den neutrale. Artiklerne blev fordelt på baggrund af deres overordnede budskab:

1. **Positiv** behandling af bivirkningsramen:

"HPV-vaccinen har ikke bivirkninger, den er anbefalelsesværdig"

2. **Negativ** behandling af bivirkningsramen:

"HPV-vaccinen har bivirkninger/er farlig og bør ikke anbefales"

3. **Neutral** behandling af bivirkningsramen:

"Der er en debat om HPV-vaccinens sikkerhed"

Identifikationen er ovenstående "behandlinger" af bivirkningsramen, gjorde det muligt at generere tabeller og oversigter over den procentvise fordeling af behandlingerne, hvilket kan bidrage til en mere dybdegående diskussion og besvarelsen af hovedspørgsmål og underspørgsmål i denne specialeafhandling.

Gennemlæsningen og validitetssikringen af den kvantitative MCA udviklede sig således til en form for kvalitativ Media Content Analysis, af den del af samplen, i hvilken bivirkningsramen optrådte. Denne kvalitative MCA skal dog først og fremmest betragtes som et supplement til den kvantitative MCA. Den kvantitative MCA har som overordnet formål at analysere salience af HPV-vaccinen som objekt og salience af bivirkningsramen. Den kvalitative MCA kan bidrage med et indtryk af, hvordan de artikler, i hvilke bivirkningsramen optræder, forholder sig til netop bivirkningsramen.

Kritik af den kvalitative Media Content Analysis

Hvor den kvantitative MCA kan tilpasses den naturvidenskabelige metode og producere pålidelige og reproducerbare resultater, er den kvalitative MCA mere vanskelig, nogle teoretikere mener umulig, at foretage med videnskabelig pålidelighed (Macnamara, 2005) (Denzin og Lincoln, 2018). Det kan dog betragtes som en nødvendighed eller forudsætning, at media content analysis, har et kvalitativt lag, da tekster, og måden vi tolker dem på, i sagens natur er kvalitativ. Hvis målet er at få en dybere forståelse af en befolknings eller publikums fortolkning af en tekst og frame som manifesteres i KWIC'er, synes en kvalitativ analyse af MCA'ens sample at være nødvendig (Macnamara, 2005).

At en kvalitativ MCA er vanskelig at udføre med naturvidenskabelig pålidelighed, betyder imidlertid ikke, at pålidelighed og objektivitet ikke er en ambition i forbindelse med kvalitativ MCA (Shoemaker og Resse, 1996). Kvalitativ MCA analyserer forholdet mellem teksten og dens sandsynlige publikum og søger at afdække hvilken mening og hvilke budskaber, dette publikum vil udlede af teksten. Den kvalitative tilgangsvinkel til MCA betragter tekst i massemedierne som flertydig, og at forskellige mennesker vil udlede forskellige meninger af den samme tekst. Derfor er der bred konsensus i litteraturen om, at kvalitative MCA skal foretages af mere end én person (Macnamara, 2005). For at øge graden af pålidelighed og objektivitet, er det hensigtsmæssigt at samplen af tekster, der udgør empirien i en kvalitativ MCA, bliver gennemgået af flere analysedeltagere, der forud for analysen er blevet bekendtgjort med, og oplært i, en prædefineret "kodebog". Kodebogens formål er at sikre at deltagerne i den kvalitative MCA har det samme udgangspunkt for at fortolke teksterne og forstår ordene på samme måde (Macnamara, 2005). Af praktiske og ressourcemæssige årsager, har det ikke været muligt for denne specialeafhandling at benytte andre personer til at bidrage til en kvalitativ MCA af de 306 artikler (Bilag 1), der udgør det empiriske grundlag for analysen af bivirkningsramen. Derfor skal den kvalitative MCA's resultater betragtes med det forbehold, at de ikke kan ses som fuldstændigt valide, da analysen ikke lever op til de metodiske krav som foreskrives af blandt andre Macnamara (2005). Denne specialeafhandlings anvendelse af den kvalitative MCA som metode, er et forsøg på at kaste et kvalitativt blik på den kvantitative MCAs resultater, med det formål at kvalificere en diskussion om sidstnævnte analyse. Analysen er imidlertid mulig for andre at replicere, da dens parametre er blevet beskrevet i dette afsnit.

Interviewmetode

Der findes flere interviewmetoder, der hver især er brugbare afhængigt af situationen og hvilken empiri man forsøger at generere. Der findes fem typer af interviewmetoder: det uformelle interview, det ustrukturerede interview, det semistrukturerede interview, det strukturerede interview og fokusgruppeinterview (Kvale, 1996). For at få et indblik i de tanker og tilgangsvinkler, som gjorde sig gældende i Kræftens Bekæmpelse i forbindelse med udviklingen og den sideløbende håndtering af issue; også omtalt HPV-debatten, vil jeg foretage et semistruktureret interview med Kræftens Bekæmpelses kommunikationschef Katrine Asp-Poulsen.

Det semistrukturerede interview, har, som navnet indikerer, mere struktur end det ustrukturerede interview. Den større grad af struktur er et resultat af, at interviewerens anvender en interview- eller spørgeguide. Interviewguiden består af en række spørgsmål, der ønskes svar på. Spørgsmålenes rækkefølge skal ses som vejledende, og i det omfang det giver mening, kan der byttes rundt på dem, som interviewet skrider frem. Intervieweren har derfor mulighed for undervejs at stille uddybende spørgsmål. Denne interviewmetode giver interviewerens mulighed for at have et greb om interviewet samtidig med, at informanten eller informanterne frit kan besvare spørgsmålene efter bedste evne og med egne ord og begreber (Kvale, 1996) (Schjødt, 2018). Et interview kræver, at interviewerens har en respekt og nysgerrighed for, hvad interviewpersonen fortæller, og det kræver en systematisk indsats at høre og forstå, hvad der bliver sagt (Rubin & Rubin, 2011).

Som beskrevet i teoriafsnittet, har en organisations definition af stakeholdere og tilgangsvinkel til stakeholdermanagement implikationer for, hvordan stakeholdere identificeres og behandles, hvilket kan have yderligere implikationer for såvel issues opståen som håndteringen af issue. Jeg vurderer, at et semistruktureret, kvalitativt interview med KBs kommunikationschef Katrine Asp-Poulsen, kan bidrage med empiri, der gør det muligt at diskutere KBs stakeholder- og issue management-dispositioner, på et mere kvalificeret grundlag end hvis kun sekundær empiri havde fundet anvendelse. Det semistrukturerede interview er blevet valgt, da denne interviewmetode vurderes som værende den mest hensigtsmæssige måde at generere denne empiri på.

Det semistrukturerede interview giver mulighed for at få svar på en række spørgsmål, der kan give et indblik i Kræftens Bekæmpelses ledelses overvejelser i forbindelse med håndteringen af issue.

Interviewets forløb

Interviewet tog udgangspunkt i en udarbejdet interviewguide, denne ses i Bilag 3. Jeg tillod mig at ændre rækkefølgen samt at tilføje nye spørgsmål som interviewet skred frem. Jeg betragtede således interviewguiden som vejledende (Kvale, 1996) (Schjødt, 2018). I Bilag 2, kan interviewet ses transskriberet i sin fulde længde.

Kritik af interviewet som metode

Interviewet er en metode som forskeren kan anvende for at få et indblik i andres verdener (Qu og Dumay, 2011). Hvorvidt forståelsen eller fortolkningen af dette indblik i andres verden kan betegnes som sand, er imidlertid et andet spørgsmål. Kvale (1996) argumenterer for at interviewets empiriske data ikke, under nogle omstændigheder, kan give sandheden om det fænomen, der undersøges, men derimod bidrage med en fortolkning, som kan føre til yderligere forståelse. På denne måde kan det kvalitative interview betragtes som en potentiel rig datakilde, der imidlertid ikke vil eller kan vise vejen til den endegyldige sandhed (Qu og Dumay, 2011). Interviewpersonens fortolkning af verden, eller det fænomen der undersøges, skal betragtes som én fortolkning ud af mange mulige (Kvale, 1996). Interviewere og interviewpersonen kan have vidt forskellige opfattelser af verden og virkeligheden, hvilket kan betyde at de to parter ord, kan have forskellige kulturelle betydninger, på trods af at det er det samme sprog der bliver talt (Qu og Dumay, 2011). Der er med andre ord et behov for, at anvendelsen og den efterfølgende vurdering af det kvalitative interview, bliver understøttet af en række forbehold og kritikpunkter.

Det kvalitative interview som metode, kan kritiseres for at have en iboende fare for, at forskeren, der foretager interviewet, fejlagtigt antager at interviewpersonen er en kompetent og moralsk "truth teller", der bidrager til interviewet med det ene formål at tjene videnskaben og det forskeren vil undersøge (Qu & Dumay, 2011). En sådan antagelse oversimplificerer og idealiserer både interviewsituationen og interviewpersonen, og dermed kan den empiriske data, der bliver produceret af interviewet, miste sin validitet.

I forhold til validitet, er der kritikere af det kvalitative interview som metode, der argumenterer for, at den data den producerer, per definition er upålidelig, impressionistisk og ikke objektiv (Denzin og Lincoln, 2018).

Jeg accepterer risikoen for, at den empiri der bliver genereret af interviewet, ikke kan betragtes som værende den pure sandhed. Jeg vurderer at interviewet er en nødvendig forudsætning for at kunne besvare hoved- og underspørgsmål, da et indblik i Kræftens Bekæmpelses overvejelser og strategiske beslutninger, ikke kunne opnås på anden vis. Derfor tages der her forbehold for, at empirien fra interviewet ikke nødvendigvis er hverken objektiv eller pålidelig sammenlignet med de epistemologiske standarder, der gør sig gældende i eksempelvis den naturvidenskabelige forskning (Brier, 2006).

Kapitel 6 - Resultater

Media Content Analysis

I det følgende afsnit, vil resultaterne fra den primære kvantitative, den sekundære kvantitative og den kvalitative MCA blive uddybet. Resultaterne, der bliver fremhævet i de kommende afsnit, er dem som er vurderet som værende mest relevante for den efterfølgende diskussion, der skal bidrage til besvarelsen af problemformuleringen. De samlede resultater kan ses i Bilag 1.

Reference-Media Content Analysis, 2009-2011

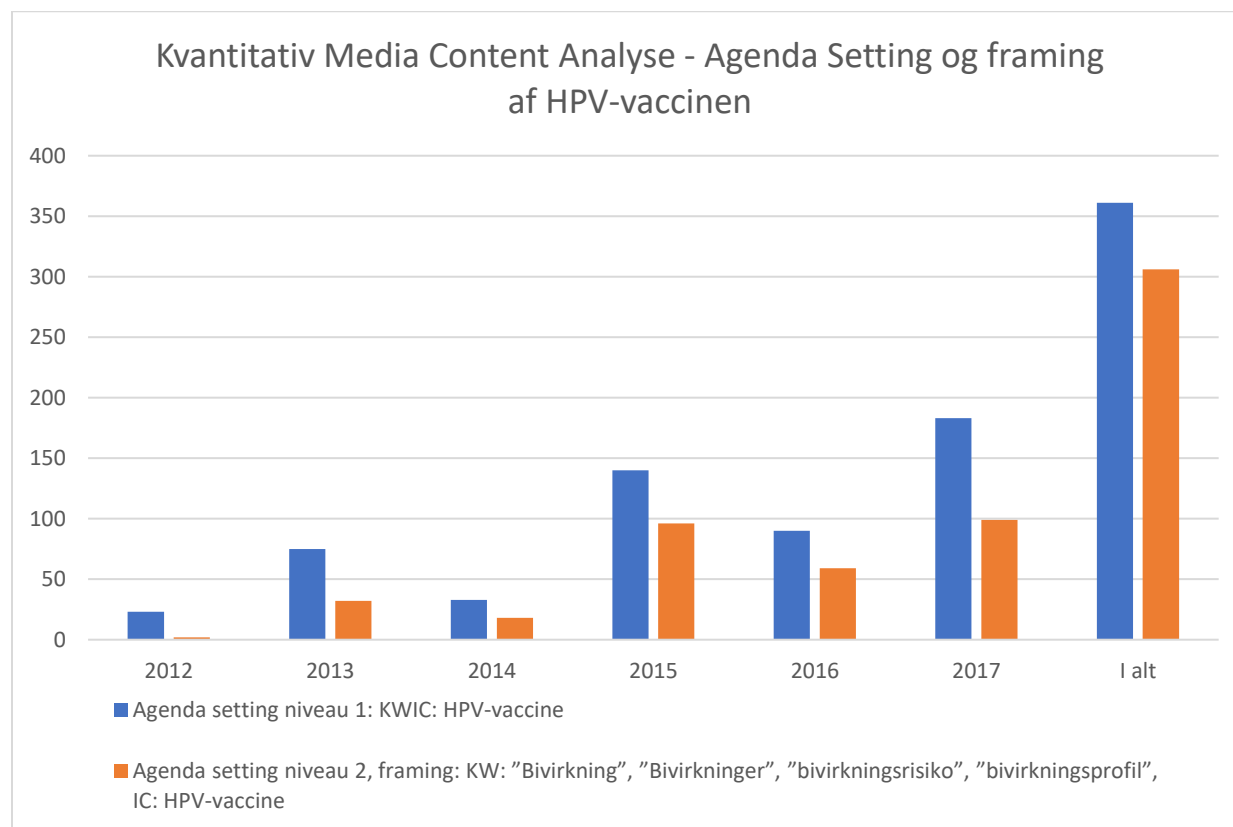
Forud for den primære kvantitative MCA, balancerende MCA og kvalitative MCA foretog jeg en mindre detaljeret kvantitativ MCA, for at få et indtryk af, i hvilket omfang bivirkningsramen var salient i mediebildet i perioden forud for den valgte. Denne MCA havde tilsvarende design som den primære kvantitative. I perioden 1. januar 2009 - 31. december 2011 var der 60 artikler i hvilke objektet "HPV-vaccine" var salient. Bivirkningsramen var salient i to af disse artikler. Som det vil blive demonstreret i de efterfølgende afsnit, var bivirkningsramen langt mindre salient i perioden 2009-2011 sammenlignet med 2012-2017. Dette demonstrerer, at bivirkningsramen, stort set, var ikkeeksisterende, i den periode tilslutningen til HPV-vaccinen var stigende (Tabel 1, Bilag 1).

Primære kvantitative Media Content Analysis

2012

I 2012, som er det år med den største tilslutning til HPV-vaccinen på omkring 80% (Tabel 1), er der en relativt lille salience af HPV-vaccinen. 2012 er det år i den undersøgte tidsperiode hvor *objektet* HPV-vaccinen var mindst på "agendaen". I 2012 bliver der publiceret 23 artikler indeholdende KW'et: HPV-vaccine (inkl. variationer), hvilket er ca. 37 færre artikler end gennemsnittet per år i den undersøgte periode (Bilag 1). For så vidt angår agenda settings niveau 2, er salience af bivirkningsramen relativt

lille, sammenlignet med de øvrige år. I 2012 er der to artikler i hvilke bivirkningsramen er salient. Således optræder bivirkningsramen altså kun i 8,6% af den samlede dækning (Tabel 3, Bilag 1).

Tabel 2 - Kvantitativ Media Content Analysis – antal artikler/indhold

2013

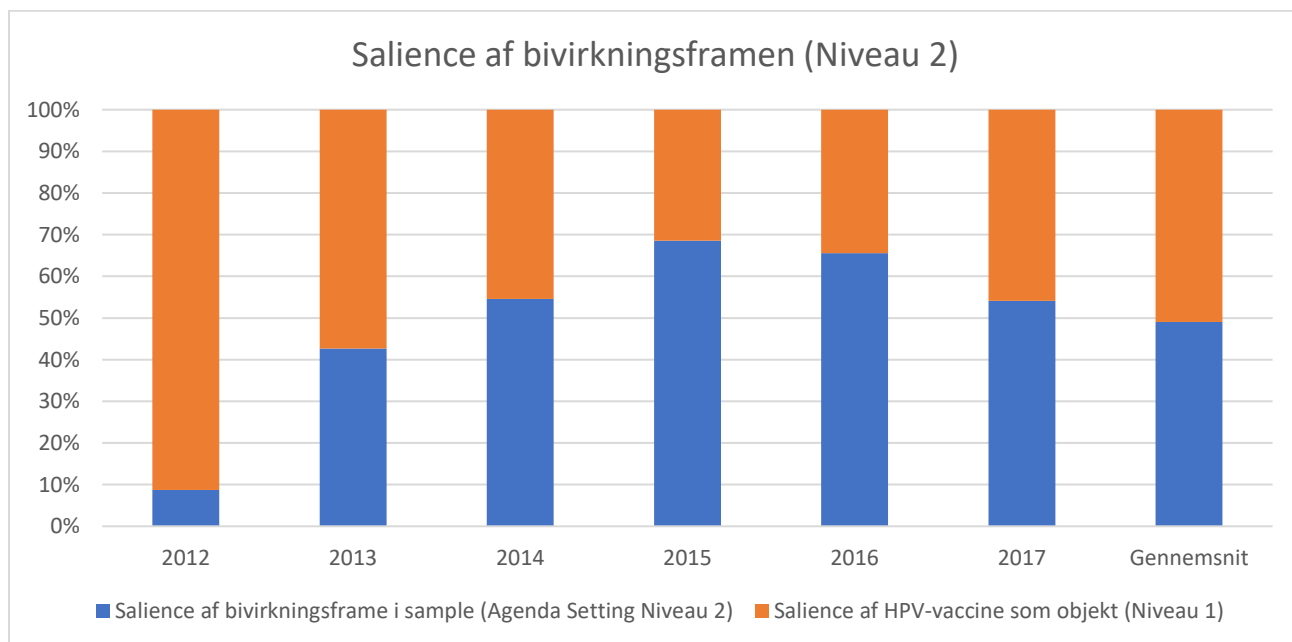
I 2013 er der 75 artikler indeholdende KW'et HPV-vaccine (Tabel 2). Det er ca. en tredobling af niveau 1 salience i forhold til 2012. I 2013 kan man altså sige, at HPV-vaccinen bliver bragt på dagsordenen som et objekt *"vi skal have en mening om"* (Carroll & McCombs, 2003, s. 37). Af de 75 artikler, er der 32 artikler med en salience af bivirkningsramen, hvilket udgør ca. 43% af den samlede dækning af HPV-vaccinen. Det er en stigning på 34 procentpoint sammenlignet med 2012 (Tabel 3, Bilag 1).

2014

I 2014 er der et fald i mediernes dækning af HPV-vaccinen sammenlignet med 2012 og 2013. Det gælder salience af objektet, niveau 1, og salience af negative objektattributter, niveau 2 (Tabel 2). 2014 kan betragtes som stilhed før stormen i 2015. Der er 33 artikler i niveau 1 og 18 i niveau 2, hvilket betyder at ca. 45% af alle artikler i 2014 indeholder bivirkningsrammen. Dette er en stigning på henholdsvis ca. 12 procentpoint i forhold til 2013 og ca. 45 procentpoint i forhold til 2012.

2015

2015 er det mest bemærkelsesværdige år i den primære kvantitative MCA. Hvor der i 2014 er 33 artikler i niveau 1, er der 140 i 2015 hvilket er en stigning på ca. 324% (Bilag 1). I niveau 2 er der også en drastisk stigning sammenlignet med 2014. I niveau 2 er der 96 artikler i 2015, hvilket er en stigning på 433% sammenlignet med 2014 (Tabel 7, Bilag 1). 2015 er altså det år, hvor bivirkningsrammen har den relativt største salience på 68% (Tabel 3), hvilket betyder, at i 68% af de artikler, i hvilke KW'et "HPV-vaccine" (inkl. variationer), er bivirkningsrammen salient (Bilag 1). Til sammenligning, var det i 2012 kun 8% af artiklerne, i hvilke KW'et "HPV-vaccine", hvor bivirkningsrammen var salient.

Tabel 3 – Bivirkningsrammens salience – i hvor stor en andel af de artikler, der indeholder KW'et HPV-vaccine optræder bivirkningsrammen

2016

I 2016 falder mængden af artikler både i niveau 1 og 2 med henholdsvis -50% og -38% i forhold til 2015 (Tabel 2, Bilag 1). Bivirkningsramen forekommer imidlertid i et omfang, der er tæt på at være tilsvarende det i 2015. Bivirkningsramen optræder i 65,5% af alle artikler med KW'et HPV-vaccine, hvilket kun er 3 procentpoint mindre end 2015. 2015 og 2016 ligger altså henholdsvis 19,5% og 16,5% over den gennemsnitlige salience af bivirkningsramen (Bilag 1).

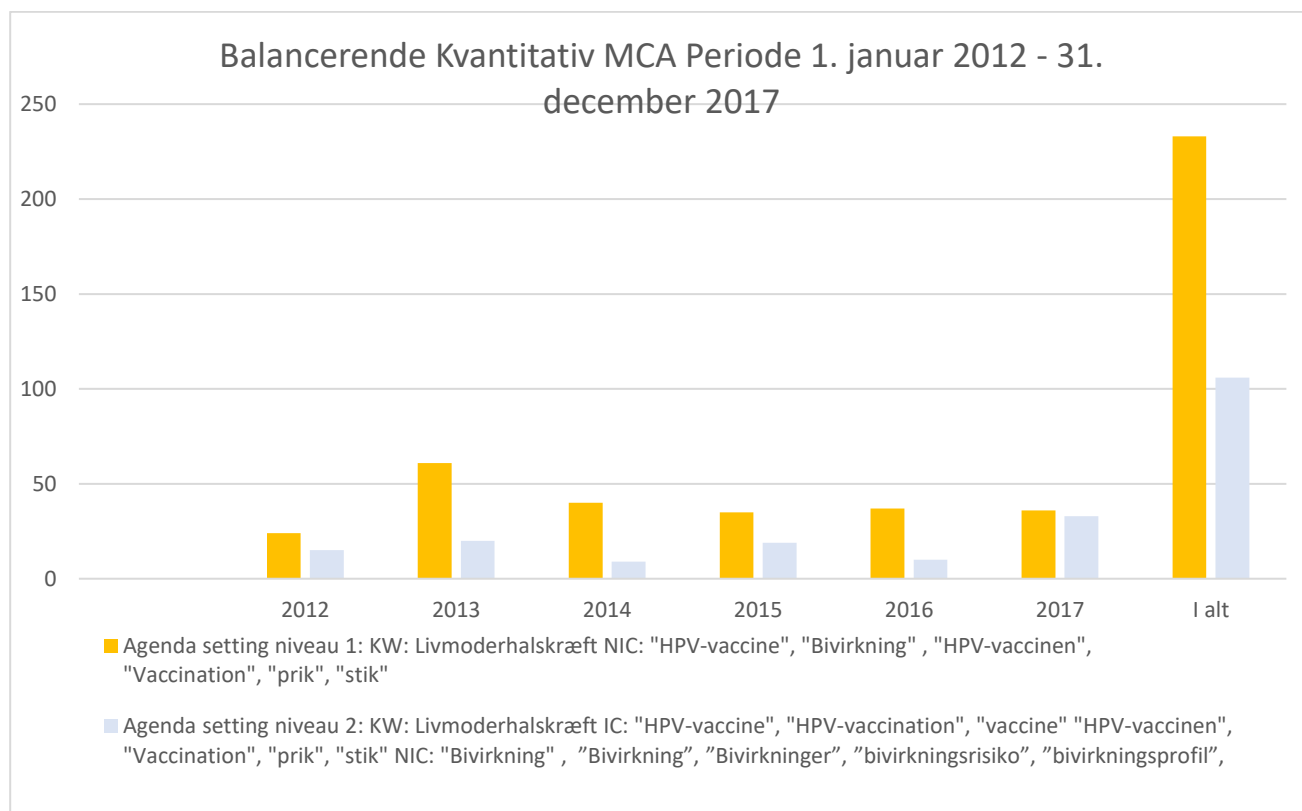
2017

2017 er det år, hvor HPV-vaccine som objekt er mest salient i hele den undersøgte periode fra 1. januar 2012 – 31. december 2017. I 2017 er der 183 artikler, i hvilke objektet "HPV-vaccine" optræder. Det er en stigning på 90% sammenlignet med 2016 (Bilag 1). Af de 183 artikler, indeholder 54% bivirkningsramen (Tabel 3, Bilag 1). Sammenlignet med 2015, som er året med den næst største forekomst af artikler indeholdende objektet "HPV-vaccine", er bivirkningsramen mindre salient i 2017 (Bilag 1).

Balancerende kvantitativ Media Content Analysis

2012

Den balancerende MCA viser, at der i 2012 er 24 artikler, hvor livmoderhalskræft er salient som objekt, i en kontekst hvor hverken objektet HPV-vaccinen eller bivirkningsramen optræder (*Not in context*, NIC) (Tabel 7). Sammenlignet med den primære MCA, optrådte objektet "HPV-vaccine" i 23 artikler i 2012. Der er altså, en større salience af objektet "livmoderhalskræft" sammenlignet med "HPV-vaccine" (Tabel 7+9). Den korresponderende modsætning til bivirkningsramen (KW: Livmoderhalskræft IC: "HPV-vaccine", "HPV-vaccination", "vaccine" NIC: "bivirkning", "HPV-vaccinen", "vaccination", "prik", "stik"), optræder i 15 artikler. Sammenlignet med den primære MCA og bivirkningsramen, er det 13 artikler flere (Tabel 7).

Tabel 4 – Balancerende kvantitative MCA

2013

Ligesom tilfældet er i den primære kvantitative MCA, er der en stigning i antallet af artikler både i agenda settings niveau 1 og 2. 2013 er det år, hvor den korresponderende modsætning til bivirkningsramen er mest salient sammenlignet med de øvrige år. I niveau 1 optræder "livmoderhalskræft" i 61 artikler, hvilket er 37 flere og en stigning på 154% i forhold til 2012 (Tabel 7). Der er også en stigning i niveau 2, den er imidlertid mere beskeden. Den korresponderende modsætning til bivirkningsramen optræder i 20 artikler, sammenlignet med 15 i 2013, altså en stigning på 33%.

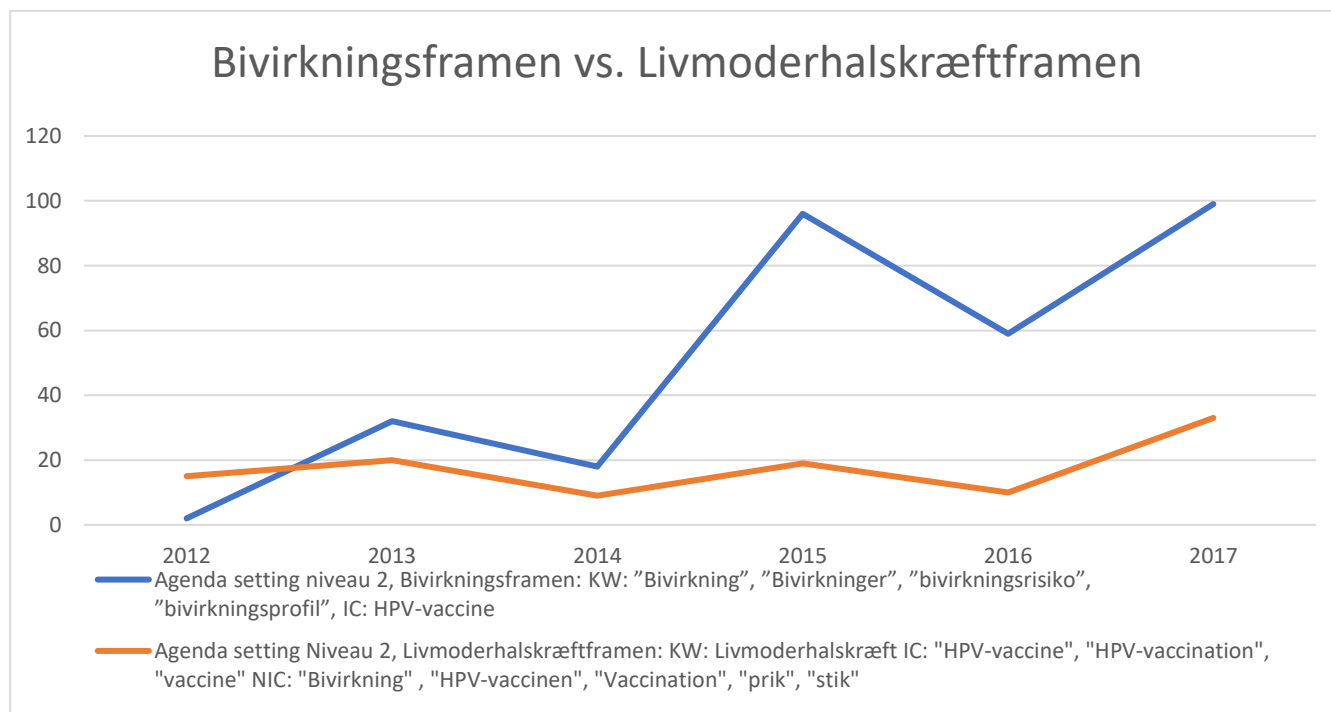
2014

I den balancerende kvantitative MCA, forekommer der også et fald i 2014 sammenlignet med 2013. Der er 40 artikler i niveau 1 og ni i niveau 2, hvilket er et fald på henholdsvis 21 og 11 (Tabel 7). Fordelingen

mellem niveau 1 og 2 er relativt størst i 2014, hvor objektet livmoderhalskræft bliver behandlet uden tilstedeværelsen af HPV-vaccinen i 81% artiklerne i hvilke KW'et livmoderhalskræft indgår (Tabel 8).

2015

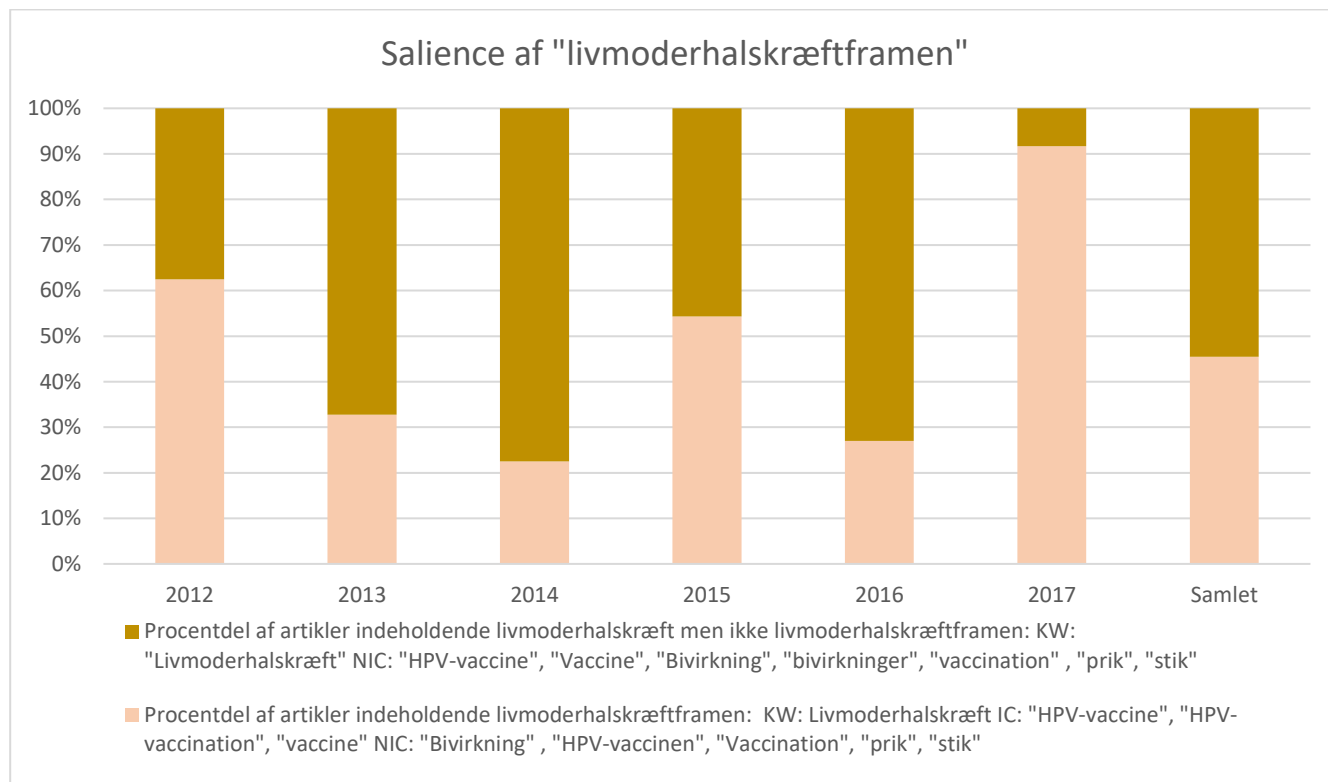
Sammenlignet med de drastiske stigninger i artikler og salience, både i niveau 1 og 2, som den primære kvantitative MCA viser, forekommer der ikke en tilsvarende stigning i den balancerende kvantitative MCA. Samlet set, er der fem artikler mere end i 2014. Fra 49 til 55 artikler er en samlet stigning på ca. 10%. Sammenlignet med henholdsvis 324% og 433%, er der altså tale om en relativt lille stigning i salience af den korresponderende modsatte frame af bivirkningsrammen (Tabel 7, Bilag 1). Den lille stigning, har i sagens natur den konsekvens, at antallet af artikler er mindre sammenlignet med den primære kvantitative MCA. Samlet set er der i 2015 54 artikler i den balancerende kvantitative MCA sammenlignet med 140 i den primære kvantitative MCA (Bilag 1). Mere specifikt optræder bivirkningsrammen i 96 artikler i 2015 og den korresponderende modsætning, livmoderhalskræftrammen, optræder i 19 (Tabel 5). Som Tabel 5 illustrerer, er dette den største indbyrdes forskel mellem de to frames' salience i mediedækningen.

Tabel 5 - Bivirkningsframe vs. livmoderhalskræftframe

2016

Som tilfældet er i den primære kvantitative MCA, er der ligeledes en tilbagegang i forekomsten af bivirkningsframens korresponderende modsatte frame, "livmoderhalskræftframen" (Tabel 8, 5, 7, Bilag 1). Den indbyrdes forskel mellem de to frames er imidlertid ikke så markant som tilfældet var i 2015.

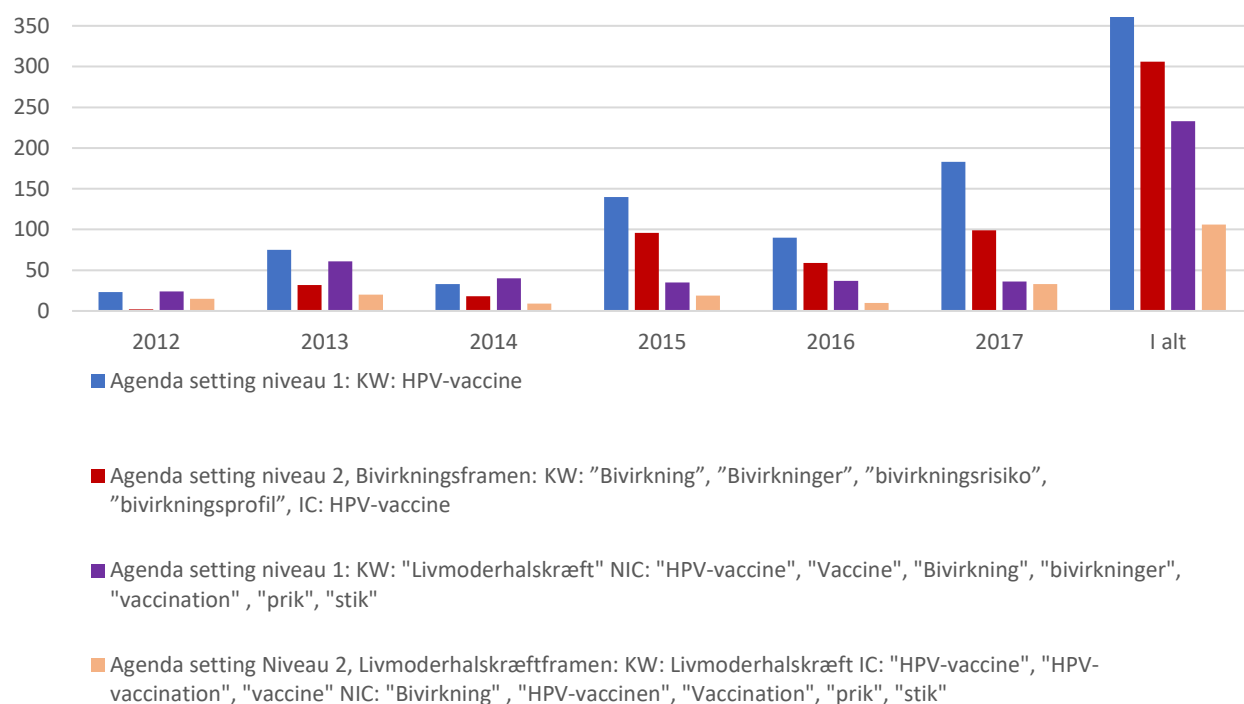

Tabel 6 - fordeling mellem artikler indeholdende livmoderhalskræftframen – balancerende kvantitative MCA

2017

I 2017 er der en markant stigning både i niveau 1 og 2 i den balancerende kvantitative MCA (Tabel 8, 5, Bilag 1). For så vidt angår livmoderhalskræftframen, er 2017 året hvor denne er mest salient. I samplen er der 36 artikler, i hvilke objektet "livmoderhalskræft" optræder. Af de 36 artikler, indeholder 33 af dem livmoderhalskræftframen, hvilket svarer til 91,5%. (Tabel 6, Bilag 1).

Sammenligning mellem primær og balancerende MCA

Tabel 7 - Sammenligning mellem primær og balancerende kvantitative MCA

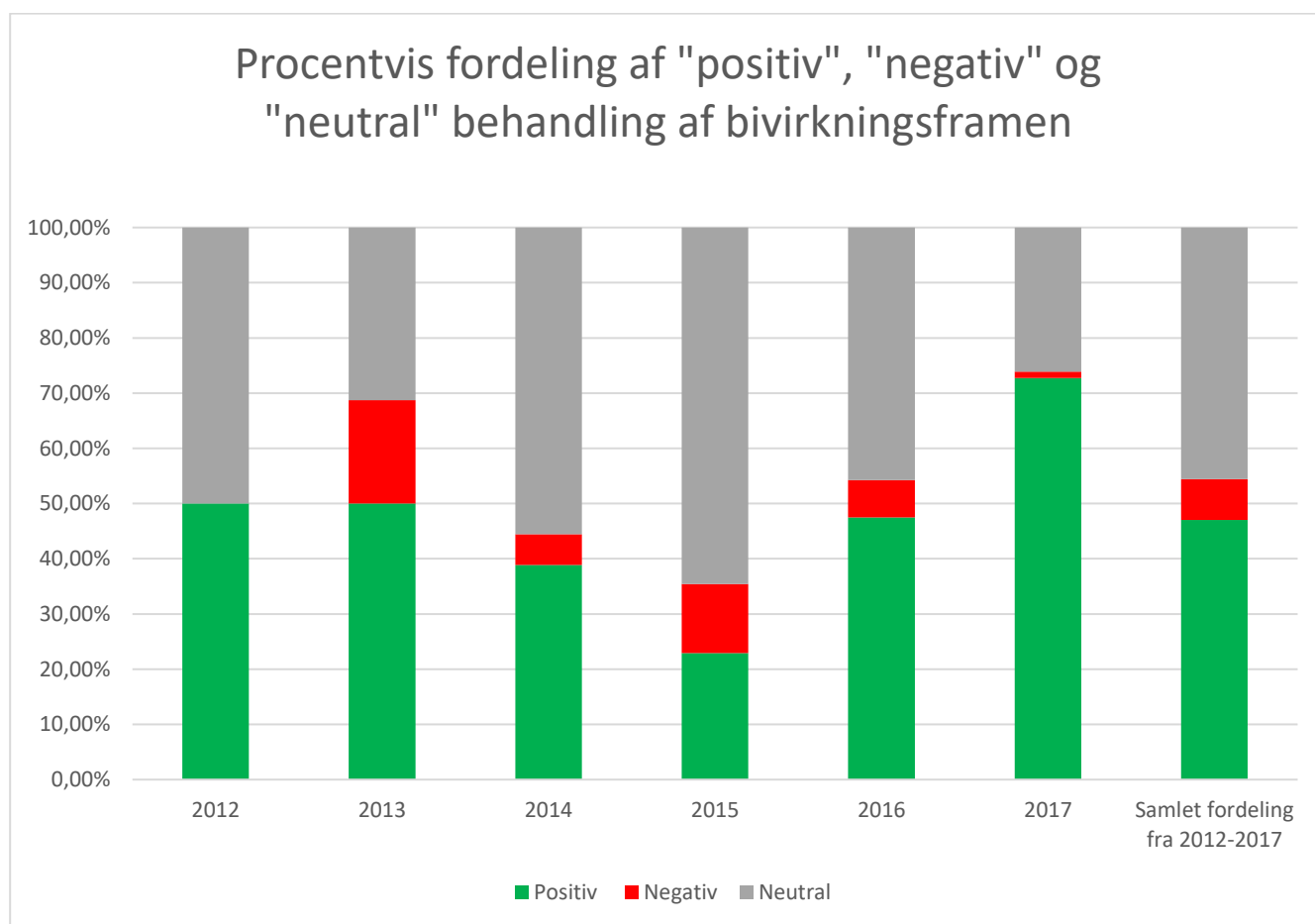
Kvalitativ Media Content Analysis

2012

I 2012 er der to artikler, i hvilke bivirkningsrammen er salient. Disse to artikler bliver kategoriseret som henholdsvis: neutral og positiv (Tabel 8). Som anført, er 2012 året hvor tilslutningen til HPV-vaccinen er størst. I forhold til både den kvantitative og kvalitative MCA, udgør 2012 en baseline ud fra hvilken en eventuel udvikling kan observeres og analyseres (Brier, 2006) (Macnamara, 2005).

2013

Den kvalitative MCA viser, at 2013 er det år, med den fordelingsmæssigt relativt største forekomst af artikler, der er direkte negative i forhold til HPV-vaccinen (Tabel 6). Disse negative artikler udgør ca. 19% af den samlede dækning af bivirkningsramen. I 2013 falder tilslutningen til HPV-vaccinen med 8 procentpoint sammenlignet med 2012. Dette er det næststørste fald i perioden, kun overgået af faldet fra 2013-2014.

Tabel 8 - procentvis fordeling af behandlingen af bivirkningsramen

2014

Den kvalitative MCA viser at de 18 artikler i niveau 2, er fordelt således at ca. 39% er positive i forhold til vaccinen, ca. 5% er negative og ca. 55% er neutrale (Tabel 6). Der er altså færre artikler, der behandler bivirkningsramen "negativt", i forhold til 2013. Der er imidlertid en stigning på ca. 25% af artikler, der behandler bivirkningsramen "neutralt" (Tabel 6).

2015

2015 er det år, hvor der er suverænt størst forekomst af artikler med en negativ behandling af bivirkningsramen. Af de 96 artikler i hvilke bivirkningsramen optræder, har 12,5% af artiklerne som overordnet budskab at HPV-vaccinen er farlig og/eller ikke bør anbefales (Tabel 6, Bilag 1). Denne fordeling er ikke højere end i 2013 hvor den "negative" behandling af bivirkningsramen udgjorde 18,75% (Tabel 6, Bilag 1). Til gengæld er antallet af artikler langt højere. 2015 er det år, i hvilket den positive behandling af bivirkningsramen er relativ mindst. I 2015 er det kun 22,9% af artiklerne i niveau 2 samplen, der behandler bivirkningsramen positivt, altså artikler der har som overordnet budskab at HPV-vaccinen er sikker og anbefales (Tabel 6, Bilag 1). Dette er den laveste procentvis andel af positive behandlinger af bivirkningsramen end nogle af de andre år, og det ligger 24 procentpoint under gennemsnitsfordelingen på 46,9% (Bilag 1). Dette betyder, at ca. 64% af artiklerne fra niveau 2 samplen i 2015, behandler bivirkningsramen neutralt, og har altså som overordnet budskab, at der er debat om HPV-vaccinens sikkerhed eller mangel på samme, hvilket er den højeste procentvis andel sammenlignet med de øvrige år.

2016

I 2016 sker der en stor ændring i fordelingen af positive, negative og neutrale behandlinger af bivirkningsramen sammenlignet med 2015. I 2016 bliver bivirkningsramen behandlet positivt i 47% af artiklerne, hvilket er en stigning på ca. det dobbelte sammenlignet med 2015, hvor fordelingen var 22,9% (Tabel 6, Bilag 1). Tilsvarende var der i 2016 en halvering i fordelingen af artikler, der behandlede bivirkningsramen negativt sammenlignet med 2015 (Tabel 8, Bilag 1).

2017

I 2017 fortsætter udviklingen fra 2016 i forhold til andelen af artikler med et overordnet positivt budskab i relation til bivirkningsrammen. Hvor det i 2016 var 47% af artiklerne, der behandlede bivirkningsrammen positivt, er det hele 72% i 2017 (Tabel 8, Bilag 1). 2017 er ligeledes året, med den laveste forekomst af negative behandlinger af bivirkningsrammen siden 2012. Den negative behandling udgør 1,1% (Tabel 8, Bilag 1).

I kapitel 7 vil jeg analysere resultaterne som de tre ovenstående media content analysis' har produceret, samt diskutere resultaterne i forhold til besvarelsen af underspørgsmål 1.

Interview med Katrine Asp-Poulsen

Interviewet med Kræftens Bekæmpelses kommunikationschef Katrine Asp-Poulsen, gav mulighed for at få indblik i nogle af de beslutnings- og tankeprocesser, der fandt sted i forbindelse med den faldende tilslutning til HPV-vaccinen. Interviewet varede ca. 45 minutter og kan ses fuldt transskriberet i Bilag 2. I kapitel 7 vil jeg inddrage de resultater fra interviewet, der kan bidrage til diskussionen og er særligt interessante og relevante for besvarelsen af problemformuleringen.

Interviewet blev foretaget på et tidspunkt i afhandlingsprocessen, hvor jeg var ved at undersøge problemfeltet og hvad der var særligt interessant og relevant at undersøge. Interviewet har derfor et bredt udgangspunkt. De dele af interviewet, som bliver anvendt i analysen, er dem jeg vurderer som havende særlig relevans i forhold til besvarelsen af underspørgsmål 2: Hvilke implikationer har framingsens effekt for Kræftens Bekæmpelses håndtering af HPV-issuet? og underspørgsmål 3: Hvilke implikationer har Kræftens Bekæmpelses værdier og tilgang til stakeholderidentifikation i forhold til håndteringen af HPV-issuet?

Interviewet skal ses som et supplement til MCA'erne og de teoretiske perspektiver. De citater jeg har valgt at inddrage, er dem, der gør det muligt at sætte Kræftens Bekæmpelses overvejelser overfor resultaterne af MCA'en og teoriens forudsigelser.

Kapitel 7 – Analyse og diskussion

I dette kapitel vil jeg analysere diskutere de fund og resultater, der er præsenteret i kapitel 6, samt resultaterne fra interviewet med Katrine Asp-Poulsen, med henblik på at besvare problemformuleringens underspørgsmål i deres prioriterede rækkefølge. Efterfølgende vil jeg sammenholde delkonklusionerne på de respektive underspørgsmål og drage en endelig og samlet konklusion.

Hvilken effekt har framingen af HPV-vaccinen haft i forhold til issuets opståen og udvikling?

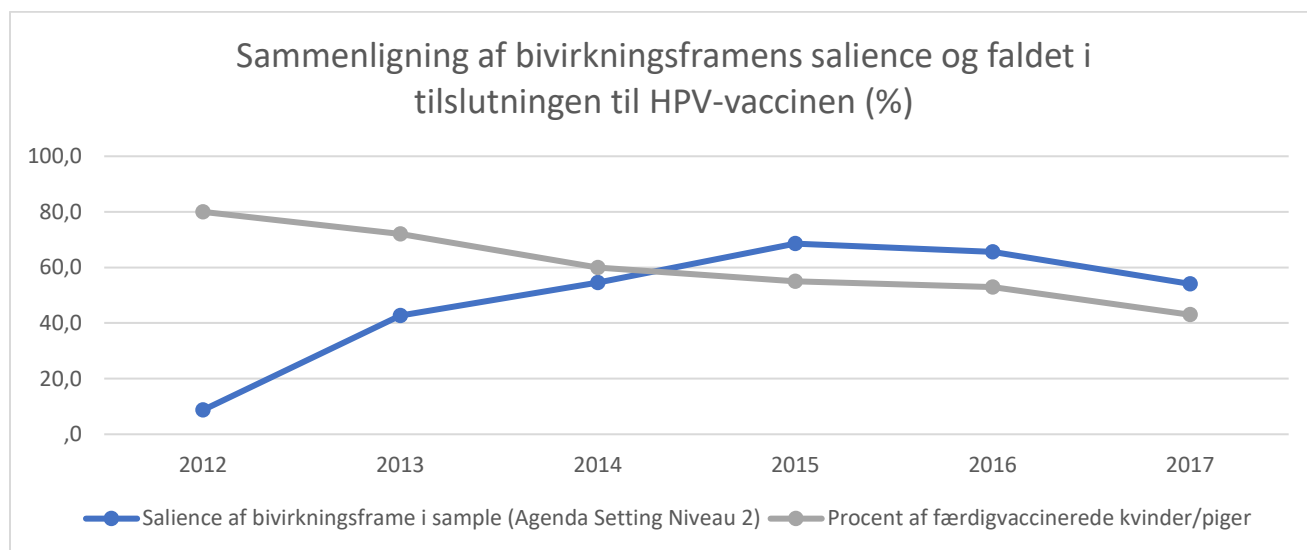
I dette afsnit vil jeg diskutere resultaterne (kapitel 6) af denne specialeafhandlings primære MCA, reference-MCA, balancerende MCA og kvalitative MCA. Resultaterne vil blive diskuteret med udgangspunkt i den teoretiske rammeforståelse med det overordnede formål at besvare underspørgsmål 1: *Hvilken effekt har framingen af HPV-vaccinen i forhold til issuets opståen og udvikling?*

I metodeafsnittet (kapitel 5), beskriver jeg via Neunendorf's flowchart (2002) forskningsdesignet for den kvantitative MCA. I flowchartens første punkt opstiller jeg hypotesen, H1: *Saliencen af bivirkningsramen vil korrelere med faldet i tilslutningen til HPV-vaccinen*. Hypotesen er opstillet, jf. Poppers hypotetisk-deduktive metode (1992), hvor en teoris logiske konsekvenser skal være mulige at falsificere ved eksperimentel afprøvning på empirisk data. Den logiske konsekvens af agenda setting- og framingteori, som fremført af McCombs og Shaw (1972, 2003), Hallahan (1999),) McCombs, Shaw og Weaver (1997), Entman (1991, 1993) og Cairo (2016), er at i det omfang et objekt bliver mere salient i massemedierne, vil det tilsvarende blive salient i den offentlige debat hvilket, som konsekvens, betyder at individer tænker på objektet. Dette er agenda settings første interesseniveau, niveau 1.

Her vil jeg igen referere til Bernard Cohen: *"The press may not be successful much of the time in telling people what to think, but it is stunningly successful in telling its reader what to think **about**"* (1963 som citeret i: McCombs & Shaw, 1972, s. 177). For så vidt angår niveau 2, er den logiske konsekvens af en stigning af salience af en negativ framing, af det "agendasatte" objekt, at folk får en negativ opfattelse af objektet.

Når man sammenholder reference-MCA'en med den primære kvantitative MCA, demonstreres det tydeligt, at objektet "HPV-vaccine" er mere salient i den undersøgte tidsperiode (2012-2017), end tilfældet var i årene forinden (2009-2011) (Bilag 1). HPV-vaccinen bliver altså "sat på agendaen" som et objekt, som *"en ting vi har en mening om"* (Carrol og McCombs, 2003, s. 37). For så vidt angår agenda settings niveau 2, er der ligeledes en klar udvikling, i forhold til bivirkningsframens relative salience. Fordelt over den undersøgte periode, er der sammenlagt 361 artikler i niveau 1 og 306 i niveau 2 (Bilag 1). Det betyder altså, at bivirkningsramen er salient i 85% af de artikler hvor objektet og KW'et HPV-vaccine optræder. For at relativere denne udvikling, er det nødvendigt at kaste et blik på den balancerende kvantitative MCAs resultater. Som illustreret i Tabel 7, er der en begrænset udvikling af salience af bivirkningsframens korresponderende modsætning, "livmoderhalskræftramen" som manifesteret ved tilstedeværelsen af KW: Livmoderhalskræft IC: "HPV-vaccine", "HPV-vaccination", "vaccine" NIC: "bivirkning", "HPV-vaccinen", "vaccination", "prik", "stik" (Entman, 1993). Livmoderhalskræftramen er salient i et langt mindre omfang end bivirkningsramen i perioden 2012-2017. Når salience af livmoderhalskræftramen og bivirkningsramen sammenlignes, er de ikke i balance i forhold til hinanden. Derfor kan det konkluderes, at bivirkningsramen er den dominerende frame i forhold til HPV-vaccinen. HPV-vaccinen bliver sat på agendaen og bliver framet i en kontekst, der handler om hvorvidt vaccinen forårsager alvorlige bivirkninger.

Jeg vil argumentere for, at den primære kvantitative MCA demonstrerer en klar sammenhæng mellem salience af bivirkningsramen og faldet i tilslutningen til HPV-vaccinen i perioden 2012-2017.

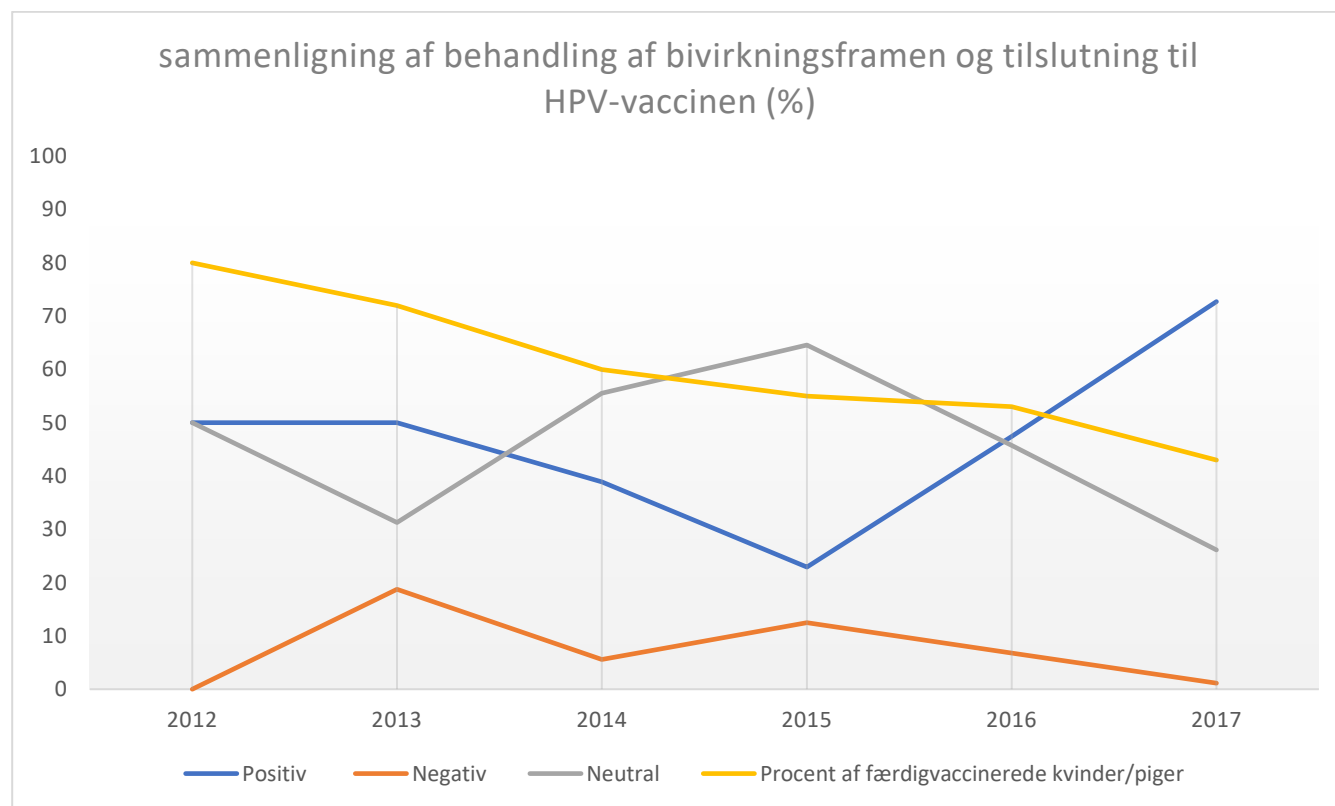
Tabel 9 – Sammenligning af bivirkningsframens salience og faldet i tilslutningen til HPV-vaccinen (Procent)

Som Tabel 9 demonstrerer, er der en negativ korrelation mellem den procentvise salience af bivirkningsramen i artikelsamplen, bestående af artikler med KW'et "HPV-vaccine", og faldet i tilslutningen til HPV-vaccinen som målt på procentandelen af færdigvaccinerede piger i en årgang. Disse to variabler har en negativ korrelationskoefficient på -0,8 (Ahlgren, Jarneving, & Rousseau, 2003) (Bilag 1), hvilket kan betragtes som en relativt stærk korrelation. Denne negative korrelation er i overensstemmelse med agenda setting- og framingteori, hvis logiske konsekvens er udtrykt og forsøgt afprøvet ved den primære kvantitative MCA's hypotese H1: *Saliencen af bivirkningsramen vil korrelere med faldet i tilslutningen til HPV-vaccinen*. Disse teorier bliver behæftet jf. Poppers (1992) hypotetisk-deduktive metode, eftersom at hypotesen ikke falsificeres. Denne negative korrelation fortæller imidlertid ikke noget om kausalitet, hvorfor den observerede negative korrelation ikke kan stå alene som tilstrækkeligt svar på problemformuleringens underspørgsmål 1.

Jeg vil derfor sammenholde korrelationen med tre yderligere forhold. 1) Blandt de lande, hvor HPV-vaccinen var en del af et gratis børnevaccinationsprogram tilsvarende det danske, var Danmark var det eneste land, hvor der forekom et fald i tilslutningen til HPV-vaccinen. 2) Det var samtidig kun i Danmark,

at der var en så markant en debat om HPV-vaccinens sikkerhed ¹⁸. 3) Rapporten *"Holdning til HPV-vaccination - En kvantitativ undersøgelse blandt forældre med døtre på 10-13 år"* havde som hovedkonklusioner, at det var debatten i medierne, der forårsagede tvivlen om HPV-vaccinens sikkerhed og at denne tvivl resulterede i faldet i tilslutningen. Disse ting taget i betragtning, vil jeg argumentere for, at framingen af HPV-vaccinen har haft en enorm effekt og betydning for HPV-issues opståen. Framingens effekt på HPV-issues opståen og udvikling kan yderligere kvalificeres igennem en diskussion af resultaterne af den kvalitative MCA, hvilket jeg vil gøre i det følgende afsnit.

Den kvalitative MCA's resultater demonstrerer en mindre grad af korrelation mellem fordelingen af de forskellige behandlinger af bivirkningsramen og tilslutningen til HPV-vaccinen (Tabel 10, Bilag 1).

Tabel 10 - Korrelation mellem behandling af bivirkningsramen og tilslutning til HPV-vaccinen (færdigvaccinerede kvinder/piger)

¹⁸ <https://politiken.dk/forbrugogliv/sundhedogmotion/art5876598/Resten-af-Norden-er-langt-fra-s%C3%A5-skeptisk-over-HPV-vaccine-som-Danmark>

Der er et stabilt fald i tilslutningen til HPV-vaccinen, hvorimod den procentvise fordeling af henholdsvis negative, positive og neutrale behandlinger af bivirkningsramen har forskellige udsving i løbet af den undersøgte tidsperiode. Der er umiddelbart ikke noget der tyder på, at fordelingen mellem positive, negative eller neutrale behandlinger af bivirkningsramen har en mærkbar indflydelse på genoprettelsen af tilliden til HPV-vaccinen som målt på tilslutningen.

Den kvalitative MCA's resultater afslører, at der er ganske få artikler i hvilke bivirkningsramen er salient, der har som overordnet budskab, at HPV-vaccinen er farlig. Dette fund argumenterer jeg for, har stor relevans i forhold til diskussionen af framings effekt på HPV-issues opståen og udvikling.

Ca. 47% af alle artiklerne, hvor bivirkningsramen er salient, har en positiv behandling af bivirkningsramen. 45% af artiklerne har en neutral dækning af bivirkningsramen. Det betyder altså at ca. 92% af artiklerne hvor bivirkningsramen er salient, enten er positive eller neutrale. Dermed er det kun 8% der er decideret negative, forstået som at negative artiklers overordnede budskab er: *"HPV-vaccinen har bivirkninger/er farlig og bør ikke anbefales"*. Dette resultat er interessant at sammenholde med den netop identificerede negative korrelation mellem bivirkningsramens salience og faldet i tilliden til HPV-vaccinen.

Resultatet af den kvalitative MCA, bliver her fortolket med udgangspunkt i den valgte teoretiske viden om negativ framing og negativity bias (kapitel 3). Ifølge blandt andre Hallahan (1999), Cairo (2016), Blumer (1971) har negativ framing, eller negative objektattributter en langt større gennemslagskræft og tiltrækker en større portion af sindets opmærksomhed end positiv framing. Et eksempel på dette, kan ses udtrykt og manifesteret i mediebilledet, hvor det farlige og det utryghedsskabende er det mest dragende og derfor det, nyhedsmedier bedst kan tjene penge på (Pinker, 2018). Denne tendens har dybe rødder i den menneskelige bevidsthed. Dette er en evolutionspsykologisk tilbøjelighed, hvor vi som mennesker er særligt opmærksomme på ting, der potentielt kan til fare for os. Denne tilbøjelighed har også implikationen, at når det menneskelige sind først har identificeret et mønster og fået en opfattelse af, at noget bør betragtes som farligt, er det uhyre vanskeligt at ændre denne opfattelse.

Dette bliver yderligere forstærket af, at den menneskelige opmærksomhed har en større interesse for informationer, der bekræfter opfattelsen end for informationer, der afkræfter opfattelsen (Cairo, 2016).

Med udgangspunkt i ovenstående, vil jeg argumentere for, at netop negativity bias og negativ framings styrke kan være årsagen til, at en positiv behandling af bivirkningsramen, tilsyneladende har en begrænset effekt på opfattelsen af det objekt som bliver ramt negativt. Dette har en klar implikation for HPV-issuet, da det betyder, at anklagen om bivirkninger forekommer og optræder langt stærkere og mere opmærksomhedstiltrækkende end et forsvar for denne anklage.

Med dette forhold taget i betragtning, vil jeg diskutere, om de artikler, der behandler bivirkningsramen "neutralt", altså med et overordnet budskab om *"Der er en debat om HPV-vaccinens sikkerhed"*, overhovedet kan betragtes som værende neutrale. Givet at mennesker har en *negativity bias* og en tilbøjelighed til at være særligt opmærksom på farer, har den "neutrale" behandling af bivirkningsramen ikke en neutral effekt. Dette skyldes, at den "neutrale" behandling, ikke bliver opfattet neutralt af de læsere, der allerede har identificeret HPV-vaccinen som potentielt farlig (Cairo, 2016). Her forårsager negativity bias, at argumenterne for HPV-vaccinens farlighed vil blive tillagt større opmærksomhed, end argumenterne for HPV-vaccinens sikkerhed. Med andre ord, er der sandsynlighed for, at en artikel, i hvilken budskabet er, at der er debat om HPV-vaccinens sikkerhed, i overvejende grad blive læst og fortolket som yderligere belæg for, at HPV-vaccinen er farlig. Denne påstand, har den implikation, at artikler med en "neutral" behandling af bivirkningsramen bør betragtes som negative, da de bidrager til at fastholde tvivlere i deres tvivl.

Den positive behandling af bivirkningsramen er den, der er størst repræsenteret i den kvalitative MCA. Jeg finder det interessant, at denne relativt store forekomst ikke synes at have mærkbar indflydelse på genoprettelsen af tilliden til HPV-vaccinen. Det er vanskeligt at spå om, hvordan tilslutningen havde set ud, hvis fordelingen mellem positive, negative og neutrale behandlinger havde været anderledes. På baggrund af diskussionen af negativity bias, og menneskets tilbøjelighed til at være opmærksom på oplevede farer, vil jeg argumentere for, at tilslutningen havde været mindre, hvis fordelingen af behandlingen af bivirkningsramen i højere grad havde været i det negatives favør.

Delkonklusion

Der er en observerbar korrelation mellem forekomsten af bivirkningsramen og faldet i tilslutningen til HPV-vaccinen, som målt på antal færdigvaccinerede piger. Jeg vil argumentere for, at bivirkningsramens øgede salience i mediebildet og den faldende tilslutning er kausalt forbundet. Denne konklusion skal imidlertid ikke kun drages på baggrund af den kvantitative MCA. Når man sammenholder en række forskellige forhold, bliver denne observerede korrelation yderligere befæstet. Det drastiske fald i tilslutningen til HPV-vaccinen forekom udelukkende i Danmark. Danmark var samtidig det eneste land hvor de etablerede og traditionelle medier tilvejebragte en debat om HPV-vaccinens sikkerhed. Med baggrund i ovenstående diskussion af resultaterne fra den primære kvantitative MCA, balancerende kvantitative MCA og den kvalitative MCA, vil jeg konkludere at framingen af HPV-vaccinen havde en enorm effekt på HPV-issues opståen og udvikling. I takt med at HPV-vaccinen blev framet som havende bivirkninger, faldt tilslutningen til HPV-vaccinen. Yderligere vil jeg konkludere, at det først og fremmest, er den blotte tilstedeværelse, eller salience, af bivirkningsramen, der synes at være den afgørende faktor for den faldende tilslutning, eftersom fordelingen mellem positive, negative og "neutrale" behandlinger af bivirkningsramen tilsyneladende ikke påvirker den faldende tillid til HPV-vaccinen. HPV-issues opstår altså, fordi der, blandt et stigende antal forældre, bliver etableret en ny *social fact* (Searle, 1995) hvor HPV-vaccinen nu kan blive betragtet som farlig. En sådan social fact, kan imidlertid påvirkes retorisk, idét at den er skabt retorisk (Searle, 1995) (Merkelsen, 2010). Heri ligger grundantagelsen og udgangspunktet for strategisk issue management. HPV-issues kan påvirkes, men hvordan? Delkonklusionen på ovenstående undersøgelses spørgsmål udgør resultatet af en *issue analysis*. En issue analysis er udgangspunktet for håndteringen (management) af et issue. Men hvilke implikationer har issue analysis'ens resultater, for håndteringen af issues? Dette vil jeg diskutere i det kommende afsnit.

Hvilke implikationer har framingens effekt for Kræftens Bekæmpelses håndtering af HPV-issuet?

Artikler, der dækkede bivirkningsramen "neutralt", viser sig at have en negativ effekt, i den forstand at tvivlere hovedsagligt vil lægge vægt på de argumenter, der bekræfter den negative opfattelse, de allerede har af HPV-vaccinen. Denne delkonklusion taget i betragtning, vil jeg argumentere for, at det ville være uhensigtsmæssigt for Kræftens Bekæmpelse at deltage aktivt i debatten om HPV-vaccinens sikkerhed eller mangel på samme. At debatten var skadelig i sig selv, og derfor ikke hensigtsmæssigt for Kræftens Bekæmpelse at deltage i, var imidlertid også Kræftens Bekæmpelses opfattelse: *"... jeg kan huske et af argumenterne var, at man (KB, red.) vidste, videnskabeligt set, at hvis du går med ind i en "tvivlhistorie" så kan du være med til at forstærke den. Fordi folk hører ikke det hele. Folk hører "noget" og så tror de: "gud! Nu er Kræftens Bekæmpelse også i tvivl". Så der har været en tilbageholdenhed (i KB, red.) i forhold til at blande sig i debatten fordi man har vidst, at det kan være med til at forstærke den"* Katrine Asp-Poulsen (Bilag 2, s. 2). KB deler tilsyneladende opfattelsen af, at negativity bias giver bivirkningsramen så meget styrke, at selv et forsvar af HPV-vaccinen, i realiteten er kontraproduktivt. Implikationen af ovenstående lader til at betyde, at KB blot bør lade debatten rase og gå i sig selv, da deres eventuelle deltagelse ville være skadelig i forhold til at genoprette tilliden til HPV-vaccinen og dermed påvirke HPV-issuet på en måde der er fordelagtig i forhold til foreningens forebyggelsesmål. Dette står imidlertid i direkte modsætning til Vos og Louma-aho's (2010) opfattelse af moderne stakeholder og issue management, hvor organisationen *skal* træde ind i samtalen, og dermed deltage i issue arenaen hvor issue bliver diskuteret hvad enten arenaen manifesterer sig i avisens spalter, på twitter eller et sted fysisk sted. Hvis organisationen ikke går ind i samtalen om et issue det er forbundet til, vil organisationen miste legitimitet. Dette kan betyde, at organisationen taber terræn fordi andre aktører kan indtage den plads i arenaen som står tom i kraft af organisationens fravær (Vos og Louma-aho, 2010) (Merkelsen, 2010). *Issue analysis'en* repræsenterer altså et scenarie, hvor Kræftens Bekæmpelse, som udgangspunkt skal vælge mellem pest eller kolera. En deltagelse i debatten har potentielt negative konsekvenser i forhold til at genoprette tilliden til HPV-vaccinen, og et fravær betyder tab af terræn og legitimitet (Vos & Luoma-aho, 2010) (Merkelsen, 2010).

At træde ind på issue arenaen repræsenterer imidlertid ikke kun en udfordring for KB, men også en mulighed. Bivirkningsframens tilstedeværelse betyder, at HPV-vaccinen i stigende grad bliver betragtet som et *objekt* der er farligt og *negativity bias* gør det uhensigtsmæssigt at forsvare vaccinen. Ved at træde ind på issue arenaen, kan KB i stedet forsøge at formulere et andet problem, der kan løses, og som ikke er i kontekst med bivirkningsrammen (NIC). Som anført i kapitel 5, hævder jeg at "bivirkningsframens" korresponderende modsætning er "livmoderhalskræftrammen". Med udgangspunkt i en kombination af Bryson (2004) og Vos og Louma-aho's (2010) idéer, argumenterer jeg for, at et nærliggende løsningsforslag til håndteringen af ovenstående pest-eller-kolera-scenarie ville være at træde ind på issue arenaen (Vos og Louma-aho, 2010), og forsøge at få sat livmoderhalskræft på agendaen, som *objekt* (Carrol og McCombs, 2003). Hermed bliver det sat i en kontekst (IC) (Entman, 1993) hvor HPV-vaccinen bliver løsningen på problemet "livmoderhalskræft", i stedet for at være et problem i sig selv (Hallahan, 1999). Med udgangspunkt i logikken bag teorierne, der beskriver den menneskelige tilbøjelighed til at være særligt opmærksomme på farer (Cairo, 2016), ville livmoderhalskræftammen være et *objekt* mange ville være opmærksomme på. Ydermere, ville det givetvis være muligt at samle en stor coalition af individer og grupper, der er enige i, og derfor bakker op om, at livmoderhalskræft er et bekymrende problem der skal løses (Bryson, 2004). Således ville KB skabe en ny issue arena, hvor de kunne trække tvivlere hen, og lade livmoderhalskræft fremtræde som et problem, der er værre og vejere tungere end frygt for bivirkninger (Bryson, 2004). Dette løsningsforslag præsenterede jeg for Katrine Asp-Poulsen, for at få afklaret, om det var en overvejelse KB havde gjort sig. Hun gav imidlertid udtryk for, at det var vanskeligt for KB at træde frem i forbindelse med HPV-debatten, både i pressen og på KBs ejede medier: "*Vi kunne ikke sige noget som helst på vores sociale medie-platforme, eller i pressen for den sags skyld, uden at vi fik et ordentligt lag hug*" (Bilag 2, s. 3). Et forsøg på at sætte "livmoderhalskræft" på dagsordenen, var altså vanskeligt, da organisationen blev kritiseret som værende utroværdig og manipulerende, hvis den retorisk forsøgte at flytte fokus fra bivirkningsrammen til livmoderhalskræftrammen (Merkelsen, 2010). Skepsissen og modstanden mod HPV-vaccinen var så voldsom, at KB vurderede at det var umuligt at bringe livmoderhalskræft på dagsordenen uden at det genantændte debatten om vaccinnens påståede bivirkninger.

Delkonklusion

Bivirkningsframens styrke gør håndteringen af HPV-issuet uhyre vanskeligt for KB. Hvis KB går ind i debatten, bidrager organisationen til at opretholde, og måske endda udbygge, tvivlen til HPV-vaccinen. Omvendt, hvis KB undlader at deltage i debatten, risikerer organisationen både at miste legitimitet samt at debatten bliver domineret af en negativ behandling af bivirkningsramen, hvilket kan forværre situationen yderligere. Når KB deltog i debatten, fik de ”huk”, og havde derfor lille mulighed for at skabe en ny issue arena hvor livmoderhalskræft kunne være det problem tvivlere og KB kunne samles om. Disse forhold taget i betragtning, vil jeg argumentere for, at det mest hensigtsmæssige for KB er at træde et skridt tilbage og fokusere på, hvad de kunne have gjort anderledes for at undgå dette issues udvikling samt hvordan det, og lignende issues, kan forhindres og håndteres fremadrettet.

Hvilke implikationer har Kræftens bekæmpelses værdier og tilgang til stakeholderidentifikation i forhold til håndteringen af HPV-issuet?

Kræftens Bekæmpelses ledelse var klar over, at der eksisterede en stor modstand mod HPV-vaccinen. Ifølge Katrine Asp-Poulsen, havde organisationen imidlertid ikke forstået i hvilket omfang skepsissen havde slået rod i befolkningen. *“... jeg fornemmede, at man simpelthen ikke havde fanget dybden af den skepsis, der var i befolkningen. Herinde (KB, red.) var man meget overbeviste om, at det var rigtigt det man sagde og at vaccinen var god. Hvor bred skepsissen var ude, det fornemmede jeg simpelthen ikke at man (KB, red.) havde fanget dybden af. Jeg kunne jo se det i min egen omgangskreds, hvor der var rigtig mange, der ikke vaccinerede deres børn eller trak på det og ventede”* (Bilag 2, s. 5). Det er min vurdering, at én af årsagerne til, at Kræftens Bekæmpelse ikke var i stand til at opdage skepsissens omfang og dybde, kan findes i deres tilgang til stakeholdere. Her vil jeg især henvise til foreningens 3. værdi, *”involverende”*, der blandt andet bliver udtrykt ved: *”åbne for andres ideer og tilgængelig for dem, der gerne vil i dialog med os* (KB red.). *Vi lytter aktivt og bruger de gode input, vi får¹⁹”*.

¹⁹ <https://www.cancer.dk/om-os/vision-og-formaal/vaerdier/>

Det der er særligt interessant at hæfte sig ved er, at der er et udtalt fokus på *"dem, der gerne vil i dialog"* med Kræftens Bekæmpelse. Dette vil jeg argumentere for, er udtryk for en både *ældre* og *smal* tilgang til stakeholderidentifikation (Vos og Louma-aho, 2010) (Merkelsen, 2010) (Bryson, 2004). Det er udtryk for en ældre stakeholdertilgang da KB, først og fremmest, har fokus på de grupper eller personer, der har en interesse i organisationen og giver udtryk for det ved at ville søge en dialog (Vos & Luoma-aho, 2010). Denne tilgang, har den umiddelbare implikation, at organisationen begrænser sig fra at identificere, og dermed håndtere og påvirke de stakeholdere, der ikke har udtrykt interesse i at komme i dialog med KB. Som anført i kapitel 3, kan en både *smal* (Bryson, 2004) og *ældre* (Vos og Louma-aho, 2010) tilgang til stakeholderbegrebet risikere at afskære, eller begrænse, NGO'ens evne til at identificere visse stakeholdere. Dette kan medføre, at NGO'en overser, eller er uopmærksom på en eller flere nøglestakeholdere hvis opbakning er altafgørende i forhold til at opnå NGO'ens strategiske mål (Bryson, 2004). Netop dette, vil jeg argumentere for har været tilfældet i nærværende case, hvor KB overså særligt en nøglestakeholder, hvis manglende opbakning var altafgørende i forhold til HPV-issues opståen. Den oversete nøglestakeholder, som KB burde have været mest opmærksom på, var selve medierne (Bilag 2, s. 5). *"Jeg havde faktisk et møde med chefredaktøren for Metroexpress, et par måneder efter deres kampagne, som jeg kender fra journalisthøjskolen hvor jeg sagde: "hvad fanden tænker I på" og han var bare, ligesom mange andre fra min journalist omgangskreds, helt overbevist om: "der er noget lorent ved denne her vaccine". Jeg har jo ikke lavet nogen officiel undersøgelse på det, men i min egen journalistomgangskreds var det (denne holdning, red.) helt udtalt."* (Bilag 2, s. 5). Med tanke på hvor stor effekt bivirkningsrammen har haft på faldet i tilslutningen til HPV-vaccinen samt at massemedier er kilden til størstedelen af den viden, som eksterne stakeholdere har om en organisation, og de issues denne er forbundet til, har danske mediers reelle mistanke til HPV-vaccinen, været uhyre kritisk for HPV-issues opståen (Chen and Meindl, 1991; Deephouse, 2000; Dutton and Dukerich, 1991; Fombrun and Shanley, 1990 som citeret i: Carroll & McCombs, 2003). Dette kunne KB muligvis have opfanget på et tidligere stadie, hvis organisationen havde haft en bredere tilgangsvinkel til stakeholderidentifikation.

Katrine Asp-Poulsen giver udtryk for, at et debatindlæg i Berlingske af daværende debatredaktør Jens Grund, startede, eller indvarslede en ændring i pressens dækning af HPV-vaccinen og HPV-debatten:

"Jens Grund skrev en klumme "Pressens fikseringsfejl" (30. april 2016, Berlingske) som handlede om, at man i pressen var blevet så overbevist om, at det var vaccinen, der var noget i vejen med, at man fuldstændig havde glemt at kigge forbi det, den tror jeg gjorde ret meget i journalistkredsene... Og der var flere, der fulgte op på dette og sagde: "det er sgu rigtigt!" – jeg tror også det var i Presselogen (TV2 News-program, red.) hvori de sagde (pressen, bredt set, red.): "Vi har sgu ikke fået givet nok tid til de andre (fagpersoner, red.) som vaccinepigerne fik" (Bilag 2, s. 6, 7). Det er vanskeligt entydigt at afgøre om Berlingskes daværende debatredaktør Jens Grunds klumme "pressens fikseringsfejl", var det, der fik dækningen af HPV-vaccinen til at vende. Den kvalitative MCA viser, at der i 2016 var en stigning i forhold til antallet af artikler med en positiv behandling af bivirkningsrammen. Bivirkningsrammen blev behandlet positivt i 23% af artiklerne i 2015 og i 2016 steg det til ca. 47%. Denne udvikling fortsætter frem til 2017, hvor hele 72% af artiklerne har en positiv behandling af bivirkningsrammen. Med udgangspunkt i denne udvikling, vil jeg argumentere for, at Katrine Asp-Poulsen opfattelse af, at Jens Grunds klumme ændrede dækningen af bivirkningsrammen i en mere positiv retning, stemmer overens med det, den kvalitative MCA viser. Det forekommer plausibelt, at behandlingsrammen bliver behandlet positivt, efterhånden som flere fagpersoner fik taletid i medierne, eftersom der var bred lægefaglig konsensus om HPV-vaccinens sikkerhed og anbefalelsesværdighed. Som tidligere anført, lader det imidlertid ikke til, at en positiv behandling af bivirkningsrammen har haft en afgørende indflydelse på genoprettelse af tilliden til HPV-vaccinen. Man kan kritisere KB for at denne, positive udvikling i forhold til behandlingen af bivirkningsrammen, synes at stamme fra en redaktør, der tilfældigvis, fremførte en kritik af dækningen, der vakte genklang i mediekredse. Jeg vil argumentere for, at dette vidner om en passiv tilgang til håndteringen af HPV-issuet, der står i kontrast til strategisk issue managements ambition om at være en proaktiv disciplin. At KB har en passiv og reaktiv tilgang til HPV-issuet bliver yderligere underbygget af Katrine Asp-Poulsen, der i flere udtalelser, giver udtryk for, at KB for alt i verden ikke ville gå ind i debatten, på baggrund af en betragtning om, at KB derved ville styrke tvivlen.

Delkonklusion

Der er flere aspekter af både HPV-issuets opståen samt KBs håndtering af det, der vidner om en passiv og reaktiv indstilling, der står i kontrast til den viden, der gør sig gældende på tværs i litteraturen om strategisk issue management. Derudover, har den smalle og ældre tilgangsvinkel til stakeholdere haft

konsekvensen, at KB ikke har været i stand til at identificere medierne som en nøglestakeholder, hvis manglende opbakning var medvirkende til HPV-issues opståen og udvikling. Den smalle tilgangsvinkel, har den fordel at den er mindre ressourcekrævende. Jeg vil imidlertid argumentere for, at en smal tilgangsvinkel til stakeholderdefinitionen, indebærer en risiko for, at organisationen ikke er i stand til at identificere visse stakeholdere, der er ved at "*løbe en ild i gang*" (Bilag 2, s. 6). Dermed bliver den smalle og ældre tilgangsvinkel til stakeholderbegrebet mere ressourcekrævende på længere sigt. Hvis KB havde haft en bredere tilgang til stakeholderidentifikation, havde det givet organisationen bedre forudsætninger for at opdage den store skepsis blandt danske journalister og redaktører. Identifikationen af skepsissen hos denne nøglestakeholder kunne have gjort KB i stand til proaktivt at indlede en dialog, der kunne have begrænset den voldsomme stigning af bivirkningsframens salience.

Kapitel 8 – Konklusion

Det, der i første omgang vakte min faglige interesse for denne case, var spørgsmålet om, hvordan tilslutningen til en vaccine mod kræft kunne falde så drastisk, på trods af entydig lægefaglig konsensus om HPV-vaccinens sikkerhed og anbefalelsesværdighed. Konklusionen på dette overordnede spørgsmål er, at den negative framing af HPV-vaccinen har haft en enorm effekt på den danske befolkningens opfattelse af den, hvilket resulterede i det drastiske fald i tilslutningen i perioden 2012-2017.

Efterhånden som bivirkningsramen i stigende grad blev salient, blev Kræftens Bekæmpelses handlemuligheder begrænsede i forhold til håndtering af issue og genoprettelsen af tilliden til HPV-vaccinen. En af de begrænsende omstændigheder bestod i, at et eventuelt forsvar af HPV-vaccinen, ville bidrage yderligere til tvivlen. Dette skyldes menneskets negativity bias som gør os særligt opmærksomme på farer. Når vi først oplever noget som farligt, er vi meget tilbøjelige til at tildele argumenter, der bekræfter denne oplevelse, særlig vægt og betydning. Derfor var et forsvar af HPV-vaccinen ikke hensigtsmæssigt, da tvivlere muligvis ville betragte et forsvar, som en bekræftelse af, at deres mistanke var berettiget. Et forsvar ville også fastholde bivirkningsramen, og derved fastholde HPV-vaccinen i en kontekst, hvor den først og fremmest optræder på den offentlige dagsorden som et objekt, der enten har eller ikke har bivirkninger i stedet for at blive sat på dagsordenen som en vaccine, der kan forhindre livmoderhalskræft. Det ville imidlertid også være uhensigtsmæssigt for Kræftens Bekæmpelse ikke at deltage i debatten. Dette skyldes at det kan skade en organisations legitimitet, hvis den er fraværende i en debat, der omhandler issues den er tæt forbundet til. Kræftens Bekæmpelse stod altså i en situation, hvor deres handlemuligheder i forhold til at håndtere HPV-issue var begrænsede. Af denne grund, er det relevant at diskutere, hvad Kræftens Bekæmpelse kunne have gjort for at forhindre HPV-issues opståen. Denne diskussion kan også bidrage med forslag til, hvordan Kræftens Bekæmpelse kan forhindre lignende issues i at opstå fremadrettet.

Kræftens Bekæmpelses smalle og ældre stakeholdertilgang, havde negative konsekvenser for organisationens forudsætninger for at identificere, at der var opstået en dyb skepsis omkring HPV-

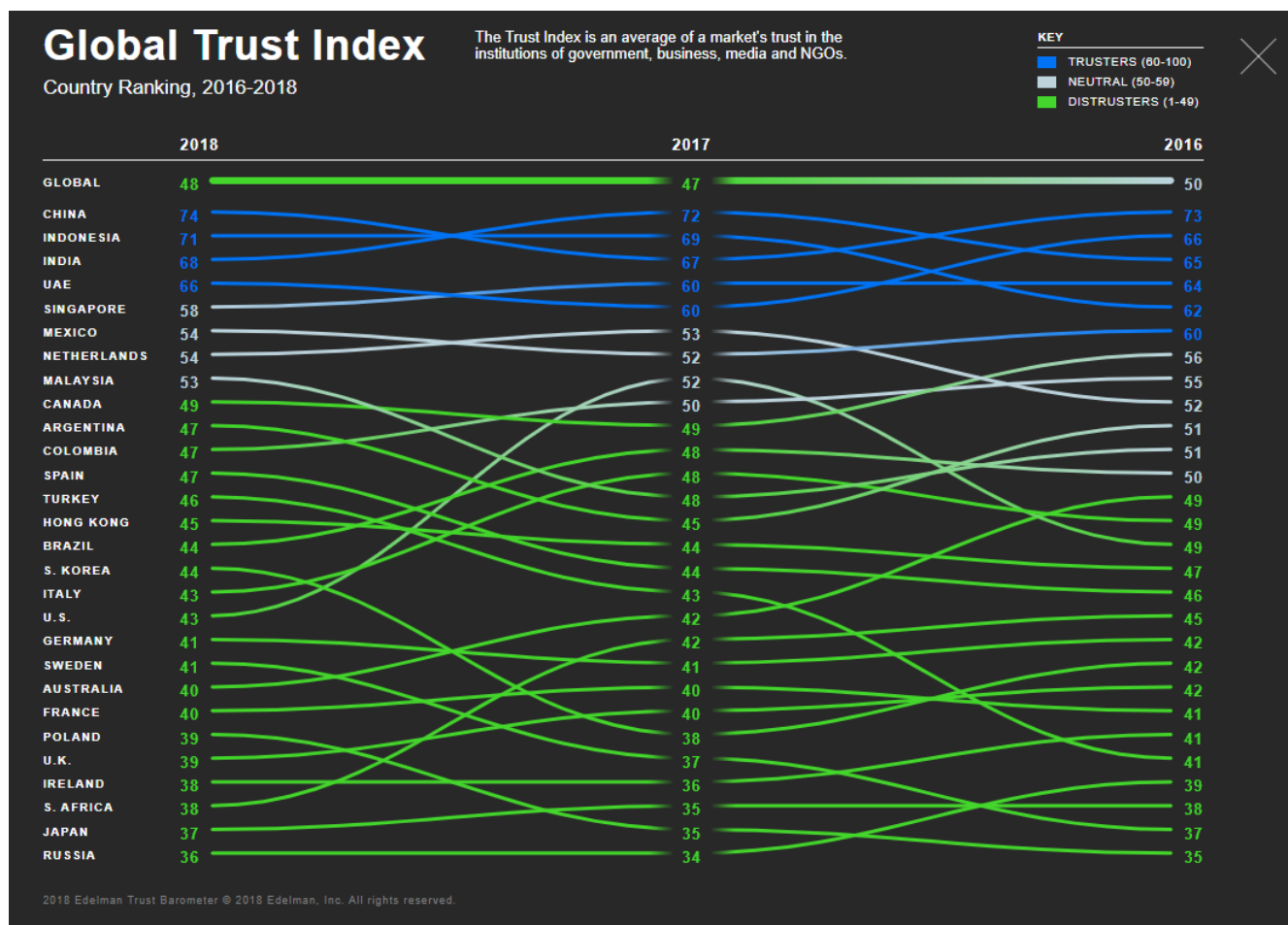
vaccinen. Ved primært at fokusere på de stakeholdere, der vil i dialog med Kræftens Bekæmpelse, begrænsede organisationen sig fra at identificere stakeholdere, der var mistroiske overfor selve HPV-vaccinen, heriblandt journalister og redaktører. Dette havde konsekvensen, at HPV-issuet opstod og udviklede sig uden Kræftens Bekæmpelses vidende. Hvis Kræftens Bekæmpelse havde haft en bredere tilgang til stakeholderidentifikation, havde der været større sandsynlighed for, at organisationen havde opdaget issuet i tide. Dette havde betydet, at Kræftens Bekæmpelse proaktivt kunne have taget en dialog med de identificerede stakeholdere på et tidligere tidspunkt, i stedet for at tage debatten i avisernes spalter.

Kapitel 9 – Perspektivering

Jeg mener, at HPV-casen er et godt eksempel på, at en given empirisk virkelighed, ikke nødvendigvis bliver taget for gode varer af befolkningen. Især ikke, hvis *objektet* bliver framet på en måde, der bekræfter grupper eller personers negativity bias. Forfatteren og forskeren Steven Pinker, beskriver i sin bog *Enlightenment Now*, at verden, statistisk set, aldrig har været bedre, målt på en lang række parametre som for eksempel fattigdom, vold, børnedødelighed mv. (Pinker, 2018). Han argumenterer imidlertid for, at denne empiriske virkelighed bliver tilsidesat og ignoreret af massemedier, fordi de fleste mennesker faktisk ikke er interesserede i gode nyheder, men i langt højere grad vil høre, se og læse om dårlige nyheder. Vi mennesker har en tendens til at svælge i, at verden er ond og at det først og fremmest er vigtigt at være på vagt. Når man først har identificeret noget som farligt, har vi, qua vores negativity bias, svært ved at blive overbevist om, at det forholder sig anderledes. Denne tendens præsenterer en udfordring for alle virksomheder og organisationer, da det betyder, at det er uhyre vanskeligt at ændre en opfattelse af et negativt framet objekt.

Ifølge analyse- PR- og marketing-bureauet Edelman er der en generel og global tendens til en faldende tillid i markedet til institutioner, NGO'er, medierne og forretningslivet. Dette fremgår af Figur 5 på næste side.

Eftersom at Danmark ikke indgår i denne opgørelse, kan der rejses tvivl om hvorvidt dette gør sig gældende i Danmark. Man kan imidlertid konkludere at tendensen er generel i vesten, og blandt lande vi sammenligner os med som eksempelvis Sverige, hvor mistilliden er stigende fra 37% til 41% fra 2016 til 2018. Denne tendens gør det vanskeligere for organisationer, foreninger og virksomheder, at kommunikere med samme autoritet, som tilfældet var tidligere. Dette bliver særligt udfordrende, når en negativ frame allerede har fået fodfæste. Det er en udfordring, der kalder på strategisk og målrettet public relations-arbejde, hvor organisationer kan arbejde med at opbygge meningsfyldte relationer med deres stakeholdere med henblik på, at etablere, genoprette eller fastholde tillid.

Figur 4- Edelman Trust Barometer 2018

(Edelman, 2018)

I interviewet giver Katrine Asp-Poulsen udtryk for, at én af de organisatoriske initiativer, der er blevet igangsat i kølvandet på HPV-debatten, er et større fokus på det, hun kalder "det alternative" (Bilag 2). Med "det alternative" menes alternativ behandling i forbindelse med kræftsygdomme. Alternativ behandling, er et fænomen der på overfladen kan forekomme svært at forene med Kræftens Bekæmpelses værdi om *troværdighed*. Troværdighedsværdien bliver blandt andet udtrykt således: "arbejde ud fra et videns- og evidensbaseret udgangspunkt med ambitionen om, at Kræftens

*Bekæmpelse altid skal være et fagligt fyrtårn på kræft- og sundhedsområdet*²⁰. Alternativ behandling er i sagens natur ikke evidensbaseret, da der ikke er videnskabelig evidens for effekten af behandlingen. I det øjeblik der er evidens for en behandlings virkning, bliver den ikke længere betragtet som alternativ. Ikke desto mindre, gør hver fjerde danske kræftpatient brug af alternativ behandling som for eksempel zoneterapi, kosttilskud og homøopati ("Kræftpatienter finder livskvalitet i alternativ behandling", 2017). "Jeg kunne se, at i vores holdning til alternativ behandling, ikke bare cannabis, men alternativ generelt, var vi (KB, red.) meget "systemet", og vi sagde ting, der var meget "systemagtige". Og det flugtede bare overhovedet ikke med den strømning jeg kunne mærke. Og der var jeg meget skarp på at sige at: "hvis vi ikke gør noget på alternativ behandling, så bliver det vores næste HPV-case", fordi så vi ville igen stå og forfægte et meget smalt synspunkt i en ting som er ekstrem bred for mange kræftpatienter." (Bilag 2, s. 8). Katrine Asp-Poulsen giver her udtryk for, at KB har haft en klar tendens til at være for "systemagtige".

Det skal dog også påpeges, at det ikke er risiko eller konsekvensfrit at ændre balancen imellem de tre værdier. Det kunne være interessant at undersøge og diskutere, hvordan dynamikken imellem KB og de stakeholdere, der også sætter evidens-baseret viden og faglighed i højsædet, ville blive påvirket af et eventuelt balanceskift. Her kunne man have en hypotese om, at efterhånden som KB nærmer sig stakeholdere med interesse i det alternative, bevæger de sig væk fra stakeholdere, der interesserer sig for det evidensbaserede.

²⁰ <https://www.cancer.dk/om-os/vision-og-formaal/vaerdier/>

Litteraturliste

- Ahlgren, P., Jarneving, B., & Rousseau, R. (2003). Requirements for a cocitation similarity measure, with special reference to Pearson's correlation coefficient. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 54(6), 550–560.
- Berelson, B. (1952). Content analysis in communication research.
- Blumer, H. (1971). Social problems as collective behavior. *Social problems*, 18(3), 298–306.
- Bryson, J. M. (2004). What to do when Stakeholders matter. *Public Management Review*, 6(1), 21–53.
- Bryson, J. M., & Bromiley, P. (1993). Critical factors affecting the planning and implementation of major projects. *Strategic Management Journal*, 14(5), 319–337.
- Bryson, J. M., Bromiley, P., & Jung, Y. S. (1990). Influences of context and process on project planning success. *Journal of Planning Education and Research*, 9(3), 183–195.
- Burby, R. J. (2003). Making plans that matter: Citizen involvement and government action. *Journal of the American Planning Association*, 69(1), 33–49.
- Cairo, A. (2016). *The Functional Art: An introduction to information graphics and visualization*. New Riders.
- Carroll, C. E., & McCombs, M. (2003). Agenda-setting Effects of Business News on the Public's Images and Opinions about Major Corporations. *Corporate Reputation Review*, 6(1), 36–46.
- Chase, W. H. (1984). *Issue management: origins of the future*. Issue Action Publications.
- Chen, Z., & Lurie, N. (2013). Temporal Contiguity and Negativity Bias in the Impact of Online Word of Mouth. *Journal Of Marketing Research*, 50(4), 463–476
- Cornelissen, J. (2008). *Corporate Communication: A Guide to Theory and Practice*. SAGE Publications Ltd.
- Crable, R. E., & Vibbert, S. L. (1986). *Public Relations As Communication Management*. Bellwether Press.
- Deduktion og induktion. (2017). Hentet 20. december 2018, fra <https://vidensmoenstre.systime.dk/index.php?id=143>

Dramatisk fyringsrunde: Metroxpress lukker - 93 stillinger skæres væk - Avisen.dk. (2018). Hentet 20. december 2018, fra https://www.avisen.dk/berlingske-media-skaerer-dybt_487527.aspx

Edelman. (2018). TRUST BAROMETER - edelman.com. Hentet 10. maj 2018, fra <https://www.edelman.com/trust-barometer>

Eden, C. (1998). *Making strategy: the journey of strategic management*. London: SAGE. Hentet fra <http://esc-web.lib.cbs.dk/login?url=http://sk.sagepub.com/books/making-strategy>

Entman, R. M. (1991). Symposium framing US coverage of international news: Contrasts in narratives of the KAL and Iran air incidents. *Journal of communication*, 41(4), 6–27.

Entman, R. M. (1993). Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of communication*, 43(4), 51–58.

European Medicines Agency - Human medicines - Human papillomavirus vaccines - Cervarix, Gardasil, Gardasil 9, Silgard. (2018). Hentet 25. maj 2018, fra http://www.ema.europa.eu/ema/index.jsp?curl=pages/medicines/human/referrals/Human_papillomavirus_vaccines/human_referral_prac_000053.jsp&mid=WC0b01ac05805c516f

Frandsen, & Johansen, W. (2010). *Håndbog i Strategisk Public Relations*. (H. Merckelsen, Red.) (1. udgave). Samfundslitteratur.

Freeman, R. E. (2010). *Strategic management: A stakeholder approach*. Cambridge university press.

Habermas, J. (1971). *Toward a rational society. student protest, science and politics oversat fra tysk*. London.

Hallahan, K. (1999). Seven models of framing: Implications for public relations. *Journal of public relations research*, 11(3), 205–242.

Hansen, A., Cottle, S., Negrine, R., & Newbold, C. (1998). *Mass communication research methods*. Basingstoke: Macmillan.

Heath, R. L. (1997). *Strategic Issues Management: Organizations and Public Policy Challenges*. SAGE.

Heath, R. L., & Palenchar, M. J. (2008). *Strategic Issues Management: Organizations and Public Policy Challenges* (2nd ed.). Sage Publications Inc.

Hougaard Jakobsen, L. (2016, juli). Holdning til HPV-vaccination - En kvantitativ undersøgelse blandt forældre med døtre på 10-13 år (Attitudes toward HPV-vaccination - A qualitative investigation

among parents with daughters between 10-13 years of age). Department of Prevention and information - The Danish Cancer Society.

John M. Bryson. (1995). *Strategic planning for public and nonprofit organizations: a guide to strengthening and sustaining organizational achievement* (2. ed.). San Francisco: Jossey-Bass.

John R. Searle. (1995). *The construction of social reality*. New York: Free Press.

Johnson, G., Scholes, K., & Whittington, R. (2009). *Exploring Corporate Strategy 1*. Pearson Education.

Jones, B. L., & Chase, W. H. (1979). Managing public policy issues. *Public Relations Review*, 5(2), 3–23.

Journalist, T. K. H. (2017, marts 19). Resten af Norden er langt fra så skeptisk over HPV-vaccine som Danmark. Hentet 9. november 2018, fra <https://politiken.dk/forbrugogliv/sundhedogmotion/art5876598/Resten-af-Norden-er-langt-fra-s%C3%A5-skeptisk-over-HPV-vaccine-som-Danmark>

Kræftens Bekæmpelse. (2018). stophpv.dk - Ny informationsindsats om livmoderhalskræft og HPV-vaccination. Hentet 25. maj 2018, fra <http://www.stophpv.dk/omindsatsen>

Kræftpatienter finder livskvalitet i alternativ behandling. (2017). Hentet 4. januar 2019, fra <https://www.cancer.dk/nyheder/kraeftpatienter-finder-livskvalitet-i-alternativ-behandling/>

Lasswell, H. D., Lerner, D., & Pool, I. de S. (1952). Comparative study of symbols: An introduction.

Macnamara, J. R. (2005). Media content analysis: Its uses, benefits and best practice methodology. *Asia Pacific Public Relations Journal*, 6(1), 1.

Margerum, R. D. (2002). Collaborative planning: Building consensus and building a distinct model for practice. *Journal of planning education and research*, 21(3), 237–253.

Merkelsen, H. (2010). *Håndbog i Strategisk Public Relations* (1. udgave). Samfundslitteratur.

Miller, M. M. (1997). Frame Mapping and Analysis of News Coverage of Contentious Issues. *Social*

Mitchell, R. K., Agle, B. R., & Wood, D. J. (1997). Toward a Theory of Stakeholder Identification and Salience: Defining the Principle of Who and What Really Counts. *The Academy of Management Review*, 22(4), 853–886. <https://doi.org/10.2307/259247>

Motta, M., Callaghan, T., & Sylvester, S. (2018). Knowing less but presuming more: Dunning-Kruger effects and the endorsement of anti-vaccine policy attitudes. *Social Science & Medicine*, 211, 274–281. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2018.06.032>

Neuendorf, K. A. (2002). *The Content Analysis Guidebook*. SAGE.

Norman K. Denzin, & Yvonna S. Lincoln. (2018). *The SAGE handbook of qualitative research* (5. ed.). Thousand Oaks, California: SAGE Publications, Inc.

Nutt, P. C., & Backoff, R. W. (1993). Transforming Public Organizations with Strategic Management and Strategic Leadership. *Journal of Management*, 19(2), 299–347. <https://doi.org/10.1177/014920639301900206>

Nye læsertal fra Index Danmark offentliggjort. (2017, september 20). Hentet 23. maj 2018, fra <https://danskemedier.dk/medieverden/nye-laesertal-fra-index-danmark-offentliggjort/>

Pinker, S. (2018). *Enlightenment now: The case for reason, science, humanism and progress*. London, UK: Allen Lane.

Popper, K. R. (1992). *The logic of scientific discovery*. London: Harper & Row.

Qu, S. Q., & Dumay, J. (2011). The qualitative research interview. *Qualitative research in accounting & management*, 8(3), 238–264.

Rubin, H. J., & Rubin, I. S. (2011). *Qualitative interviewing: The art of hearing data*. Sage.

Schjødt, U. (2018). Metodeguiden - AU. Hentet 21. december 2018, fra <http://metodeguiden.au.dk/interviews/>

Sethi, S. P. (1977). *Advocacy advertising and large corporations: social conflict, bigg business image, the news media, and public policy*. Lexington, Mass: Lexington Books.

The Nobel Prize in Physiology or Medicine 2008. (2008, november 9). Hentet 25. maj 2018, fra https://www.nobelprize.org/nobel_prizes/medicine/laureates/2008/

TV 2 om HPV-dokumentar: Vi er medansvarlige for at forældre undlod at vaccinere deres børn. (2018, februar 4). Hentet 11. maj 2018, fra <https://www.fyens.dk/article/3227673?fbrefresh=true>

TV2 om HPV-dokumentar: Vi var medansvarlige for vaccine-stop – Ekstra Bladet. (2018, 06). Hentet 27. april 2018, fra <https://ekstrabladet.dk/nyheder/samfund/tv2-om-hpv-dokumentar-vi-var-medansvarlige-for-vaccine-stop/7025211>

Vos, M., & Luoma-aho, V. (2010). Towards a more dynamic stakeholder model: acknowledging multiple issue arenas. *Corporate Communications: An International Journal*, 15(3), 315–331.
<https://doi.org/10.1108/13563281011068159>

Walker, D. H., Bourne, L. M., & Shelley, A. (2008). Influence, stakeholder mapping and visualization. *Construction Management and Economics*, 26(6), 645–658.

WHO | Human papillomavirus (HPV). (2018). Hentet 25. maj 2018, fra
<http://www.who.int/immunization/diseases/hpv/en/>